

STRATEGIA ROZWOJU MIASTA KIELCE 2030+ W KIERUNKU SMART CITY

PROJEKT
(01.09.2021)

DLACZEGO STRATEGIA KIELC JEST TAK WAŻNA?

- s. 2 **1. Wprowadzenie**
- s. 16 2. Proces definiowania kierunku rozwoju miasta w ramach opracowania Strategii
- s. 29 3. Wizja rozwoju miasta
- s. 32 4. Cele strategiczne i operacyjne
- s. 52 5. Model struktury funkcjonalno – przestrzennej
- s. 64 6. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej
- s. 70 7. Obszary strategicznej interwencji
- s. 74 8. System wdrażania
- s. 80 9. System monitoringu
- s. 83 10. System ewaluacji
- s. 85 11. System finansowania
- s. 87 12. Załączniki

Szanowni Państwo

(napisane odręcznie – skan)

Nasze miasto, Kielce, ma bogatą historię i duży potencjał rozwojowy. Żeby go wykorzystać potrzebujemy dokumentu, który wspomże nas w realizacji wskazanej w nim przez nas wizji. Pełen nadziei przekazuję w Wasze ręce tę Strategię. Jej konsekwentne wypełnianie doprowadzi nas do osiągnięcia naszych wspólnych marzeń o nowych, lepszych Kielcach.

Pracując nad tym dokumentem zrobiliśmy rachunek sumienia. Dzięki niemu wiemy, że stoi przed nami wiele wyzwań, które będziemy musieli przezwyciężyć. Przeprowadzona ocena sytuacji i wyciągnięte z niej wnioski uświadomiły nam, jak wiele jeszcze przed nami. Jednak jestem pewien, że wytrwałe realizowanie wyznaczonych celów doprowadzi nas do oczekiwanych efektów.

Dążymy do tego, żeby w roku 2030 nasze miasto odznaczało się dogodnymi warunkami rozwoju, innowacyjną gospodarką i wysoką atrakcyjnością turystyczną, a przede wszystkim, żeby było dobrym i przyjaznym miejscem do życia. Wszystkim nam, kielczankom i kielczanom, powinno zależeć na przemianie naszego miasta w jeszcze lepsze miejsce do życia i wypoczynku, a dla odwiedzających w miasto-inspirację. W tym celu konieczne będzie zaangażowanie i aktywność mieszkańców, a także współpraca instytucjonalna.

Poza samym dokumentem Strategii, przy wsparciu ekspertów zewnętrznych z firmy CPOINT Sp. z o.o., opracowaliśmy katalog narzędzi, które pomogą nam ją wdrożyć. Wiemy, że nie wystarczą słowa, a liczą się przede wszystkim czyny.

Na koniec bardzo dziękuję tym wszystkim, którzy włączyli się w pracę nad dokumentem naszej Strategii. Wiem, że podobnie jak ja, wierzycie, że Kielce mogą być, zgodnie z naszą wspólną wizją, miastem inteligentnym, współtworzonym przez mieszkańców, osiągniętym sukcesy na wielu polach.

Życzę więc nam wszystkim wytrwałości i współpracy!

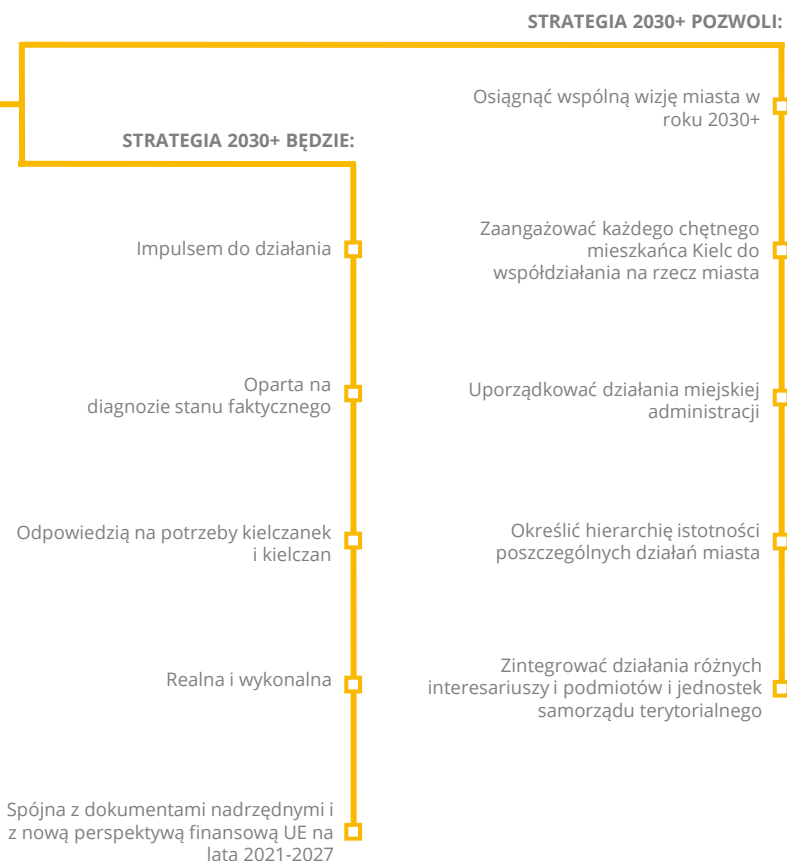
(odręczny podpis Prezydenta – skan)

DLACZEGO STRATEGIA ROZWOJU KIELC JEST TAK WAŻNA?

Strategia powinna posiadać zestaw cech zwiększających szanse na jej realizację. Jest dokumentem ambitnym i nowoczesnym, realnym oraz wykonalnym, gdyż tylko zrealizowanie wszystkich postawionych celów i założeń pozwoli na osiągnięcie naszej wizji miasta w roku 2030+. Ponadto Strategia jest zgodna z dokumentami nadrzędnymi i bazuje na starannie przeprowadzonej diagnozie stanu obecnego Kielc – jest zatem wiarygodna.

Przy tworzeniu dokumentu inspirowaliśmy się doświadczeniami innych miast, i trendami rozwojowymi z całego świata. Miasto inteligentne jako dominujący kierunek rozwojowy ma być impulsem do działania popartym w realizacji sprawdzonymi doświadczeniami światowych liderów w zakresie wdrażania tej idei.

W trakcie opracowywania Strategii przede wszystkim jednak czerpaliśmy z doświadczeń i opinii kielczanek i kielczan.

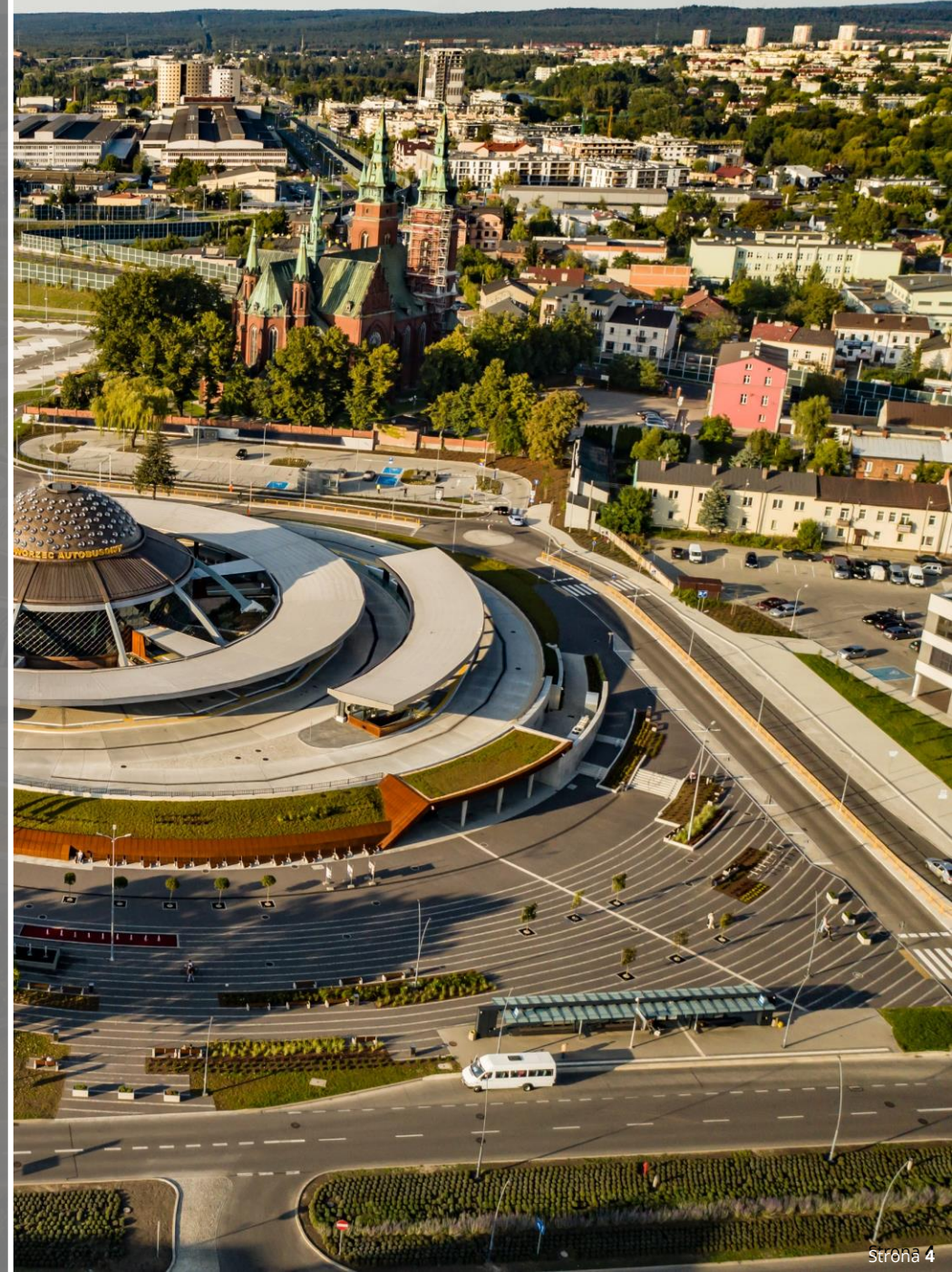

JAKIM MIASTEM BĘDĄ KIELCE?

Kielce chcą być miastem nieustannie rozwijającym się. Eksponując swoje wartości oparte o unikalną i określoną specjalizację oraz kształtując dogodne warunki, będą przyciągały inwestorów, jednocześnie wspierając przedsiębiorczość swoich mieszkańców. Stworzenie odpowiedniego klimatu inwestycyjnego zachęci nowe talenty, wpływające stymulująco na miasto, do osiedlenia się w nim. Kielce będą ewoluować jako lokalizacja biznesowa, zapewniając firmom przemysłowym, handlowym i usługowym przestrzeń i odpowiednie warunki do rozwoju. Miasto stanie się zagłębiem innowacji pozyskującym ambitnych ludzi chcących rozwijać swoje pomysły w bliskim kontakcie z przyrodą. Dzięki wspieraniu i rozbudowywaniu interdyscyplinarnych sieci współpracy, procesów inkubacyjnych i akceleracyjnych, realizowanych na przykład przez Kielecki Park Technologiczny, Kielce będą miastem o silnej gospodarce. Miasto będzie kształcić wyspecjalizowanych pracowników i innowatorów, zapewniając im także dalsze możliwości rozwoju w mieście, poprzez dostosowanie możliwości zatrudnienia do różnych kwalifikacji. Wszystko to sprawi, że będzie to miasto dobrobytu i stabilnego rynku pracy z wieloma możliwościami dla swoich mieszkańców. Wykreowany wizerunek miasta wypromuje często niedoceniane i niewyeksponowane wartości Kielc, te obecne, takie jak bliskość przyrody i dogodna w skali kraju lokalizacja oraz te wzmacniające się wraz z rozwojem. Silna marka miejska przyciągnie turystów, sprawiając, że Kielce staną się popularnym ośrodkiem turystyki opartej na dziedzictwie przyrodniczym i kulturowym, które zostanie przybliżone odwiedzającym miasto szczególnie dzięki ofercie Geoparku. Stabilny rynek pracy, wiele możliwości ciągłego rozwoju i odczuwalne wsparcie ze strony miasta będą korzystnie wpływać na poczucie tożsamości kielczan i wzrost konkurencyjności miasta.

Kielce będą miastem inteligentnie zarządzanym, w sposób nowoczesny i otwarty. Wykorzystywane sposoby zarządzania i wdrożone rozwiązania technologiczne usprawnią pracę instytucji publicznych, w tym przede wszystkim Urzędu Miasta Kielce. Kontakt z urzędem i realizacja spraw dla mieszkańców będzie bardziej intuicyjna i przyjazna. Inteligentne i dzięki temu efektywne zarządzanie budżetem wpłynie na poprawę stanu finansów Kielc. Dodatkowo typowe dla *smart city* ułatwienia udostępnione mieszkańcom przełożą się także na życie codzienne. Wdrożone systemy, na przykład inteligentnego sterowania ruchem, rozładują korki w mieście, zapewniając szybszy przejazd przez miasto, mniejsze zanieczyszczenie powietrza, a także poprawę bezpieczeństwa pieszych i rowerzystów. Kielce będą dobrze skomunikowane z innymi miastami, a przede wszystkim z gminami Kieleckiego Obszaru Funkcjonalnego. Dzięki tym wszystkim rozwiązaniom miasto będzie w stanie odpowiadać w sprawny i inteligentny sposób na wymagania mieszkańców, dostarczając wysokiej jakości usługi publiczne.

JAKIM MIASTEM BĘDĄ KIELCE?

Kielce będą miastem zapewniającym dobry start i wyrównany poziom życia swoim mieszkańcom. Dzięki podejmowanym działaniom nierówności społeczne i wykluczenia zostaną istotnie zniwelowane. Zmiany, jakie nastąpią, spowolnią, a nawet zatrzymają dalsze migracje z miasta. Kielce staną się miastem zapewniającym dogodne warunki do życia, pracy i odpoczynku dla każdego użytkownika miasta. Kieleckie instytucje edukacyjne wykształcą odpowiedzialnych i wykwalifikowanych pracowników związanych z miastem i chcących się w nim dalej rozwijać. Miasto odpowie na ich wymagania korzystną ofertą edukacji wyższej, przede wszystkim poprzez działalność Uniwersytetu Jana Kochanowskiego i Politechniki Świętokrzyskiej. Kielczanie będą mieli także zapewnioną możliwość dalszych szkoleń i wsparcie na rynku pracy. Kielce będą miastem przyjaznym ze względu na otwartą społeczność, pełną odwagi i chęci do działania. Warunki życia w mieście oparte zostaną na równym dostępie do dobrej jakości infrastruktury, edukacji na wysokim poziomie i miejscach pracy dla osób o wielu kwalifikacjach. Dostępność miasta będzie stymulowana przez aktywność obywateli i pozostawienie im pola do działania w ramach lokalnych inicjatyw, przy wsparciu władz miasta, co zbuduje poczucie wspólnoty i odpowiedzialności za Kielce.

Kielce będą także miastem wygodnej lokalności z przestrzenią na odpoczynek i rekreację, a jednocześnie miastem tętniącym życiem, z bogatą ofertą kulturalną i sportową. Dzięki rozbudowie sieci dróg rowerowych, rower stanie się preferowanym przez wielu mieszkańców środkiem transportu, jak przystało na miasto kompaktowe. Wycofanie transportu kołowego z miejsc kluczowych dla integracji społeczności, spowoduje, że oddane pieszym przestrzenie staną się bezpiecznymi miejscami spotkań. Powstanie centrów lokalnych zintegruje społeczność, dzięki czemu miasto będzie żyło ludźmi a ludzie miastem. Dostosowanie infrastruktury dla osób z niepełnosprawnościami i dla osób z dziećmi sprawi, że z życia w Kielcach będą mogli swobodnie czerpać wszyscy mieszkańcy. Ulepszony system transportu miejskiego przez zmodyfikowanie połączeń autobusowych zachęci mieszkańców do korzystania z transportu zbiorowego. Dzięki temu komunikacja w mieście będzie lepiej dostępna i niewykluczająca. Przyjazne przestrzenie publiczne i dostępne mieszkalnictwo, a także wysoki poziom opieki społecznej i ochrony zdrowia zapewnią mieszkańcom podstawowe, ale na wysokim poziomie warunki bytu. Ponadto Kielce będą miastem atrakcyjnym wizualnie. Zadbane przestrzenie publiczne, uregulowany chaos reklamowy i atrakcyjna zieleń miejskiej, jak ta na zmodernizowanym rynku, zachęcą do spędzania czasu w mieście, zapewnią odpoczynek mieszkańcom i przyciągną przyjezdnych. Bogata oferta kulturalna zapewniona przez miejskie instytucje kultury odpowie na oczekiwania mieszkańców, motywując ich do dobrego, pełnego radości życia. Organizowane w mieście skutecznie wypromowane festiwale zapewnią rozrywkę kielczanom, jak i sprowadzą zainteresowanych z całego kraju. Kielce jako miasto słynące z wysokiego poziomu sportu profesjonalnego będą także oferowały możliwość uprawiania sportu amatorsko i rekreacyjnie, wspierając mieszkańców w rozwijaniu swoich pasji. Charakterystyczne kieleckie krajobrazy doliny Gór Świętokrzyskich nie będą zakłócane przez chaos w przestrzeni miasta, a wręcz podkreślane dzięki sztuce ulicznej i obecności ludzi w przestrzeniach wspólnych zaprojektowanych tak, że będzie chcieli się w nich spędzać czas. Kielce będą kompaktowym miastem relaksu i przyjemnego życia, w którym jest wszędzie blisko, gdzie będzie możliwe spełnianie się zawodowo z perspektywą regeneracji w otoczeniu przyrody - bliskiej i dostępnej, zachowanej w dobrym stanie.

PODSTAWOWE INFORMACJE O MIEŚCIE

Wiemy już, jakie cechy leżały u podstaw tworzenia Strategii Kielc. Aby osiągnąć wszystkie jej założenia, warto również odpowiedzieć sobie na pytanie, jakie są główne cechy miasta wpływające na jego strategiczne uwarunkowania. Poniżej zaprezentowano zbiór kluczowych informacji o mieście będących pewnego rodzaju punktem wyjścia do prac nad Strategią.

POŁOŻENIE I DOSTĘPNOŚĆ KOMUNIKACYJNA MIASTA

Kielce to miasto na prawach powiatu i stolica województwa świętokrzyskiego, liczącego 1,3 mln mieszkańców. Położone jest w południowej części centralnej Polski i stanowi rdzeń aglomeracji kieleckiej i Kieleckiego Obszaru Funkcjonalnego.

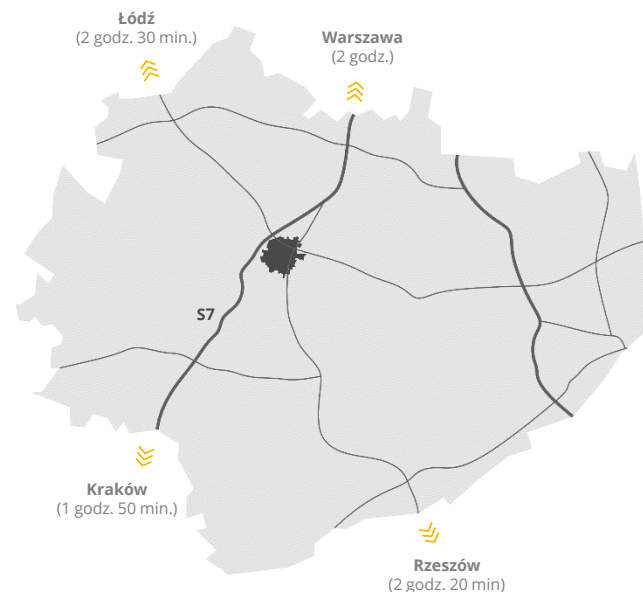
Miasto znajduje się w relatywnie niewielkiej odległości od 3 największych polskich miast: Warszawy, Krakowa, i Łodzi, do których odległości wynoszą od ok. 120 do 180 kilometrów. Jedynym miastem, z którym Kielce są obecnie skomunikowane drogą ekspresową jest Warszawa - trasa S7 docelowo połączy Warszawę z Krakowem, jednak w momencie opracowywania dokumentu odcinek do stolicy Małopolski nie jest jeszcze ukończony. Brak dobrej jakości połączeń drogowych z pozostałymi miastami w oczywisty sposób wpływa na czas dojazdu do nich. Kielce nie są również podłączone do strategicznych autostrad łączących północ kraju z południem (w tym z konurbacją śląską), czyli do autostrady A1 oraz wschód kraju z zachodem, czyli autostrady A4.

Połączenia lotnicze dostępne są ze znajdujących się w odległości 130- 200 km od miasta portów Lotniczych w Warszawie, Krakowie, Lublinie, Rzeszowie, Łodzi, a także – w przyszłości – z planowanego Centralnego Portu Komunikacyjnego. W odległości ok 80 km od miasta znajduje się lotnisko w Radomiu, ale skala jego działania nie jest wystarczająca i nie zaspokaja rosnących potrzeb mieszkańców Polski, w tym miasta Kielce.

Kielce cechuje słaba jakość połączeń kolejowych – m.in. brak szybkich połączeń z Warszawą i Krakowem oraz ich lotniskami. W krajowej sieci kolejowej miasto znajduje się na trasie linii nr 8 łączącej Warszawę z Krakowem oraz linii kolejowej nr 61 łączącej Kielce z Częstochową. Średni czas dojazdu do Kielc koleją z największych polskich miast wynosi kolejno: z Warszawy: 3 godz., z Wrocławia 5 godz., z Krakowa 1 godz. 50 min, z Łodzi i z Poznania 6,5 godz. O ile czas przejazdu między Kielcami a Warszawą czy Krakowem wypada stosunkowo dobrze, choć nadal nie są to przejazdy klasyfikowane jako „szybkie”, to czas dojazdu do Łodzi i Poznania i liczba dziennych bezpośrednich połączeń na tych trasach pozostają na bardzo niskim poziomie.

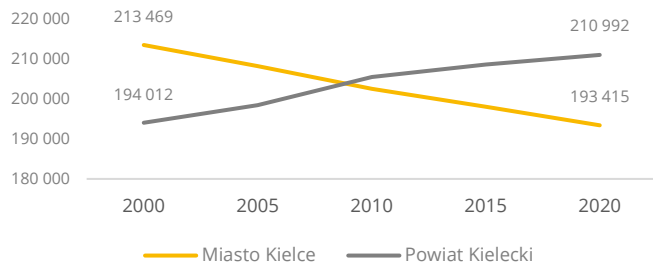
Kielce uwzględniono w Studium Lokalizacyjnym Centralnego Portu Komunikacyjnego - przez miasto zaplanowano przebieg „szprychy” kolejowej nr 7 – linii łączącej CPK z Opoczmem, Końskimi, Kielcami, Tarnowem i Nowym Sączem.

Ilustracja 1 – Położenie komunikacyjne Kielc na tle województwa świętokrzyskiego

Źródło: <https://www.gddkia.gov.pl/mapa-stanu-budowy-drog-swietokrzyskie>

Wykres 1 - Liczba ludności Kielc na przestrzeni lat

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

POTENCJAŁ LUDZKI

Kielce zamieszkuje obecnie 193 415 osób, co klasyfikuje je jako miasto duże o średniej gęstości zaludnienia w skali kraju (w 2020 było to 1764 os/km² gęstości zaludnienia powierzchni zurbanizowanej w Kielcach w odniesieniu do 2158 os/km² dla Polski). Struktura wieku społeczności miasta jest typową dla polskich miast, czyli starzejącą się, z przewagą ludności w wieku produkcyjnym i poprodukcyjnym. W ostatnim czasie z roku na rok liczba ludności w mieście maleje. Warto jednak podkreślić, że przywołanemu procesowi towarzyszy wzrost liczby ludności powiatu kieleckiego, co wskazuje na zachodzące procesy suburbanizacyjne. Świadczy o tym także fakt, że o ile liczba ludności Kielc na przestrzeni 20 lat spadła o około 20 000, to łączna liczba ludności Kielc i powiatu Kieleckiego spadła zaledwie o około 3 000.

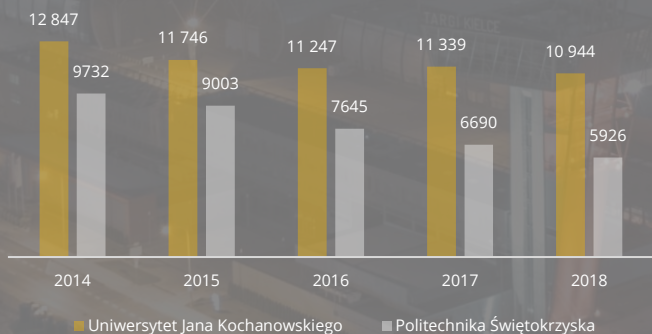

Wykres 2 - Średnie wynagrodzenie brutto w 2019 roku

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Wykres 3 - Liczba studentów dwóch największych kieleckich uczelni

Źródło: Analiza i diagnoza stanu zastanego dla Miasta Kielce w związku z pracami nad stworzeniem „Strategii rozwoju Miasta Kielce 2030+ w kierunku smart city, Kielce, Warszawa, 2020, s. 22.

GOSPODARKA

Kielce są stolicą Gór Świętokrzyskich oraz istotnym ośrodkiem oddziałującym na rozwój społeczno-gospodarczy całego województwa. Na terenie Kielc działalność prowadzi ponad 29 tys. przedsiębiorstw, czyli 145 przedsiębiorstw na każde 1 tys. mieszkańców, co w porównaniu do innych polskich miast wojewódzkich o zbliżonej wielkości jest wartością umiarkowaną, nieodbiegającą od średniej.

Przeciętne wynagrodzenie w Kielcach wynosi 4 879,78 zł brutto, co jest najniższą wartością spośród innych miast wojewódzkich znajdujących się względnie w pobliżu. Niski poziom atrakcyjności rynku pracy jest jedną z podstawowych przyczyn wyjazdu kielczanek i kielczan (szczególnie tych młodych) do innych miast – przede wszystkim do dobrze skomunikowanej z Kielcami Warszawy.

Pozytywnym aspektem jest natomiast wysokość stopy bezrobocia, która utrzymuje się na poziomie niższym od średniej krajowej i średniej województwa - na początku 2021 roku wynosiła ona 5,9%. Mimo wszystko warto również w tym zakresie porównać Kielce do innych miast wojewódzkich. O ile stopa bezrobocia w Rzeszowie (5,8%), Łodzi (6,3%) i Lublinie (5,9%) jest zbliżona, to w przypadku Warszawy (2%), Krakowa (3,3%) czy Katowic (1,9%) jest znacznie niższa.

W Kielcach funkcjonuje również z powodzeniem Kielecki Park Technologiczny wspierający przede wszystkim firmy z branży IT, energii odnawialnej, designu. W skład Parku wchodzi Zespół Inkubatorów Technologicznych, Centrum Technologiczne oraz Centra Kompetencji. Kielecki Park Technologiczny dysponuje ofertą usług biznesowych i rozwojowych, w tym pomoc w pozyskiwaniu zewnętrznych źródeł finansowania, a także w poszukiwaniu nowych partnerów biznesowych. Oferuje też preferencyjne warunki wynajmu dla inkubowanych firm.

Centrum Obsługi Inwestora oferuje z kolei kompleksowe i profesjonalne wsparcie w procesie obsługi przedsiębiorstw chcących się tu ulokować. Prowadzi również działania aktywizujące przedsiębiorców już obecnych na swoim terenie.

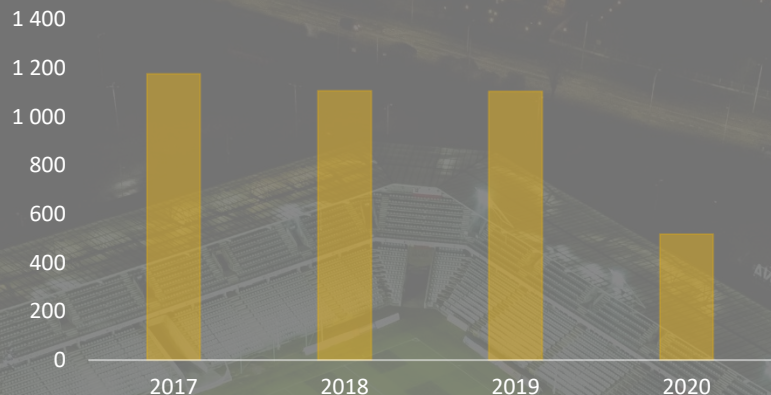
Istotnym podmiotem wpływającym pozytywnie na gospodarkę miasta jak i całego regionu są z pewnością Targi Kielce będące znanym na arenie międzynarodowej ośrodkiem wystawienniczym i organizatorem targów i wystaw. Co roku odbywa się tam kilkadziesiąt wydarzeń i kilkaset konferencji.

NAUKA

W mieście działa 10 uczelni wyższych kształcących ok. 20 tys. studentów i dostarczających na rynek pracy ok. 7 tys. absolwentów rocznie. Najważniejszymi z nich są niewątpliwie Uniwersytet Jana Kochanowskiego oraz Politechnika Świętokrzyska. W ostatnich latach liczba studentów na obu tych uczelniach znacznie spadła. Pomimo tego, że jest to trend typowy dla polskich miast tej wielkości (liczba studentów w Polsce systematycznie maleje), należy podkreślić, że jest on niepokojący i może stanowić zagrożenie dla funkcjonowania tych uczelni – szczególnie biorąc pod uwagę dynamikę obserwowanych zmian. Przykładowo, liczba studentów Politechniki Świętokrzyskiej na przestrzeni 5 lat zmalała o blisko 40%.

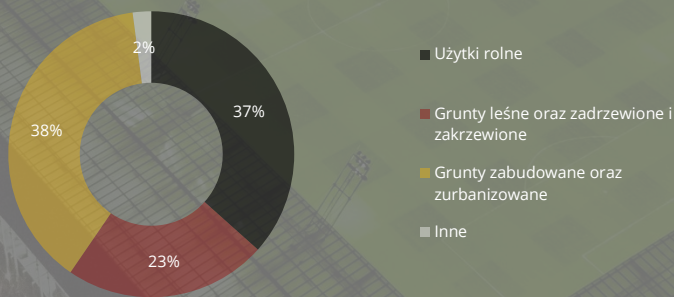

Wykres 4 - Liczba zorganizowanych imprez kulturalnych

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Wykres 5 - Struktura gruntów na terenie miasta

Źródło: Program Ochrony Środowiska dla Miasta Kielce na lata 2018-2022 z perspektywą do 2026 roku, Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa 2018, s. 22.

Tabela 1 - Czas podróży pieszo z Urzędu Miasta Kielce (ul. Rynek 1) do wybranych lokalizacji w Kielcach

Cel podróży	Czas podróży
Galeria Korona	9 min
Kieleckie Centrum Kultury	12 min
Park miejski im. Stanisława Staszica	8 min
Świętokrzyski Urząd Wojewódzki	5 min

Źródło: Google Maps (<https://www.google.com/maps/>)

KULTURA I SPORT

Życie kulturalne w Kielcach opiera się o działalność wielu muzeów, teatrów, kin, centrów kultury i galerii. Jednym z najbardziej znanych i reprezentacyjnych obiektów jest Kieleckie Centrum Kultury organizujące kilkaset wydarzeń krajowych i międzynarodowych rocznie, w tym imprezy o charakterze rozrywkowym, edukacyjnym, kulturotwórczym i artystycznym. Część z nich odbywa się cyklicznie, m.in. Międzynarodowy Konkurs dla Projektantów i Entuzjastów Mody OFF FASHION, Akademia OFF FASHION, Memorial to Miles Targi Kielce Jazz Festival, Festiwal Form Dokumentalnych NURT, Międzynarodowy Harcerski Festiwal Kultury Młodzieży Szkolnej. Innymi ważnymi dla miasta instytucjami kultury są m.in. Wzgórze Zamkowe, Kielecki Teatr Tańca, Muzeum Zabawek i Zabawy, Dom Środowisk Twórczych "Pałac Tomasza Zielińskiego", Filharmonia Świętokrzyska, Teatr im. Stefana Żeromskiego, a także Teatr Lalki i Aktora „Kubuś”, Dom Kultury „BIAŁOGON”, Muzeum Narodowe w Kielcach oraz Młodzieżowy Dom Kultury i Wojewódzki Dom Kultury.

Znaczącym miejscem dla kieleckiej edukacji, sportu, turystyki i promocji jest powołane przez radę miasta centrum edukacji geologicznej Geopark Kielce. Jest to jednostka miejska zarządzająca zasobami przyrodniczymi terenów pogórnicznych i prowadząca edukację przyrodniczą, a także działalność promocyjną związaną z wykorzystaniem potencjału przyrodniczo-krajobrazowego miasta.

Kielce jako ośrodek sportowy posiadają nowoczesną infrastrukturę sportową i są organizatorem wydarzeń sportowych o charakterze krajowym i międzynarodowym. Sport profesjonalny jest ważną wizytówką miasta, jest rozpoznawalny, a lokalne drużyny sportowe odnoszą sukcesy na poziomie krajowym i międzynarodowym. W mieście działają m.in. klub piłki ręcznej Łomża Vive Kielce, zwycięzca Ligi Mistrzów z 2016 i wielokrotny mistrz Polski, klub piłkarski Korona Kielce, a także Suzuki Korona Handball Kielce.

TURYSTYKA I ŚRODOWISKO

Kielce charakteryzują się nadzwyczajną atrakcyjnością przyrodniczą ze względu na jakość zachowanych zasobów przyrodniczych i różnorodność krajobrazową. Są położone w dolinie Gór Świętokrzyskich - to jedyne miasto w Europie posiadające w swoich granicach tak duże zróżnicowanie formacji geologicznych i biologicznych. Występuje tu duże bogactwo siedlisk i zbiorowisk roślinnych objętych różnymi formami ochrony przyrody; funkcjonuje tu między innymi pięć rezerwatów przyrody, dwa obszary Natura 2000 i fragment Chęcińsko-Kieleckiego Parku Krajobrazowego. Są to niewątpliwie atuty, którymi może poszczycić się niewiele miast - właśnie dlatego zostały przedstawione jako cechy o charakterze strategicznym, które mogą stanowić potencjał rozwojowy.

Do atrakcji turystycznych miasta możemy zaliczyć przede wszystkim ukazujące wielowiekową tradycję miasta zabytki, spośród których warto wymienić Pałac Biskupów Krakowskich, Katedrę Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny, zabytkowy Park Miejski czy cmentarz "Stary".

Dodatkowo przez miasto przebiega wiele atrakcyjnie położonych, ze względu na zróżnicowany krajobraz, szlaków spacerowych i szlak miejski prowadzący przez istotne dla miasta obiekty krajoznawcze. Przez Kielce wiodą także liczne trasy rowerowe o zróżnicowanej trudności: zarówno dla początkujących jak i dla amatorów kolarstwa górskiego, w tym także fragment najdłuższej trasy rowerowej w Polsce zaliczany do Wschodniego Szlaku Rowerowego Green Velo.

UNIKALNOŚĆ MIASTA

Jako miasto średniej wielkości Kielce cechuje kameralność i bliskość natury. Oprócz dużej powierzchni parków i terenów zielonych, atrakcyjność miasta wzbogaca wiele zabytków, z których najstarsze pochodzą z okresu średniowiecza. Za jedną z ważniejszych przestrzeni urbanistycznych uważa się ulicę Sienkiewicza, pełniącą funkcje reprezentacyjne i handlowe. Struktura przestrzenna Kielc wywodząca się ze średniowiecza zapewniła zwartość zabudowy i daje potencjał miasta kompaktowego, dzięki czemu dostęp do usług w mieście jest łatwy, a tranzyt i poruszanie się po mieście jest stosunkowo szybkie. Jest to kolejna z przewag nad innymi, w szczególności dużymi polskimi miastami.

PROCES POWSTAWANIA STRATEGII

Tworzenie Strategii rozwoju miasta jest procesem skomplikowanym i wieloetapowym. Łączy on w sobie działania ściśle badawcze i analityczne (merytoryczne) z operacyjnymi, formalnymi i przede wszystkim, konsultacyjnymi (w szerokim tego słowa rozumieniu).

Przywołane powyżej prace analityczne i badawcze są kluczowymi dla jakości oraz zasadności dokumentu działaniami. Właśnie dlatego zostały one przeprowadzone w oparciu o zróżnicowane źródła informacji i opinii.

JAKIE KROKI PODEJMOWALIŚMY?

NA CZYM BAZOWALIŚMY?

Kilkadziesiąt dokumentów źródłowych
(m.in. diagnozy, analizy, raporty)

Kilkadziesiąt indywidualnych wywiadów pogłębionych z reprezentantami świata biznesu i nauki, działaczami społecznymi, radnymi oraz urzędnikami

Grupy robocze, czyli strukturyzowane spotkania warsztatowe, w trakcie których uczestnicy dzielą się swoją wiedzą, opiniami, spostrzeżeniami i pomysłami

Proces konsultacji społecznych, w trakcie którego każdy mógł podzielić się swoimi spostrzeżeniami oraz uwagami w odniesieniu do Strategii

Warsztaty konsultacyjne online, w trakcie których każda kielczanka i kielczanin miał możliwość zgłoszenia uwag do dokumentu

KOMPLEMENTARNOŚĆ STRATEGII

Organizm każdego miasta pełen jest skomplikowanych mechanizmów, które w różnym stopniu są od siebie zależne. Na procesy w nim zachodzące mają wpływ zarówno czynniki zewnętrzne (mające swoje źródło poza miastem), jak i wewnętrzne (wynikające z uwarunkowań w tym wypadku Kielc – działań mieszkańców, czy też władz). Wspomniane czynniki wpływające na funkcjonowanie organizmu miejskiego mogą mieć rozmaite podłoże. Jedną z kluczowych grup źródeł mogą być regulacje i rekomendacje administracji na różnych szczeblach, wnioski merytoryczne z innych prowadzonych analiz – z poziomu europejskiego, krajowego (rządowego), wojewódzkiego, czy też funkcjonalnego. Właśnie dlatego projektując Strategię przeanalizowaliśmy i staraliśmy się w możliwie dużym stopniu uwzględnić w jej treści szereg dokumentów zewnętrznych.

POZIOM EUROPEJSKI

Zrównoważona Europa do 2030 roku – dokument prezentujący 17 celów Unii Europejskiej w perspektywie do 2030 roku. Mają one odpowiadać na globalne wyzwania we wszystkich kluczowych obszarach.

Strategia Europa 2020 – dokument przyjęty w celu stymulowania rozwoju gospodarki Unii Europejskiej. Ma on w założeniu ukierunkować działania państw członkowskich na osiągnięcie jednej wizji wspólnoty – czyli m.in. dążeniu do inteligentnego, zrównoważonego rozwoju, pogłębianiu skali i zwiększania jakości partycypacji społecznej. Dążenie do osiągnięcia powyższych celów jest rekomendowanym zadaniem dla miast, co powinno znaleźć odzwierciedlenie w treści ich dokumentów strategicznych (także dokumentów z poziomu krajowego). Opracowywana Strategia miasta Kielce wpisuje się w ten kierunek.

Priorytety Komisji Europejskiej na lata 2019-2024 - są zbiorem 6 celów, które UE planuje osiągnąć. Zaliczają się do nich: Europejski zielony ład, Europa na miarę ery cyfrowej, Gospodarka służąca ludziom, Silniejsza pozycja Europy na świecie, Promowanie naszego europejskiego stylu życia, Nowy impuls dla demokracji europejskiej. W związku z kończąca się realizacją Strategii Europa 2020 oraz wciąż trwającymi pracami nad nową strategią Zrównoważona Europa 2030, priorytety Komisji Europejskiej pozostają najaktualniejszym długoterminowym kierunkiem rozwoju Unii Europejskiej. Opracowywana Strategia miasta Kielce wspiera realizację powyższych celów.

POZIOM KRAJOWY

Krajowy Program Odbudowy - kompleksowy program reform i projektów strategicznych. Zakłada wzmocnienie odporności gospodarczej i społecznej oraz budowę potencjału polskiej gospodarki, po kryzysie wywołanym pandemią koronawirusa. Miasto Kielce może być beneficjentem jednego z wielu zidentyfikowanych projektów, mających na celu odbudowę gospodarki krajowej i lokalnej.

Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 - jest najważniejszym krajowym dokumentem strategicznym dotyczącym zagospodarowania przestrzennego Polski. Przedstawia wizję zagospodarowania przestrzennego kraju w perspektywie najbliższych dwudziestu lat oraz określa cele i kierunki polityki przestrzennej wraz z planem działań niezbędnym do jej realizacji. Wskazuje także na zasady i sposób koordynacji publicznych polityk rozwojowych mających istotny wpływ terytorialny.

Krajowa Polityka Miejska 2023 - jest dokumentem określającym planowane działania administracji rządowej dotyczące polityki miejskiej, uwzględniającym cele i kierunki określone w średniookresowej strategii rozwoju kraju oraz krajowej strategii rozwoju regionalnego. Służy ona celowemu, ukierunkowanemu terytorialnie działaniu państwa na rzecz zrównoważonego rozwoju miast (w tym Kielc) i ich obszarów funkcjonalnych (czyli także KOF) oraz wykorzystaniu ich potencjałów w procesach rozwoju kraju.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego - KSRR jest podstawowym dokumentem strategicznym polityki regionalnej państwa w perspektywie do 2030 r. Politykę regionalną należy rozumieć jako skoordynowane działania wszystkich podmiotów (w tym rządu, samorządów terytorialnych wszystkich szczebli i partnerów społeczno-gospodarczych) na rzecz rozwoju poszczególnych regionów.

KOMPLEMENTARNOŚĆ STRATEGII

POZIOM WOJEWÓDZKI

Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+ - najważniejszy i podstawowy dokument samorządu województwa określający obszary, cele i kierunki polityki rozwoju regionu, stanowiący punkt wyjścia do przygotowania pozostałych regionalnych dokumentów programowych.

Regionalna Strategia Innowacji Województwa Świętokrzyskiego 2030+ - jeden z najważniejszych dokumentów wyznaczających kierunki innowacyjnego rozwoju regionu na najbliższe lata. Przyjęto w nim trzy strategiczne cele rozwojowe dla regionu świętokrzyskiego - wzrost innowacyjności świętokrzyskich przedsiębiorstw, transformację świętokrzyskiej gospodarki, zwiększenie kompetencji i kwalifikacji kadr regionalnej gospodarki. Strategia miasta Kielce a także już realizowane aktywności jednoznacznie wpisują się w powyższe założenia.

Pozostałe dokumenty istotne z punktu widzenia Strategii - Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego, Program Rozwoju Infrastruktury Transportowej Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014 – 2020, Plan Zrównoważonego Rozwoju Publicznego Transportu Zbiorowego Województwa Świętokrzyskiego wskazujące na zestaw zagadnień specjalistycznych, urbanistycznych i przestrzennych a także transportowych.

POZIOM FUNKCJONALNY

Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Kieleckiego Obszaru Funkcjonalnego na lata 2014-2020 – dokument wskazuje trzy podstawowe cele – promowanie współpracy między jednostkami administracyjnym na terenie miejskiego obszaru funkcjonalnego, zwiększenie efektywności działań tych jednostek, a także zwiększenie wpływu miast i obszarów powiązanych z nimi funkcjonalnie na kształt i sposób realizacji działań wspieranych na ich obszarze w ramach polityki spójności.

WYBRANE DOKUMENTY MIEJSKIE*

Strategia rozwoju elektromobilności i infrastruktury paliw alternatywnych na terenie Miasta Kielce - dokument przedstawiający plan wdrożenia elektromobilności opracowany na podstawie dokonanej oceny możliwości realizacji zadań inwestycyjnych mających na celu zahamowanie negatywnego wpływu transportu na środowisko. Zakres strategii obejmuje m.in. opisy stanu środowiska, aktualnego systemu energetycznego i systemu komunikacyjnego ze wskazaniem źródeł zanieczyszczeń powietrza, a także wyznacza prognozę na zapotrzebowanie na energię elektryczną i inne paliwa oraz wskazuje priorytety w zakresie wdrażania elektromobilności.

Plan adaptacji do zmian klimatu Miasta Kielce - jego celem jest przystosowanie miasta do zmian klimatu, poprzez zwiększenie odporności na zjawiska ekstremalne dzięki podnoszeniu potencjału do radzenia sobie w sytuacji zmieniających się warunków klimatycznych i wskazanie działań adaptacyjnych. Jest dokumentem strategicznym stanowiącym podstawę do podejmowania przez władze miasta decyzji uwzględniających zagrożenia wynikające ze zmian klimatu.

Pozostałe dokumenty istotne z punktu widzenia Strategii - Program ochrony środowiska dla miasta Kielce na lata 2018 – 2022 z perspektywą do 2026 roku, Program ochrony środowiska przed hałasem dla Miasta Kielce na lata 2020 – 2024, Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Miasta Kielce – aktualizacja, Program Ograniczenia Niskiej Emisji dla miasta Kielce, Polityka Parkingowa w śródmieściu Kielce wraz z analizą Strefy Płatnego Parkowania, Program “Peryferia”

*W przypadku dokumentów miejskich należy pamiętać, że Strategia 2030+ jest dokumentem nadrzędnym. Nie zmienia to jednak faktu, że ich założenia zostały podjęte przeglądowi i uwzględnione w procesie analityczno-badawczym

ŚWIATOWE WYZWANIA I TRENDY ROZWOJOWE

Podstawowe założenia Strategii Kielc oparte są nie tylko na uwarunkowaniach naszego otoczenia, ale też na globalnych trendach. Miasta na całym świecie stawiają czoła szeregom wyzwań, radząc sobie z nimi na różne sposoby (w zależności od swoich specyficznych cech i uwarunkowań). Problemy i ich rozwiązania są jednak w większości wysoce podobne. Właśnie dlatego zamierzamy inspirować się działaniami z różnych krajów i regionów.

WYZWANIA STOJĄCE PRZED WSPÓŁCZESNYMI MIASTAMI

Zanieczyszczenie środowiska

Zmiany klimatyczne

Zmniejszające się zasoby wodne

Zwiększająca się liczba ludności

Istotne obszary zdegradowane

Spadek bezpieczeństwa w przestrzeni publicznej

Kongestia

Duża liczba wypadków

Spadek popularności transportu publicznego

Niewystarczająca sprawność instytucjonalna w tym w zakresie e-usług publicznych

Odływ ludzi młodych z miast/starzenie się społeczeństw

Rosnąca konkurencja jakości kształcenia akademickiego

Niewystarczający poziom atrakcyjności inwestycyjnej poszczególnych miast względem konkurencji – niespełnianie oczekiwań interesariuszy

Zbyt mały poziom innowacyjności

PRZYKŁADOWE TRENDY ROZWOJOWE

Miasta dla zachowania łagodnego klimatu zwiększają przestrzeń zieleni. Dodatkowo dla zmniejszenia wpływu na środowisko wdrażają inteligentne systemy gospodarowania odpadami i niskoemisyjne rozwiązania infrastrukturalne.

Rewitalizacja przestrzeni miejskich podnosi jakość życia w obszarach zdegradowanych, a także pozwala sprowadzić nowych mieszkańców. Oprócz tego popularne jest zagospodarowywanie miejsc spotkań i zwiększenie atrakcyjności przestrzeni publicznych, przenoszących życie miasta na ulice.

Miasta promują i premiąją korzystanie z transportu publicznego, zwiększając atrakcyjność jego oferty i ekologiczność rozwiązań. Dla rozładowania korków popularne jest wprowadzanie technologii zarządzających ruchem w mieście i popularyzacja aktywnych form przemieszczania się, także współdzielenia środków transportu.

Poprawa organizacji pracy, komunikacji wewnętrznej i zewnętrznej, identyfikacja możliwości wdrożeń technologii w tym np. nowoczesnych rozwiązań wspierających e-urząd i ułatwiających dostęp mieszkańcom do korzystania z usług publicznych. Miasta dążą także do zwiększenia transparentności i efektywności swoich procedur a także do łatwiejszego włączenia interesariuszy zewnętrznych w sprawę miasta.

Miastom zależy na zapewnieniu dobrej jakości edukacji i warunków do ciągłego rozwoju, tak żeby zainteresowani tą ofertą mieszkańcy nie musieli przenosić się do większych ośrodków. Także poszerzanie oferty kulturalnej jest rozwiązaniem zwiększającym atrakcyjność miast.

W obliczu tych wyzwań miasta promują współpracę międzysektorową pomiędzy przedsiębiorcami, uczelniami i szkołami, instytucjami otoczenia biznesu oraz administracją publiczną. Popularne jest także powstawanie klastrów skupiających innowacyjne przedsiębiorstwa i innych instytucji otoczenia biznesu.

DEFINICJA MIASTA INTELIGENTNEGO

Zmieniająca się rzeczywistość i związane z nią wyzwania motywują miasta do poszukiwania nowych sposobów działania. Konieczność przystosowania miast do zmieniających się warunków skłania do przyjmowania nowych zadań i określania nowych sposobów ich realizacji. W rezultacie takiego podejścia rola miasta i osób nimi zarządzających ewoluje od tradycyjnego skupienia się na zapewnianiu podstawowych potrzeb mieszkańców (takich jak zarządzanie usługami publicznymi – dostęp do infrastruktury, edukacji, czy mieszkalnictwa) do działalności w wielu obszarach, w tym w zakresie czynności organizacyjnych, moderujących pewne procesy, w tym te uwzględniające partycypację mieszkańców w zarządzaniu miastem, czy wspierających przepływ wiedzy.

Połączenie faktu powyższych wyzwań z dynamicznym rozwojem nowych technologii doprowadziło do powstania modelu zarządzania miastem nazywanego *smart city* (miasto inteligentne).

Termin miasta inteligentnego może być definiowany na wiele sposobów – w zależności od kontekstu. W większości przypadków jest utożsamiany z miastem realizującym strategię rozwoju stawiającą na kreatywność, otwartość na innowacje i elastyczność działań, czyli umiejętność szybkiego dostosowywania się do warunków zewnętrznych i wewnętrznych, a także angażującym mieszkańców.

Taki model zarządzania miastem wspomaga tworzenie miasta zrównoważonego, lepiej zintegrowanego w swoim działaniu, sprawnego, a także takiego, które wywiera możliwie jak najmniejszy negatywny wpływ na środowisko. Miasta zaczynają zatem wykorzystywać nowatorskie rozwiązania w zakresie opracowania i wykorzystywania systemów szybkiego reagowania kryzysowego, komunikacji z mieszkańcami itp. Miasto inteligentne to miasto rządzone wspólnie i w mądry sposób, rozsądnie dobierające i wdrażające nowe technologie służące zwiększeniu sprawności świadczonych usług.

Dążenie do miasta inteligentnego jest optymalnym rozwiązaniem dla Kielc. Światowa literatura, dobre praktyki oraz działania podejmowane przez szereg polskich miast pokazują, że miasto inteligentne jest ideą, którą mogą wdrażać miasta o różnej wielkości, charakterze i poziomie rozwoju – ta idea ma zatem charakter uniwersalny.

W rezultacie wdrażanych działań osiąga się poprawę jakości życia, bezpieczeństwa mieszkańców i ich zasobności przy zachowaniu ochrony zasobów naturalnych.

ROLE MIASTA INTELIGENTNEGO

Innowator

Wdraża kulturę innowacji w strukturach miejskich i realizowanych procesach. Nawiązuje współpracy międzysektorowe celem wdrażania innowacyjnych rozwiązań w mieście.

Zarządca

Zabezpiecza i rozwija nowoczesną infrastrukturę transportową, sieci energetyczne oraz sieci cyfrowe. Ustanawia standardy i podejmuje działania mające na celu uczynienie tych kluczowych infrastruktur odpornymi, bezpiecznymi i zrównoważonymi.

Moderator

Integruje rozmaite środowiska, których współpraca pozwala na tworzenie przedsięwzięć, niemożliwych do opracowania przez pojedyncze jednostki.

Strateg

Wyznacza wizję i strategię miasta oraz sposób ich realizacji.

Regulator

Tworzy lub modyfikuje prawa i regulacje, umożliwiając wdrożenie nowych modeli biznesowych, a także wejście nowych podmiotów na rynek, przy jednoczesnej ochronie interesu mieszkańców.

Stymulator

Tworzy przyjazne środowisko dla powstawania i rozwoju firm i inteligentnych rozwiązań - na przykład poprzez udostępnianie "otwartych danych" oraz inkubowanie i akcelerowanie startupów.

LOGIKA PROCESU FORMUŁOWANIA STRATEGII

FAZA 1 – OPRACOWANIE WYZWAŃ ROZWOJOWYCH

Znając podstawowe założenia będące punktem wyjścia do opracowania Strategii miasta Kielce, szczególnie te wytyczone przez „Rekomendacje dla Miasta Kielce na potrzeby przyszłej Strategii Rozwoju Miasta Kielce 2030+”. W kierunku Smart City.” opracowanego pod kierownictwem prof. Hanny Godlewskiej-Majkowskiej, a także ideę w zgodzie z którą chcemy jako miasto prowadzić działania rozwojowe, wypracowujemy jej zasadniczy kształt. Realizowane jest to poprzez opisane poniżej fazy podejmowanych prac.

Pierwszą fazą procesu formułowania Strategii jest wytyczenie kierunku rozwoju Kielc poprzez zdefiniowanie wyzwań rozwojowych. Mają one bezpośrednie powiązanie z kluczowym elementem Strategii, czyli celami strategicznymi i operacyjnymi. Ich odpowiednie wyznaczenie, odbywa się w oparciu o poniżej zaprezentowany proces analityczny, a jego wyniki prezentowane są w rozdziale 2 dokumentu.

Przeprowadzenie procesu badawczego

Proces badawczy zakładał przeprowadzenie szeregu czynności, które umożliwiły pozyskanie danych, a następnie sformułowanie wniosków na podstawie informacji z wielu źródeł.

W trakcie opracowywania Strategii 2030+ były to m.in.:

- indywidualne wywiady pogłębione, czyli rozmowy badawcze z wybranymi kieleckimi ekspertami;
- grupy robocze, czyli moderowane warsztaty z kieleckimi naukowcami, biznesmenami, społecznikami oraz urzędnikami;
- wszelkie opracowania, statystyki, raporty (i inne dokumenty diagnostyczne oraz strategiczne) dotyczące lub mające związek z Kielcami.

Przeprowadzenie analizy SWOT

W trakcie opracowywania macierzy SWOT, powstał złożony model analityczny grupujący w odpowiednich polach wnioski sformułowane na etapie procesu badawczego. Dzięki temu narzędziu analitycznemu możliwe było:

- zobrazowanie stanu faktycznego miasta;
- podkreślenie charakteru wpływu danego czynnika na otoczenie (pozytywny lub negatywny wpływ);
- ukazanie wpływu UM Kielce na dany czynnik.

Sformułowanie wyzwań rozwojowych

Na podstawie opracowanej na poprzednim etapie macierzy SWOT, sformułowano wyzwania rozwojowe miasta. Szczególnie istotne było ich dopasowanie do proporcji mocnych stron, słabych stron, szans i zagrożeń Kielc.

JAK INTERPRETOWAĆ POLA MACIERZY SWOT?

Mocne strony, czyli czynniki pozytywnie wpływające na sytuację w mieście, na które UM Kielce ma przeważający wpływ. Inaczej mówiąc, są to pozytywne czynniki w dużej mierze wynikające z działań UM Kielce.

Słabe strony, czyli czynniki negatywnie wpływające na sytuację w mieście, na które UM Kielce ma przeważający wpływ. Inaczej mówiąc, są to negatywne czynniki w dużej mierze wynikające z działań UM Kielce.

Szanse, czyli czynniki pozytywnie wpływające na sytuację w mieście, na które UM Kielce ma znikomy wpływ. Inaczej mówiąc, są to pozytywne czynniki nie wynikające z działań UM Kielce.

Zagrożenia, czyli czynniki negatywnie wpływające na sytuację w mieście, na które UM Kielce ma znikomy wpływ. Inaczej mówiąc, są to negatywne czynniki nie wynikające z działań UM Kielce.

LOGIKA PROCESU FORMUŁOWANIA STRATEGII

FAZA 2 – WYZNACZENIE WIZJI, CELÓW, KIERUNKÓW DZIAŁAŃ I PROJEKTÓW

Wyznaczenie kierunku rozwoju Kielc (identyfikacja wyzwań miasta) jest podstawą dalszych prac tj. wyznaczenia (sformułowania) m.in. wizji miasta w roku 2030+. Wiedza, do jakiego stanu dążymy, umożliwia zaprojektowanie celów strategicznych i operacyjnych oraz kierunków działań i projektów. Wszystkie razem stanowią zbiór wiedzy niezbędny do realizacji Strategii.

Wyniki poniższych analiz można zaobserwować w rozdziale 3 i 4 Strategii.

Wyzwania

Podstawą do opracowania celów, rekomendacji i projektów są sformułowane wyzwania. Powstały one w wyniku analizy stanu faktycznego.

Wizja

Bazując na dotychczasowych obserwacjach, zebranych opiniach i wypracowanych wyzwaniach, stworzono Wizję Kielc w roku 2030+. Pokazuje ona stan, do którego należy dążyć, realizując Strategię.

Cele strategiczne

Następnie metodą warsztatową sformułowano cele strategiczne. Opierają się one na całościowej wizji Kielc w roku 2030+ i podkreślają jej najważniejsze elementy, wskazując priorytety działań.

Cele operacyjne

Każdy cel strategiczny został doprecyzowany poprzez zdefiniowanie szeregu celów operacyjnych, które również mają charakter wizyjny. Są one jednak o wiele bardziej szczegółowe.

Kierunki działań

Dla każdego z celów operacyjnych opracowano katalog kierunków działań. Inaczej mówiąc, stworzono listę kroków, które należy podjąć, aby zrealizować założenia każdego celu operacyjnego.

Projekty

Najniższym poziomem szczegółowości założeń Strategii będą projekty, czyli konkretne inicjatywy. Strategia nie definiuje katalogu projektów, stworzono jednak zestaw narzędzi do wsparcia pracy z nimi. Zdefiniowano także ich wstępne przykłady. Szczegóły dotyczące ich realizacji zamieszczono w rozdziale 8 dotyczącym systemu wdrożenia.

W JAKI SPOSÓB ZDEFINIOWALIŚMY KIERUNEK ROZWOJU MIASTA?

1. Wprowadzenie

□ 2. Proces definiowania kierunku rozwoju miasta w ramach opracowania Strategii

3. Wizja rozwoju miasta

4. Cele strategiczne i operacyjne

5. Model struktury funkcjonalno – przestrzennej

6. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej

7. Obszary strategicznej interwencji

8. System wdrażania

9. System monitoringu

10. System ewaluacji

11. System finansowania

12. Załączniki

1. OBSZAR DZIAŁALNOŚCI MIASTA – GOSPODARKA

Obejmuje działania mające na celu przekształcenie i wzmocnienie gospodarki – m.in. poprzez wspieranie jej innowacyjności, efektywności i elastyczności. Łączy się także z poprawą ogólnego klimatu biznesowego, atrakcyjności miasta dla nowych firm, inwestorów, przedsiębiorstw już istniejących a także dla (wysoko wykwalifikowanych) talentów. Rozwój sfery gospodarki musi następować w innowacyjny i zrównoważony sposób, w rezultacie zwiększając konkurencyjność miasta na tle regionu i kraju. Wykorzystanie rozwiązań cyfrowych prowadzi do oszczędności zasobów, wzmocnienia wzrostu gospodarczego, a w rezultacie generuje stabilne i korzystne warunki dla codziennego życia użytkowników miasta.

Światowe trendy

Wyzwania związane z obszarem gospodarki sprowadzają się do tworzenia warunków stymulujących rozwój miasta, zwiększenia jego konkurencyjności względem innych miast oraz zapewnienie wyższego poziomu życia mieszkańców. Zatem istotne w tym zakresie okazuje się poprawienie atrakcyjności inwestycyjnej miasta w celu przyciągnięcia inwestorów, dbanie o stabilność warunków prowadzenia działalności gospodarczej przedsiębiorstw obecnych już na rynku oraz inne działania mające na celu usprawnienie przepływu informacji na linii samorząd-nauka-biznes.

Miasta dążące w kierunku inteligentnej gospodarki wspierają swój rozwój, tworząc programy zachęcające do przeprowadzania inwestycji na swoim terenie. Działania te polegają na tworzeniu aplikacji wspierających wybór odpowiedniej lokalizacji, a także na wsparciu finansowym dla firm. Stymulacją rozwoju w wielu przypadkach jest także funkcjonowanie służb wspierających lokowanie i rozwój inwestycji na danym terenie.

Przykłady rozwiązań

- wspieranie współpracy międzysektorowej pomiędzy przedsiębiorcami, uczelniami i szkołami, instytucjami otoczenia biznesu oraz administracją publiczną
- wsparcie doradcze i szkoleniowe przedsiębiorców prowadzących działalność innowacyjną na terenie miasta
- powstawanie klastrów skupiających innowacyjne przedsiębiorstwa oraz Instytucje Otoczenia Biznesu
- promowanie oraz wsparcie finansowe dla firm wykorzystujących ekologiczne oraz innowacyjne rozwiązania
- rozwój infrastruktury do projektowania i testowania innowacyjnych rozwiązań
- tworzenie mechanizmów do testowania dla twórców i innowatorów umożliwiające korzystanie z zasobów miasta
- umiędzynarodawianie dostępnych na rynku usług
- rozwój gospodarki dążący do wysokiego zapotrzebowania na wysoko wykwalifikowanych pracowników
- dostosowanie kwalifikacji zawodowych do potrzeb przedsiębiorstw (kształcenie zawodowe odbywające się we współpracy z firmami)

Dobre praktyki

Nowy Jork: *Atlas Biznesu* – aplikacja wspierająca lokalnych inwestorów

W ramach tego narzędzia małe i średnie przedsiębiorstwa dostają bezpłatną możliwość dostępu do udostępnianych przez miasto danych dotyczących warunków ekonomicznych danej dzielnicy, demografii, natężenia ruchu pieszego i innych informacji pomocnych w wyborze optymalnej lokalizacji siedziby.

Rotterdam: *Smart Industry* – program badający potrzeby przemysłu i promujący wdrażanie nowych technologii

Projekt koncentruje się na opracowywaniu nowych sposobów, w tym wykorzystujących nowe technologie, zwiększania współpracy sektorów: publicznego, prywatnego, naukowego. W rezultacie poprawia się jakość współpracy, transfer rozwiązań innowacyjnych do biznesu, zwiększa się konkurencyjność gospodarki.

1. OBSZAR DZIAŁALNOŚCI MIASTA – GOSPODARKA

Mocne strony

- Funkcjonowanie Kieleckiego Parku Technologicznego skupiającego się na wsparciu nowych technologii
- Wysoka pozycja Targów Kielce na arenie krajowej i międzynarodowej
- Dobrze rozwinięta infrastruktura badawcza niektórych wydziałów kieleckich uczelni wyższych
- Rozpoznawalność sportu kieleckiego na poziomie krajowym i międzynarodowym będąca wizytówką miasta
- Działalność Geonatury Kielce – instytucji zarządzającej szeregiem rezerwatów geologicznych o dużym potencjale turystycznym

Słabe strony

- Słaba rozpoznawalność marki Kielce na poziomie krajowym i międzynarodowym
- Oferta turystyczna nie odzwierciedla potencjału miasta i okolic
- Niewielka powierzchnia uzbrojonych terenów inwestycyjnych
- Brak wykorzystania potencjału związanego z rozpoznawalnością kieleckich klubów sportowych
- Brak wyrazistej i rozpoznawalnej specjalizacji gospodarczej miasta
- Niewystarczająca współpraca poszczególnych interesariuszy odpowiedzialnych za proces generowania i wdrażania innowacji (biznes, nauka, IOB, samorząd, NGO, itp.)
- Niski poziom innowacyjności firm (w tym MŚP), niski poziom transferu wiedzy i „dobrych praktyk”
- Brak rozwiniętego partnerstwa publiczno-prywatnego

Szanse

- Konkurencyjność cenowa względem innych miast
- Rozpowszechnienie praktyki pracy zdalnej
- Duża ilość terenów, które potencjalnie mogą stać się terenami inwestycyjnymi (np. tereny w Obicach)
- Istnienie dawnych wyrobisk górniczych w centrum miasta będących potencjalną atrakcją turystyczną
- Unikatowe walory przyrodnicze miasta mogące stać się atrakcją dla turystyki

Zagrożenia

- Brak połączenia drogami szybkiego ruchu z kluczowymi polskimi ośrodkami gospodarczymi: Rzeszowem, Krakowem, autostradą A1 stanowiącą podłączenie do sieci autostradowej w Polsce
- Słabe połączenia kolejowe z innymi miastami regionalnymi
- Odpływ mieszkańców miasta do przyległych gmin KOF – spadek przychodów miasta z tego tytułu
- Niska dostępność powierzchni usługowych i biurowych, szczególnie wielkopowierzchniowych
- Jeden z najniższych poziomów dochodów na tle kraju (niskie zarobki) - mało atrakcyjny rynek pracy
- Niewystarczające wykorzystanie badań realizowanych przez uczelnie wyższe, brak koordynacji i moderowania kierunku badań naukowych
- Brak wymiany informacji między edukacją, biznesem i instytucjami obsługi rynku pracy

PRZYKŁADOWE WYZWANIA ROZWOJOWE

Zdefiniowanie i promowanie marki Kielce na poziomie krajowym i międzynarodowym

Zwiększenie dostępności powierzchni usługowych i biurowych

Sieciowanie i stymulowanie współpracy interesariuszy ze świata biznesu, nauki, samorządu lokalnego oraz instytucji otoczenia biznesu i organizacji społecznych

Zintegrowanie procesów i oferty wspierających działalność innowacyjną

Wspieranie kieleckiego ekosystemu generowania i wdrażania innowacji poprzez akcelerację oraz inkubowanie kieleckich MŚP

Zdefiniowanie i wspieranie specjalizacji gospodarczych miasta

Wykorzystanie atrakcyjnych walorów przyrodniczych, lokalizacyjnych i geologicznych Kielce w celu zwiększenia i rozpromowania oferty turystycznej miasta

Zwiększanie i promowanie atrakcyjności inwestycyjnej miasta

Zwiększenie atrakcyjności kieleckiego rynku pracy

Aktywizacja i promowanie internacjonalizacji kieleckich przedsiębiorstw

2. OBSZAR DZIAŁALNOŚCI MIASTA – SPOŁECZEŃSTWO

Inteligentne miasto to przede wszystkim inteligentni ludzie. Dlatego inteligentne miasto zapewnia swoim mieszkańcom odpowiednie warunki do rozwoju kompetencji oraz poprawy kwalifikacji. Bardzo ważne jest więc zagwarantowanie równego dostępu do wysokiej jakości edukacji i rozwoju kariery zawodowej poprzez konsekwentne umacnianie pozycji lokalnych szkół oraz uczelni, a także tworzenie kursów i szkoleń odpowiadających na potrzeby użytkowników miasta. Taki dostęp do wiedzy i edukacji zapewni przewagę nad innymi miastami w kraju i pozwoli rozwijać się każdemu, bez potrzeby wyjazdu do innych miejscowości. *Smart city* to także partycypacja, czyli aktywność społeczności miejskiej. Dlatego szczególnie istotne jest zaangażowanie mieszkańców w interakcję z władzą, w tym w bieżące ocenianie zaproponowanych rozwiązań.

Światowe trendy

Miasta na całym świecie dążą do aktywizacji swoich mieszkańców. Wyzwania stojące w związku z tym przed nimi polegają na konieczności nieustannej edukacji obywateli w myśl propagowanej w Unii Europejskiej idei Lifelong Learning (Uczenia się przez całe życie) i zapewnieniu wszystkim równych możliwości korzystania z danych i aplikacji tworzonych w ramach usprawnienia funkcjonowania miasta. Coraz cenniejsze jest rozwijanie kwalifikacji (w tym rynkowych) oraz kompetencji miękkich, dlatego miasta zapewniają obywatelom kursy podnoszące ich kwalifikacje i kompetencje, a także utrzymują poziom edukacji formalnej, nieformalnej i pozaformalnej na możliwie najwyższym poziomie.

Miasta inteligentne definiują i realizują programy rozwijające kwalifikacje i kompetencje np. we współpracy z ośrodkami akademickimi, szkołami średnimi, instytucjami certyfikującymi (dla kwalifikacji rynkowych) itp. Dodatkowo realizują działania aktywizujące lokalną społeczność i wzmacniające miejską tożsamość. Takie podejście pozwala im wspierać tzw. kształcenie ciągłe i wyrównywanie szans wśród obywateli. Aktywizacja mieszkańców odbywa się także poprzez poprawę komunikacji z nimi. Ma to miejsce coraz częściej z wykorzystaniem nowoczesnych rozwiązań technologicznych. Służą one także do promocji organizowanych kursów szkoleniowych i innych aktywności zwiększających kompetencje.

Przykłady rozwiązań

- zapewnianie kursów i szkoleń skierowanych do mieszkańców, zgodnych z zapotrzebowaniem miasta
- promowanie otwartości mieszkańców na inne kultury poprzez np. promocje programów typu Erasmus na uczelniach wyższych
- wspieranie aktywizacji wybranych grup społecznych (np. osób w podeszłym wieku, rodzin z dziećmi czy samotnych rodziców)
- wspieranie tzw. kształcenia ciągłego
- dążenie do sąsiedzkiej i lokalnej współpracy mieszkańców
- otwieranie nowych kierunków studiów, zgodnych z lokalnym zapotrzebowaniem
- nawiązywanie współpracy lokalnych uczelni z innymi szkołami wyższymi w kraju
- wsparcie dla ambitnych studentów i uczniów poprzez rozwój systemu stypendiów przyznawanych za osiągnięcia naukowe
- organizacja konkursów przeznaczonych dla wybitnych uczniów i studentów
- rozwój kompetencji kluczowych i uniwersalnych oraz edukacja przedsiębiorczości

Dobre praktyki

Helsinki: *Digituki* - program wyrównujący kompetencje cyfrowe

Projekt miejski wyrównujący szanse poprzez wsparcie cyfrowe i szkolenia. W ramach programu obywatele mogą nauczyć się korzystania ze sprzętu elektronicznego, a także miejskich systemów internetowych. Działania kierowane są do wszystkich potrzebujących pomocy w zakresie korzystania z nowych mediów. Bezpłatnych szkoleń udzielają wolontariusze a także miejscy doradcy cyfrowi. Dodatkowo online udostępnione są materiały dydaktyczne dla samodzielnej nauki kompetencji cyfrowych. Program ten zapewnia wsparcie i zapobiega wykluczeniu przede wszystkim z myślą o osobach starszych.

Amsterdam: *strona internetowa informująca w projektach w ramach smart city amsterdamsmartcity.com*

Miasto informuje mieszkańców o inicjatywach poprzez stronę internetową dedykowaną *smart city*. Dzięki tej platformie istnieje możliwość dowiadywania się o szkoleniach i kursach, a także innych programach, w których mogą wziąć udział dla poprawienia swoich kompetencji. Inicjatywa ta usprawnia przepływ informacji.

Przykładowe rezultaty

Wprowadzenie cyfrowych platform spowodowało wzrost zaangażowania obywateli o 37%*

*Dane na podstawie raportu OECD, *Smart Cities and Inclusive Growth*, 2020.

2. OBSZAR DZIAŁALNOŚCI MIASTA – SPOŁECZEŃSTWO

Mocne strony

- Zwiększająca się skala współpracy z sektorem biznesu w zakresie tworzenia klas w szkołach średnich
- Dobry poziom infrastruktury sportowej dla sportu wyczynowego i liczne osiągnięcia w tym zakresie
- Centrum Kształcenia Zawodowego mieszczące się w Kielcach przy ul. Łódzkiej 200 będące impulsem rozwoju szkolnictwa zawodowego i kuźnią kadr dla współpracujących z nim firm
- Funkcjonowanie narzędzi cyfrowych udostępnionych dla mieszkańców, m.in. platforma Idea Kielce, Geoportal

Słabe strony

- Niewykorzystany potencjał rozwojowy dwóch państwowych uczelni wyższych (zaplecze naukowe, aparaturowe, infrastrukturalne)
- Przeciętny poziom kieleckich techników i liceów w porównaniu z resztą Polski (poza wyjątkiem, jakim jest jedno z najlepszych liceów w Polsce – LO im. św. Jadwigi Królowej Kielce)

Szanse

- Działania uczelni wyższych związane z dopasowywaniem oferty kształcenia do potrzeb rynku pracy (np. otwarcie kierunku lekarskiego)
- Coraz większa aktywność instytucji naukowych na terenie miasta

Zagrożenia

- Malejąca liczba ludności miasta spowodowana m.in. "drenażem mózgow" do największych polskich aglomeracji
- Zaburzona zastępowalność pokoleń (w tym: starzenie się społeczeństwa, wysoki współczynnik obciążenia demograficznego)
- Niski poziom utożsamiania się mieszkańców z miastem Kielce (brak przywiązania do miasta)
- Niski poziom i postrzeganie akademickości miasta
- Niewystarczający udział obywateli w realizowanych akcjach i konsultacjach społecznych
- Niska konkurencyjność miejscowych uczelni względem innych wojewódzkich ośrodków akademickich

PRZYKŁADOWE WYZWANIA ROZWOJOWE

Ograniczenie odpływu młodych ludzi do największych polskich aglomeracji - zarówno przed, jak i po studiach

Stworzenie warunków do rozwoju akademickości miasta

Przystosowanie rodzaju oraz jakości oferty usług publicznych do trendu starzejącego się społeczeństwa

Zwiększenie konkurencyjności kieleckich szkół średnich i wyższych

Aktywizacja społeczna mieszkańców

Rozwijanie szkolnictwa zawodowego

3. OBSZAR DZIAŁALNOŚCI MIASTA – ŚRODOWISKO

Koncepcja miasta inteligentnego łączy się ze zrównoważonym wykorzystaniem zasobów naturalnych i zmniejszeniem negatywnego oddziaływania na środowisko przyrodnicze. Istotne w tym wymiarze jest skupienie się na efektywniejszym zarządzaniu emisją, inteligentnym zarządzaniu energią, w tym wykorzystaniu jej odnawialnych źródeł oraz na rozsądnym planowaniu przestrzennym. Aspekt środowiskowy to także zieleń miejska i stworzenie atrakcyjnych warunków przyrodniczych w mieście. Jest to jednocześnie odpowiedź na zmiany klimatyczne, ale także poprawienie jakości życia sprzyjające twórczemu myśleniu i regeneracji dla mieszkańców.

Światowe trendy

Kolejnym ze współczesnych wyzwań stojących przed miastami jest adaptacja do zmian klimatycznych i zachowywanie bioróżnorodności. Istotne w związku z tym jest zmniejszenie negatywnego wpływu na środowisko przyrodnicze, w tym poprawa jakości powietrza i ochrona zasobów wodnych, a także zwiększanie przestrzeni biologicznie czynnej z korzyścią dla przyrody i dla mieszkańców.

Wykorzystanie nowych technologii usprawnia monitorowanie negatywnego wpływu na środowisko przyrodnicze i pozwala w szybki sposób reagować na zagrożenia i zwiększać świadomość ekologiczną mieszkańców. Przykłady takich systemów to wskaźnik wymiaru zanieczyszczeń powietrza, czy systemy automatycznego gospodarowania ściekami. Działania te mają na celu utrzymanie w mieście wysokiej jakości przyrody, które jednocześnie wpływają pozytywnie na warunki życia mieszkańców.

Przykłady rozwiązań

- dążenie do zmniejszania użycia energii w przeliczeniu na mieszkańca
- zwiększenie liczby budynków z ekologicznymi certyfikatami i instalacjami OZE
- wykorzystanie systemów elektroenergetycznych (*smart grid*) i zaawansowanych sieci pomiarowych (*smart metering*)
- wykorzystywanie inteligentnych sieci wodociągowych i wodomierzy
- zwiększenie stopnia recyklingu wody deszczowej i szarej
- zwiększanie efektywności oczyszczalni ścieków
- promowanie oszczędzania wody wśród mieszkańców
- zwiększenie udziału odpadów komunalnych poddanych recyklingowi
- wykorzystywanie inteligentnych miejskich zbiorników na odpady
- zwiększenie liczby sensorów zanieczyszczeń w mieście, mierzących aktualne zanieczyszczenia w poszczególnych dzielnicach miasta
- wprowadzenie stref czystego transportu
- wyprowadzanie tranzytu z miasta
- zwiększanie powierzchni biologicznie czynnych
- zieleń pionowa

Dobre praktyki

Warszawa: *Warszawski Indeks Powietrza*

Wskaźnik wyrażający przybliżony stopień zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego w czterostopniowej skali jest częścią systemu monitorowania jakości powietrza w mieście. Na podstawie pomiarów wydaje zaleceniami dla mieszkańców. Dla poszczególnych grup mieszkańców przygotowano dwa indeksy: dla informowania ogółu mieszkańców Warszawy i drugi dla wrażliwych grup mieszkańców (np. osób z chorobami układu oddechowego).

Jena, Oslo, Paryż, Hong Kong: *The CityTree filtrujące powietrze*

Urządzenie umożliwiające filtrowanie powietrza wewnątrz i na zewnątrz budynków. Może zastąpić nawet 275 drzew, a także pozwala na bieżące monitorowanie stanu jakości powietrza. Może ono służyć również jako min.: miejska ławka, punkt emisji sygnału wifi czy narzędzie komunikacji z mieszkańcami (poprzez ekran LED).

Wiedeń: *ogród miejski na dachu zapewniający zieloną energię*

Zagospodarowanie dotychczas nieużytkowanej powierzchni na dachu w miejsce będące jednocześnie przestrzenią spotkań, ogródkiem i farmą fotowoltaiczną stwarza korzystny mikroklimat i godzi funkcje biologiczne i społeczne.

Przykładowe rezultaty

W Tuluzie wprowadzenie autobusów napędzanych biodieslem spowodowało redukcję emisji CO₂ o ok. 55%

3. OBSZAR DZIAŁALNOŚCI MIASTA – ŚRODOWISKO

Mocne strony

- Wysoki poziom recyklingu odpadów komunalnych
- Dobry stan infrastruktury elektro-ciepłowniczej i gazowej
- Dobra jakość wód podziemnych
- Wysoka bioróżnorodność przekładająca się na znaczny odsetek powierzchni miasta objętej różnymi formami ochrony przyrody

Słabe strony

- Malejący w ostatnich latach stopień zazielenienia centrum miasta
- Niezadowalający (zbyt niski) dostęp do zieleni w ramach osiedli (brak małych obszarów zielonych blisko miejsca zamieszkania – parki, ogrody kieszonkowe itp.)
- Słaba promocja miejsc cennych środowiskowo i atrakcyjnych turystycznie
- Okresowe przekraczanie dobowych norm zanieczyszczenia powietrza
- Niski poziom pozyskania energii z OZE
- Niewydolny system odprowadzania wód opadowych skutkujący podtopieniami
- Znaczne zmniejszenie filtracji wód opadowych i roztopowych do wód podziemnych wskutek uszczelnienia powierzchni terenu
- Brak systemów przyulicznej małej retencji

Szanse

- Atrakcyjność geologiczna Kielc podkreślona obecnością Geoparku UNESCO
- Duża stabilność podłoża przy pracach budowlanych ze względu na lokalizację miasta na podłożu skalistym
- Zagospodarowanie terenów zielonych np. Kadzielnia, Ogród Botaniczny

Zagrożenia

- Zwiększająca się liczba i siła oddziaływania zjawisk ekstremalnych związanych ze zmianami klimatu (np. okresy suszy, deszcze nawalne, wiatr, burze itp.)
- Silne zanieczyszczenie rzek w mieście
- Podziemne zasoby wody pitnej podatne na wyczerpanie poprzez nadmierne zabudowywanie terenów miasta
- Wysoki poziom zagrożenia powodziowego, szczególnie na odcinku Silnicy w centrum miasta skutkujący m.in. presją zabudowy
- Populacja miasta szczególnie narażona na zmiany klimatu z uwagi na strukturę wieku (duży odsetek seniorów względem reszty województwa)

PRZYKŁADOWE WYZWANIA ROZWOJOWE

Zwiększenie udziału terenów zielonych w centrum miasta i na terenach osiedli

Promowanie atrakcyjności przyrodniczej (w tym geologicznej) i środowiskowej Kielc

Ochrona zbiorników wody pitnej znajdujących się pod miastem, dbanie o ich strefy ochronne i ochronę ujęć wody

Przeciwdziałanie skutkom zmian klimatu

Uregulowanie gospodarki wodnej miasta

Zwiększenie udziału energii pozyskiwanej z OZE

Walka z zanieczyszczeniem powietrza w mieście

4. OBSZAR DZIAŁALNOŚCI MIASTA – JAKOŚĆ ŻYCIA

Inteligentne miasto zapewnia inteligentne, łatwiejsze życie. Obszar ten odnosi się do wszystkich rozwiązań mających na celu podniesienie jakości oraz ułatwienie życia wszystkim mieszkańcom oraz odwiedzającym miasto. Inteligentne życie łączy się m.in. ze zwiększeniem dostępności usług publicznych, poprawą jakości dostępu do opieki zdrowotnej, bezpieczeństwa publicznego, warunków mieszkaniowych, komunikacyjnych, oferty kulturalnej, socjalnej i rekreacyjnej dla wszystkich użytkowników miasta. Wykorzystanie nowych technologii pozwala na długoterminowy wzrost standardu codziennego życia mieszkańców oraz zachęca ich do pozostania w mieście.

Światowe trendy

W odpowiedzi na coraz szybsze tempo życia konieczne jest wdrożenie rozwiązań odpowiadających na bieżące potrzeby mieszkańców i usprawniających codzienne funkcjonowanie. Innowacje powinny przede wszystkim służyć ludziom i polepszać ich jakość życia.

Miejskie programy skupiające się w obszarze smart living charakteryzują się usprawnianiem codziennego funkcjonowania, zwiększając komfort i bezpieczeństwo przebywania w mieście. Istotne jest też odpowiadanie na bieżące potrzeby mieszkańców i zapewnienie im godnych warunków życia i środowiska mieszkaniowego, ale także wprowadzanie rozwiązań wpływających na atrakcyjność miasta.

Przykłady rozwiązań

- rozwijanie nowoczesnej opieki zdrowotnej np. poprzez dodatkowe finansowanie szpitali miejskich
- zapewnianie bezpieczeństwa mieszkańcom - zarówno na co dzień, jak i w obszarze cyber bezpieczeństwa
- budowa budynków socjalnych
- rewitalizacja przestrzeni miejskich
- poszerzanie oferty kulturalnej oraz wsparcie dla lokalnych twórców i artystów
- zwiększanie udziału terenów zielonych w powierzchni miasta
- wykorzystywanie oświetlenia miejskiego typu *smart city lighting* oraz LED
- wykorzystywanie rozwiązań pozwalających na bardziej efektywne zasilanie budynków
- stosowanie rozwiązań mających na celu obniżenia poziomu hałasu w mieście (np. drogi z cichą nawierzchnią)
- powstawanie tzw. zielonych dachów
- zadrzewianie ulic
- stworzenie profilu mieszkańca i karty mieszkańca dających profity związane z byciem kielczaninem

Dobre praktyki

Nowy Jork: kioski multimedialne na ulicach

To sieć współczesnych miejskich budek telefonicznych udostępniających bezpłatnie internet przez WiFi, krajowe rozmowy telefoniczne przez internet, a także dostęp do miejskiego systemu map i możliwość ładowania sprzętu teleinformatycznego. System jest finansowany z reklam przedstawionych w multimedialnych kioskach.

Manchester: Cityserve – projekt rady miasta poświęcony rewitalizacji najuboższych obszarów miasta

W ramach tego projektu miasto Manchester skupiło się na poprawie i wyrównaniu warunków życia w mieście. W tym celu poddano rewitalizacji najbiedniejsze obszary.

Przykładowe rezultaty

Wprowadzenie cyfrowych systemów informacji wpłynęło na poprawę reputacji miasta o 41%*

* Dane na podstawie raportu ESI thoughtLab Building a Hyperconnected City.

4. OBSZAR DZIAŁALNOŚCI MIASTA – JAKOŚĆ ŻYCIA

Mocne strony

- Oferta kulturalna podnosząca atrakcyjność miasta
- Funkcjonowanie licznych klubów i instytucji sportowych

Słabe strony

- Brak koncepcji na zagospodarowanie i ożywienie centrum miasta - brak jednoznacznie wyznaczonej odpowiedzialności i środków finansowych w tym zakresie
- Istniejący chaos urbanistyczno-architektoniczny w mieście
- Brak łatwo dostępnej i bardziej różnorodnej infrastruktury sportowej, umożliwiającej czynną aktywność fizyczną kielczan w wymiarze rekreacyjnym
- Postępująca degradacja krajobrazu miejskiego, narastający chaos reklamowy i brak umiarkowania w stosowaniu kolorystki w przestrzeni miejskiej (pastelozja)
- Brak ujednoczenia małej architektury w przestrzeniach publicznych - szczególnie w centrum miasta.
- Spadająca liczba mieszkań komunalnych
- Słaba infrastruktura miejska w peryferiach miasta
- Niska jakość licznych zasobów mieszkaniowych wielorodzinnych (wielka płyta)

Szanse

- Miasto łączące elementy kameralności i bliskości natury oraz centrum województwa
- Łatwa dostępność czasowa do usług, obiektów handlowych, kultury, sportu, co wynika głównie z wielkości miasta
- Dogodne położenie, gwarantujące bliski dostęp do przyrody jego mieszkańcom i stanowiące atrakcję turystyczną
- Stosunkowo niskie ceny mieszkań na rynku pierwotnym w stosunku do innych polskich aglomeracji

Zagrożenia

- Wzrost kosztów świadczenia usług publicznych miasta (np. wodociągi, transport) spowodowany procesami suburbanizacyjnymi
- Słaba jakość połączeń kolejowych z innymi miastami regionalnymi (w tym z Warszawą i Krakowem)
- Niska przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkań w przeliczeniu na mieszkańca
- Wzrost cen mieszkań - zarówno na rynku pierwotnym, jak i wtórnym (który może ograniczać przyciąganie do miasta ludzi z okolicznych miejscowości)
- Wielu mieszkańców Kielc mieszka w budynkach z wielkiej płyty, które nieuchronnie się starzeją, a ich stan techniczny pogarsza z czasem
- Brak ochrony przyrodniczego systemu miasta miejskowymi planami zagospodarowania przestrzennego

PRZYKŁADOWE WYZWANIA ROZWOJOWE

Transformacja centrum miasta w kierunku obszaru tętniącego życiem, spójnego oraz atrakcyjnego urbanistycznie i architektonicznie

Ujednoczenie ładu urbanistycznego i architektonicznego

Zniwelowanie dysproporcji w poziomie rozwoju infrastrukturalnego poszczególnych osiedli (w tym tzw. peryferyjnych)

Pobudzanie życia społecznego na osiedlach zabudowy wielorodzinnej

Rozwijanie i wzmacnianie oferty kulturalnej miasta

Stworzenie dogodnych warunków do uprawiania sportu dla każdego mieszkańca

Poprawa jakości życia poprzez zaprojektowanie elementów takich jak przestrzenie sąsiedzkie, półpubliczne i publiczne, punkty węzłowe, miejsca spotkań

5. OBSZAR DZIAŁALNOŚCI MIASTA – MOBILNOŚĆ

Inteligentna mobilność koncentruje się na innowacyjnym i kreatywnym zarządzaniu systemem transportowym i komunikacyjnym miasta, a także zwiększaniu wydajności i jakości usług transportu miejskiego dostępnego na jego terenie. Poprzez efektywne zarządzanie szeroko rozumianą mobilnością i ukierunkowaniem inwestycji w infrastrukturę pozwala zapewnić mieszkańcom tanie, szybkie oraz ekologiczne sposoby przemieszczania się. W ramach obszaru wspierane są przedsięwzięcia jednocześnie ułatwiające codzienny przepływ towarów oraz poruszanie się mieszkańców. Rozwiązania te wpływają także na zmniejszenie negatywnego wpływu na środowisko naturalne (np. pojazdy elektryczne, pojazdy napędzane wodorem).

Światowe trendy

Wyzwania związane z inteligentnym rozwojem transportu wymagają po pierwsze dobrej i sprawnie działającej infrastruktury, co jest podstawą dla dalszego rozwoju inteligentnej mobilności w mieście poprzez na przykład wdrażanie usprawnień przepływu danych i ich udostępniania w celu wzrostu efektywności sieci komunikacyjnej w mieście, zwiększenia wygody i bezpieczeństwa użytkowników i zminimalizowania strat związanych z nierozsądnym zarządzaniem.

Działania miast na całym świecie w kierunku smart mobility polegają na kreowaniu zrównoważonej mobilności miejskiej. W tym celu wiele z nich wprowadza rozwiązania technologiczne takie, jak aplikacje wskazujące natężenie ruchu czy godziny kursowania transportu publicznego. Niektóre miasta decydują się na wprowadzenie transportu niskoemisyjnego - elektrycznych czy hybrydowych autobusów. Inteligentna mobilność polega także na wdrażaniu zmian przestrzennych stwarzających bezpieczne warunki dla wszystkich użytkowników dróg. Przykładami takich rozwiązań są woonerfy, czyli "żywące ulice" godzące potrzeby wszystkich użytkowników drogi. Dla większości miast istotne jest także rozwijanie sieci rowerów miejskich.

Przykłady rozwiązań

- rozwój transportu publicznego opartego na pojazdach zero i niskoemisyjnych
- wspieranie rozwoju nowoczesnych metod przemieszczania się tj. mikrotransportu (np. hulajnog elektryczne) i carsharingu
- budowa spójnej, sprawnej, wygodnej, bezpiecznej i atrakcyjnej infrastruktury rowerowej, w tym stref uspokojonego ruchu i stref tempo 30
- zmniejszanie udziału ruchu samochodowego w codziennych podróżach po mieście
- zakaz wjazdu do centrów miast samochodom niespełniającym norm emisji zanieczyszczeń
- dostosowanie oferty biletowej do potrzeb pasażerów, opłat w strefie parkowania i możliwości finansowych miasta
- wspieranie aktywnych form przemieszczania się (m.in. rowery, hulajnog, rolki)
- inteligentne wykorzystanie sygnalizacji świetlnej do premiowania ruchu pieszego, rowerowego oraz komunikacji miejskiej
- wykorzystanie technologii do gromadzenia i przetwarzania danych w czasie rzeczywistym w celu optymalizacji ruchu drogowego i zwiększenia bezpieczeństwa
- zwiększanie komfortu podróżowania transportem publicznym poprzez inwestycje w infrastrukturę, nowoczesne urządzenia i rozwiązania informatyczne służące komunikacji zbiorowej
- wprowadzenie polityki parkingowej i uporządkowaniu parkowania oraz zarządzania przestrzeni parkingową

Dobre praktyki

Nottingham: Wprowadzenie floty autobusów zasilanej biogazem

Wymiana autobusów na niskoemisyjne pozwala zmniejszyć emisję węgla, w porównaniu do emisji autobusów napędzanych dieslem, nawet o 40%. Przy użyciu 53 autobusów piętrowych na biogaz miasto redukuje emisję dwutlenku węgla (CO₂) o 3500 ton, tlenków azotu o 35 ton oraz emisję cząstek stałych o 0,75 tony w skali roku.

Konin, Kalisz, Lublin: Inteligentny system przejść dla pieszych Philips lighting

Inteligentny system przejść dla pieszych zwiększa bezpieczeństwo na drodze, poprawiając ostrość widzenia kierowców. Natężenie białego światła wzrasta, gdy specjalne czujniki wykryją obecność pieszych. Dzięki temu kierowcy z daleka widzą nie tylko samo przejście, lecz także korzystających z niego ludzi. Specjalne markery świetlne, zatopione w jezdni, dodatkowo ostrzegają zmotoryzowanych o konieczności zachowania zwiększonej koncentracji.

Przykładowe rezultaty

Zastosowanie systemów kierujących ruchem i gromadzących dane o przejazdach transportu publicznego spowodowało:

- wzrost zadowolenia pasażerów o 38%
- poprawę punktualności przyjazdów/odjazdów o 33%
- poprawę dogodności połączeń dla pasażerów o 32%
- zwiększenie liczby przejazdów o 29% *

* Dane na podstawie raportu ESI thoughtLab Building a Hyperconnected City.

5. OBSZAR DZIAŁALNOŚCI MIASTA – MOBILNOŚĆ

Mocne strony

- Wysoki odsetek dróg wyposażonych w buspasy
- Funkcjonowanie nowoczesnego Centrum Komunikacyjnego

Słabe strony

- Niska jakość systemu zarządzania ruchem indywidualnych środków transportu
- Duży stopień zużycia infrastruktury transportowej, w tym dróg i chodników
- Brak spójnej, atrakcyjnej, bezpiecznej i wygodnej infrastruktury rowerowej (w postaci dróg dla rowerów, kontrapasów i stref tempo 30) umożliwiającej wykorzystanie roweru w codziennych podróżach
- Nieefektywna gospodarka parkingowa
- Mała liczba stacji ładowania samochodów elektrycznych
- Brak systemu roweru miejskiego
- Brak autobusów elektrycznych, wodorowych i zasilanych gazem CNG
- Nieefektywne funkcjonowanie Kieleckiej Karty Miejskiej
- Brak buspasów w kluczowych miejscach (np. kończą się przed skrzyżowaniami)

Szanse

- Dostępność zewnętrznych środków rozwojowych na wdrożenia rozwiązań z zakresu ITS, BRD, transportu zbiorowego
- Wielkość miasta – jego „kompaktowe wymiary” dające możliwość uzyskania pozytywnych efektów przy potencjalnie niższych kosztach wdrażania

Zagrożenia

- Utrudnione zarządzanie miejskim taborem autobusów – brak podmiotu wewnętrznego świadczącego usługi w transporcie publicznym
- Stosunkowo niski odsetek mieszkańców korzystających z komunikacji miejskiej połączony z wysoką dostępnością samochodów w gospodarstwach domowych
- Wzrastająca liczba samochodów w przeliczeniu na mieszkańca

PRZYKŁADOWE WYZWANIA ROZWOJOWE

Przyspieszenie budowy nowych dróg rowerowych umożliwiających wykorzystanie roweru jako pełnoprawnego i bezpiecznego środka transportu w mieście

Poprawienie stanu infrastruktury transportowej w mieście

Odpowiednie dostosowanie infrastruktury do osób niepełnosprawnych i wózków dziecięcych

Modyfikacja połączeń systemu transportu publicznego z poszczególnych osiedli do śródmieścia

Upowszechnienie rozwiązań ekonomii współdzielenia w zakresie dostępności indywidualnych środków transportowych

Modyfikacja struktury parkingowej w mieście

Wdrożenie rozwiązań z zakresu:

- inteligentnego systemu transportowego
- bezpieczeństwa ruchu drogowego
- integracji transportu publicznego

Poprawa skomunikowania poszczególnych gmin KOF z Kielcami, w tym transportem zbiorowym

6. OBSZAR DZIAŁALNOŚCI MIASTA – ZARZĄDZANIE MIASTEM

Inteligentne zarządzanie miastem polega na wykorzystywaniu nowoczesnych rozwiązań i otwartości na nie przede wszystkim poprzez integrowanie, higienizację, udostępnianie danych miejskich jak i zewnętrznych. Przykładem połączenia wykorzystania danych miejskich i rozwiązań zewnętrznych jest zarządzanie bezpieczeństwem w przestrzeniach publicznych, czy organizacja ponadnormatywnego transportu. Korzysta się zatem z danych miejskich, jak i potencjalnie z danych zewnętrznych (np. z aplikacji społecznościowych) obrazujących zwiększone zapotrzebowanie np. na środki transportu publicznego, czy wpływ na organizację i priorytetyzację ruchu w mieście. Wprowadzanie nowoczesnych rozwiązań w zarządzaniu miastem, zwiększa transparentność oraz partycypację społeczną w zarządzaniu miastem.

Światowe trendy

Współczesne trendy w zarządzaniu miastem inteligentnym charakteryzują się usprawnianiem procesów zarządzania poprzez digitalizację i zwiększanie przejrzystości procedur. Łączy się to z włączaniem obywateli w procesy zarządzania i udostępnienie im danych.

Miasta dążące do inteligentnego zarządzania wykorzystują cyfrowe platformy pośredniczące w kontaktach z mieszkańcami. Ułatwia to komunikację i przepływ informacji, a także ich współtworzenie. W tym celu miasta udostępniają mieszkańcom dane i dają im możliwość ich współtworzenia, a także zwiększa przejrzystość procesów decyzyjnych. Działania te usprawniają także realizowanie spraw urzędowych i upraszczają procedury. Dzięki temu zwiększa się zaufanie mieszkańców i wzrasta ich chęć partycypacji.

Przykłady rozwiązań

- zwiększanie transparentności działań administracji miejskiej i samorządu
- zachęcanie do udziału mieszkańców w podejmowaniu ważnych decyzji związanych z rozwojem miasta
- ograniczanie potrzebnych procedur potrzebnych do załatwiania codziennych spraw mieszkańców w urzędach
- maksymalne upraszczanie regulacji hamujących działalność gospodarczą i innowacyjną na terenie miasta
- wprowadzanie nowych technologii w codzienne działania administracji miejskiej (np. przechowywanie danych w chmurze)
- wdrażanie e-usług Urzędu Miasta zgodnych z założeniami design thinking – nastawionych na maksymalną wygodę i funkcjonalność
- wsparcie inicjatyw i przedsięwzięć poświęconych rozwijaniu współpracy między miastem, a pozostałymi środowiskami działającymi na jego terenie

Dobre praktyki

Barcelona: Platforma Decidim.Barcelona - zaawansowany portal lokalnej demokracji cyfrowej

Platforma za której pomocą mieszkańcy mogą wyrażać swoją opinię nt. proponowanych polityk miejskich oraz zgłaszają swoje pomysły na rozwój miasta. Istotną funkcją aplikacji jest również możliwość dyskusji z władzami miejskimi dotyczących ww. tematów. Celem platformy jest wymiana informacji i wspieranie różnych grup dyskusyjnych. Jest ona też łącznikiem pomiędzy partycypacją tradycyjną (face-to-face) a partycypacją cyfrową.

Bristol: Zintegrowane centrum operacyjne

Projekt zakładający umieszczenie w jednym miejscu centrum zarządzania kryzysowego, centrum zarządzania ruchem miejskim oraz centrum monitoringu miejskiego wraz z innymi usługami świadczonymi zdalnie mieszkańcom. Na co dzień głównym zadaniem jest zarządzanie ruchem drogowym w czasie rzeczywistym (w tym zapewnienie przepustowości bus pasów), monitoring 700 kamer rozmieszczonych w całym mieście, usługi teleopieki, a także reagowanie na zgłoszenia alarmowe.

Przykładowe rezultaty

Usprawnienie pracy e-urzędów spowodowało:

- wzrost produktywność urzędników o 47%
- wzrost transparentności miasta o 43%
- poprawę reputacji miasta o 41%*

* Dane na podstawie raportu ESI thoughtLab Building a Hyperconnected City.

6. OBSZAR DZIAŁALNOŚCI MIASTA – ZARZĄDZANIE MIASTEM

Mocne strony

- Duży poziom dostępności danych dotyczących funkcjonowania miasta (dane *smart city*) oraz nieustannie rosnący potencjał ich wykorzystywania
- Funkcjonowanie w mieście społecznych ciał doradczo-konsultacyjnych
- Wdrożone systemy informatyczne wspierające realizację zadań miasta zadania: system geodezyjny, związany z zarządzaniem finansami, system obsługujący zarządzanie odpadami, system transportowy
- Funkcjonowanie narzędzi cyfrowych udostępnionych dla mieszkańców, m.in. Miejskiego Systemu Informacji Przestrzennej

Słabe strony

- Niewystarczający poziom mechanizmów wsparcia organizacji społecznych oraz ich współpracy z miastem
- Nieefektywne wykorzystywanie przez Urząd danych gromadzonych w systemach informatycznych (np. do poprawy świadczonych usług)
- Niewystarczające działania edukacyjne dotyczące wykorzystywania dostępnych w mieście usług cyfrowych
- Brak skutecznych narzędzi cyfrowych umożliwiających większe zaangażowanie mieszkańców w życie miasta i aktywność społeczną
- Niewystarczająca współpraca pomiędzy liderami społecznymi, a urzędem miasta (m.in. liderami wdrażania technologii)
- Niedostosowanie praktyki świadczenia usług publicznych przez UM Kielce do postępującej digitalizacji
- Niewystarczający poziom wzajemnej wymiany informacji wewnątrz Urzędu Miasta Kielce - tzw. "silosowość działania"
- Niewystarczająca integracja i interoperacyjność systemów informatycznych wspierana brakiem woli współpracy ze strony ich dostawców
- Brak otwartej, zorientowanej na usługi, ogólnomiejskiej architektury informatycznej
- Niewystarczający poziom integracji zarządzania strategicznego i operacyjnego z technologiami informacyjno-komunikacyjnymi
- Zdarzające się problemy z jakością danych cyfrowych, niewystarczający poziom digitalizacji zasobów oraz niewystarczająca dostępność danych o różnych zjawiskach i zdarzeniach występujących na terenie miasta
- Brak odpowiedniej organizacji i struktur organizacyjnych w celu zapewnienia skutecznego i systemowego podejścia do świadczenia usług, w tym usług cyfrowych (np. brak Miejskiego Centrum Kontakt, niedostatecznie rozwinięte Centrum Usług Miejskich)
- Niewystarczające wykorzystywanie wyników badań i ekspertyz, które zostały przygotowane nakładem fachowych sił i znacznych środków (np. w ramach projektów unijnych) przez komórki decyzyjne Urzędu Miasta (niebezpieczeństwo zmarnowania pracy i pieniędzy).
- Nieaktualna i nieskuteczna polityka przestrzenna miasta (proces zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego rozpoczął się ok. 10 lat temu). Rozdrobnienie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.
- Niewystarczający lokalny monitoring środowiska i klimatu miejskiego
- Brak podziału administracyjnego na jednostki pomocnicze utrudniający zarządzanie i zajmowanie się lokalnymi potrzebami

Szanse

- Istotna poprawa jakości infrastruktury teleinformatycznej

Zagrożenia

- Systemowe zagrożenia legislacyjne mogące wpływać na wysokość wpływów i wydatków budżetowych
- Niewystarczający udział obywateli w codziennym decydowaniu o kierunku rozwoju Kielc, co może spowodować późniejszy opór we wdrażaniu podjętych wcześniej decyzji

PRZYKŁADOWE WYZWANIA ROZWOJOWE

Stworzenie i promowanie dodatkowych mechanizmów wsparcia i współpracy z organizacjami społecznymi, instytucjami kultury, aktywistami i mieszkańcami

Poprawienie stanu finansów miasta

Zwiększenie sprawności instytucjonalnej UM Kielce (zmiana i opracowanie procedur, rozwój kultury innowacyjnej, walka z silosowością działań, efektywne wykorzystywanie danych)

Poprawa jakości świadczenia usług publicznych

Rozwijanie i promowanie narzędzi umożliwiających partycypację mieszkańców w decyzjach dotyczących rozwoju miasta

Stworzenie infrastruktury informatycznej i procedur ukierunkowanych na współpracę z biznesem

Przeprowadzenie przeglądu i reformy sposobu prowadzenia polityki przestrzennej oraz wszelkich działań, procedur i narzędzi z nią związanych

JAKIM MIASTEM BĘDĄ KIELCE W ROKU 2030+?

1. Wprowadzenie

2. Proces definiowania kierunku rozwoju miasta w ramach opracowania Strategii

□ 3. Wizja rozwoju miasta

4. Cele strategiczne i operacyjne

5. Model struktury funkcjonalno – przestrzennej

6. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej

7. Obszary strategicznej interwencji

8. System wdrażania

9. System monitoringu

10. System ewaluacji

11. System finansowania

12. Załączniki

W jakiej jesteśmy sytuacji?

Analizy szeregu dokumentów i rozmowy przeprowadzone z wieloma osobami, w tym z kieleckimi ekspertami, ukazały nam Kielce takimi, jakie są. Proces badawczy (w tym analiza SWOT) doprowadził nas do zidentyfikowania szeregu wyzwań i trudności, które musimy przezwyciężyć. Przekonaliśmy się także, że nasze miasto posiada mocne strony, które możemy i musimy wykorzystać.

Jakie założenia przyjmujemy?

Pamiętamy o założeniach, które leżą u progu formułowania Strategii 2030+ w kierunku *smart city*. Ma się ona opierać na rzeczywistych potrzebach i brać pod uwagę istniejące ograniczenia - zakładamy jej wykonalność i realność. Przede wszystkim ma być jednak impulsem – aktywizować mieszkańców i urzędników, a przede wszystkim być początkiem procesu zmian w kierunku Kielc, których pragniemy.

Od czego zaczynamy?

Aby sformułować cele strategiczne i operacyjne, czyli rozpocząć projektowanie procesu zmiany, musimy najpierw odpowiedzieć sobie na pytanie: do czego dążymy? Musimy wiedzieć, jakim miastem mają być Kielce w roku 2030. Właśnie dlatego formułujemy wizję naszego miasta, która odpowiada na potrzeby oraz pragnienia kielczanek i kielczan.

WIZJA KIELC W ROKU 2030+

Kielce w roku 2030 będą miastem atrakcyjnym zarówno dla mieszkańców, jak i biznesu oraz turystów. Będą zapewniać takie same możliwości rozwoju każdemu – bez względu na wiek, płeć, pochodzenie, czy osiedle zamieszkania.

Każdy mieszkaniec będzie miał możliwość zaangażowania się w postępujący rozwój gospodarczy, społeczny i kulturalny miasta. Będzie ono zarządzane w sposób nowoczesny i otwarty. Kielce będą przyciągać swoją kompaktowością, wygodą oraz poziomem życia i otaczającym, zielonym krajobrazem. W połączeniu z oferowanymi w mieście możliwościami pracy, nauki czy spędzania czasu wolnego staną się wartą do rozważenia alternatywą dla największych polskich metropolii.

Miasto dla każdego:

- o równym poziomie rozwoju infrastrukturalnego i lokalowego w każdym osiedlu
- otwarte i współpracujące z działaczami i organizacjami społecznymi
- walczące z nierównościami
- bez wykluczeń społecznych i cyfrowych
- zachęcające do powrotu tych, którzy wyjechali
- przyjazne dla nowych mieszkańców oraz mieszkańców pobliskich gmin

Miasto sprawne i aktywne

- zarządzane w sposób nowoczesny i otwarty
- posiadające administrację przyjazną mieszkańcom
- udostępniające mieszkańcom rozwiązania opierające się na nowoczesnych technologiach i rozwiązaniach
- sprawnie odpowiadające na pojawiające się zagrożenia i kryzysy

Miasto rozwijające się:

- o odpowiedzialnym budżecie
- o określonej i rozpowszechnionej w kraju i zagranicą tożsamości
- atrakcyjne dla inwestorów
- oferujące pracę osobom o każdych kwalifikacjach
- wspierające innowacyjność przedsiębiorców i naukowców
- kształcące wykwalifikowanych pracowników i innowatorów
- będące centrum popularnego ośrodka turystycznego

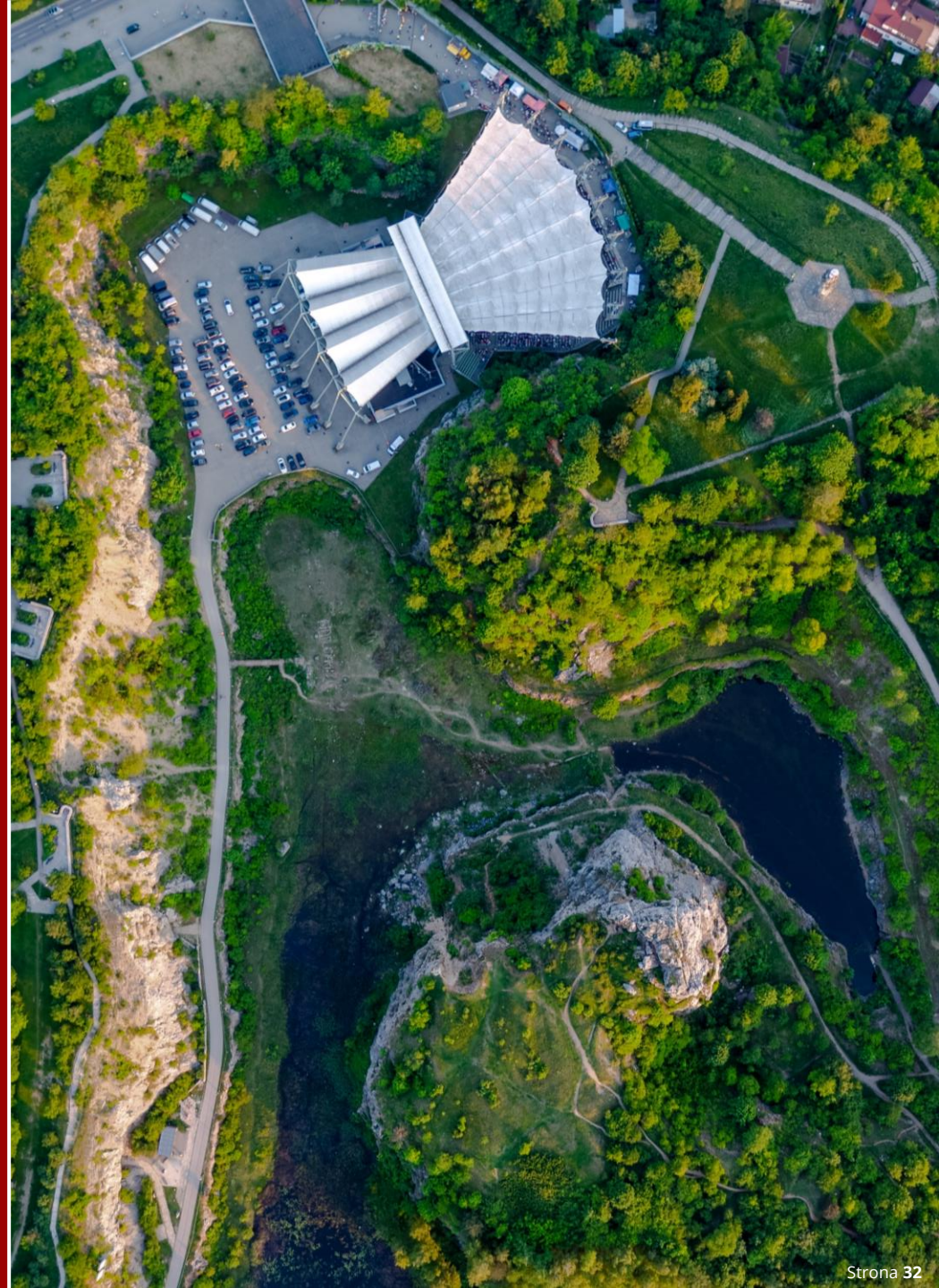
Miasto, w którym chce się żyć:

- o wysokim poziomie życia
- przyjazne dla środowiska – zielone i o czystym powietrzu
- o bogatej ofercie kulturalnej i sportowej
- wygodne, posiadające rozbudowaną i nowoczesną infrastrukturę transportową oraz drogową
- spójne oraz atrakcyjne wizualnie i urbanistycznie

WOKÓŁ JAKICH CELÓW STRATEGICZNYCH I OPERACYJNYCH BĘDĄ SKUPIAĆ SIĘ NASZE DZIAŁANIA?

1. Wprowadzenie
2. Proces definiowania kierunku rozwoju miasta w ramach opracowania Strategii
3. Wizja rozwoju miasta
4. Cele strategiczne i operacyjne
5. Model struktury funkcjonalno – przestrzennej
6. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej
7. Obszary strategicznej interwencji
8. System wdrażania
9. System monitoringu
10. System ewaluacji
11. System finansowania
12. Załączniki

RODZAJE WYZWAŃ, Z KTÓRYMI MUSIMY SIĘ ZMIERZYĆ

Analiza SWOT została przeprowadzona w podziale na 6 obszarów działalności miasta – ich lista wynika bezpośrednio ze światowych trendów w definiowaniu zakresu działalności miast inteligentnych. W jej wyniku sformułowaliśmy wyzwania, które następnie pogrupowaliśmy. W ten sposób powstały obszary wyzwań miasta, które prezentujemy poniżej. Co ważne, zarówno obszary działalności miasta, jak i obszary wyzwań w znacznej mierze się pokrywają. Pokazuje to, że największe wyzwania, przed jakimi stoją Kielce wpisują się w światowe trendy. Jest to pozytywny sygnał – mogą być one bowiem inspiracją do formułowania innowacyjnych odpowiedzi.

6 OBSZARÓW WYZWAŃ

Gospodarka

Infrastruktura i transport

Środowisko

Społeczeństwo

Ład przestrzenny

Sprawność instytucjonalna

GOSPODARKA

Aspekty gospodarcze wybrzmiewały najmocniej spośród wszystkich obszarów funkcjonowania miasta – zarówno wśród opinii mieszkańców i przedsiębiorców, jak i w opracowaniach oraz diagnozach odnoszących się do stanu miasta. Co więcej, to właśnie gospodarka definiująca dobrobyt mieszkańców i miasta często bezpośrednio wpływa na pozostałe obszary życia. Odpowiadając więc na wyzwania z nią związane, będziemy oddziaływać pośrednio na wszystkie pozostałe sfery – rozwój gospodarczy tworzy bowiem finansowe zaplecze do wszelkich innych działań.

Wyzwania stojące przed miastem zakreślają się jako wspieranie przedsiębiorczość kielczan poprzez zapewnienie im optymalnych warunków do prowadzenia działalności gospodarczej. Dodatkowo istotne będzie wspieranie innowacyjności, a także kreowanie i promocja marki miejskiej dla przyciągnięcia inwestorów. Natomiast z myślą o wszystkich mieszkańcach kluczowe będzie zwiększenie atrakcyjność kieleckiego rynku pracy.

SPOŁECZEŃSTWO

Niemniej ważne okazały się kwestie społeczne takie jak jakość edukacji, czy dostęp do oferty kulturalnej i sportowej. Zapewnienie odpowiednich warunków życia dla mieszkańców sprawi, że pozostaną oni w mieście, żeby się w nim dalej rozwijać. Miasto powinno być dla ludzi i to oni je tworzą, dlatego istotne jest postawienie ich wzrostu w centrum z zagwarantowaniem im ku temu optymalnych możliwości.

Celem ograniczenia odpływu ludzi (w tym młodych) do większych ośrodków ważne jest zwiększenie jakości i efektywności usług publicznych, zwłaszcza oferty edukacyjnej i wspierającej rozwój osobisty i zawodowy. Z myślą o osobach starszych istotne będzie przystosowanie miasta do potrzeb charakterystycznych dla starzejącego się społeczeństwa. Podobnie istotna jest walka z nierównościami wynikającymi z miejsca zamieszkania, płci, czy szeroko pojętej tożsamości. Kluczowe będzie również zwiększanie poziomu aktywności społecznej i wspieranie organizacji pozarządowych. W ostatnim czasie w związku z sytuacją kryzysową związaną z pandemią wywołaną Covid-19 wyzwaniami stała się konieczność cyfryzacji szeregu obszarów funkcjonowania społeczeństwa w tym przede wszystkim związanych z edukacją, zdrowiem, funkcjonowaniem urzędów i firm, a co za tym idzie - potrzebę uczenia się przez wszystkie grupy wiekowe korzystania z nowych technologii.

INFRASTRUKTURA I TRANSPORT

Zapewnienie dostępu do infrastruktury na terenie miasta jest jednym z podstawowych zadań każdego miasta. Jednak, jak wynika z analizy, nasze miasto w dalszym ciągu mierzy się z wyzwaniami w tym zakresie. Dlatego wyrównanie jakości infrastruktury na całym obszarze jest kluczowe. Natomiast sprawnie funkcjonujący system transportowy, w tym także system transportu publicznego, opierający się na płynnym przepływie danych, a także wprowadzanie nowych rozwiązań zwiększa komfort użytkownika, bezpieczeństwo i sprawność komunikacji w mieście. Rozwój transportu zbiorowego staje się istotny ze względu na aspekty środowiskowe, a także dotyczące jakości życia w mieście – zapewnienie równego dostępu do komunikacji miejskiej zapobiega szeregowi wykluczeń społecznych wynikających z wykluczenia komunikacyjnego.

W związku z tym konieczne będzie poprawienie stanu infrastruktury transportowej w mieście, w tym budowa i promowanie nowej, atrakcyjnej, bezpiecznej i wygodnej infrastruktury rowerowej. Dodatkowa efektywność w tym obszarze zapewni wdrożenie inteligentnych rozwiązań dla systemu transportowego. Przede wszystkim jednak niezbędne będzie wyrównywanie dysproporcji w dostępie do infrastruktury związanej z mieszkalnictwem, m.in. uregulowanie kwestii przedmieść.

ŁĄD PRZESTRZENNY

Kwestie chaosu przestrzennego na terenie miasta wielokrotnie wybrzmiewały w opiniach mieszkańców. Spójna i atrakcyjna przestrzeń zapewnia lepsze warunki funkcjonowania. Wizerunek, jaki kreuje ład przestrzenny, wpływa nie tylko na atrakcyjność turystyczną, ale przede wszystkim na jakość życia codziennego mieszkańców.

Niezbędne w rozwiązaniu tych problemów będzie uregulowanie kwestii sytuowania reklam przez uchwalenie uchwały krajobrazowej, a także rozszerzenie obszaru miasta pokrytego miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego.

ŚRODOWISKO

Ochrona przyrody na terenie miasta jest jednym z kluczowych, lecz często pomijanych aspektów. Jej obecność i dobry stan wpływa pozytywnie na atrakcyjność wizualną, ale przede wszystkim na jakość życia, co wynika również z przeprowadzanych analiz, według których mieszkańcy domagają się większej ilości terenów zieleni w centrum miasta i na osiedlach. Dlatego ważne jest zachowanie środowiska przyrodniczego w jak najlepszym stanie, poprzez zmniejszanie negatywnego oddziaływania na nie, nie tylko w kwestiach zieleni miejskiej, ale także zrównoważonej eksploatacji zasobów naturalnych i ograniczanej emisji.

Odpowiedzią na te wyzwania jest zwiększenie udziału powierzchni terenów zielonych szczególnie w centrum, a także zadbanie o te już istniejące. Dodatkowo w obliczu zmian klimatycznych ważna jest adaptacja do nich oraz ochrona zasobów wodnych poprzez wdrażanie np. błękitnozielonej infrastruktury..

SPRAWNOŚĆ INSTYTUCJONALNA

Jak wynika z analiz, ten obszar charakteryzuje się niewystarczającą skutecznością działania Urzędu Miasta Kielce, zwłaszcza w kontekście wykorzystania narzędzi cyfrowych. Usprawnianie procesów zarządzania z użyciem nowych technologii zapewni większą efektywność w funkcjonowaniu instytucji, zaoszczędzając czas i finanse. Dodatkowo rozwiązania te zwiększą przystępność załatwiania spraw dla mieszkańców.

Do najważniejszych wyzwań tego obszaru należy poprawienie stanu finansów miasta. Poza tym istotna będzie poprawa jakości świadczenia usług publicznych, rozwijanie i promowanie narzędzi umożliwiających udział mieszkańców w decyzjach dotyczących rozwoju miasta,

CELE STRATEGICZNE I OPERACYJNE

Na podstawie sformułowanej wizji, a także wniosków z diagnozy miasta oraz zdefiniowanych wyzwań, sformułowaliśmy cele strategiczne i operacyjne Strategii. Definiują one zakres oraz wskazują priorytety działań w ramach realizacji Strategii do roku 2030+.

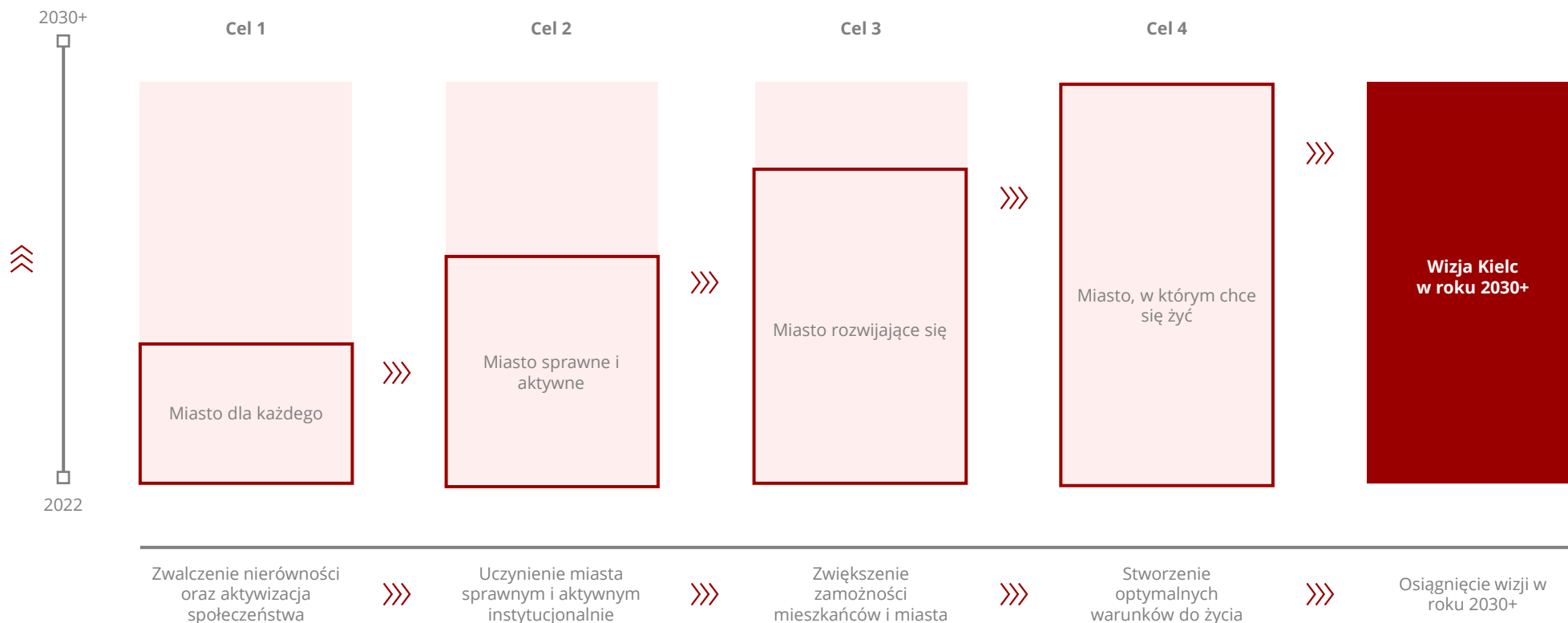
Jednym z kluczowych założeń dokumentu jest to, że sformułowany katalog celów strategicznych i operacyjnych nie definiuje wszelkich działań, które powinno podejmować i podejmuje miasto. Strategia 2030+ formułowana jest bowiem zgodnie z logiką zmiany, która zakłada aktywność tylko w obszarach, które wymagają działań – dzięki temu dokument pozwoli na osiągnięcie założeń i dokonanie realnych zmian w kluczowych dla kielczanek i kielczan obszarach interwencji. Przede wszystkim warto zaznaczyć, że nadrzędnym celem strategii, który przejawia się w sformułowanych celach strategicznych i operacyjnych jest poprawa jakości życia realizowana przez nieustanny rozwój Kielc.

Poniższy schemat ma na celu poglądowe zobrazowanie logiki priorytetów w realizacji poszczególnych celów strategicznych w poszczególnych latach. Opiera się ona na założeniu, że w pierwszej kolejności należy zwalczyć kluczowe problemy społeczne związane z nierównościami oraz wykluczeniami (cel 1). Równocześnie zostaną rozpoczęte prace nad realizacją celów zakładających zapewnienie kielczankom i kielczanom sprawnie działającego Urzędu Miasta Kielce (cel 2) oraz poprawę sytuacji finansowej zarówno mieszkańców jak i miasta (cel 3). Ostatnią fazą są szeroko pojęte działania mające na celu zwiększenie jakości życia w mieście (cel 4).

Cel realizujący element wizji „Miasto, w którym chce się żyć” bez wątpienia wiąże się z poniesieniem największych kosztów, w tym wynikających z istotnych działań inwestycyjnych. Właśnie dlatego intensyfikacja jego realizacji jest rozłożona w czasie, a także przypada na okres po:

- realizacji celu 2 – tylko sprawnie działający Urząd Miasta jest w stanie przyciągnąć inwestorów współfinansujących projekty infrastrukturalne oraz efektywnie dysponować i alokować środki finansowe;
- realizacji celu 3 – tylko miasto dysponujące zasobami finansowymi oraz odpowiednim zapleczem gospodarczym i kapitałem ludzkim jest w stanie wymiernie podnieść jakość życia swoich mieszkańców.

Należy przy tym pamiętać, że przedstawiona logika ma charakter poglądowy i nie wyklucza realizacji założeń poszczególnych celów w jakimkolwiek roku lub etapie wdrażania Strategii – ma ona funkcję priorytetyzującą, pokazującą ścieżkę dojścia do wypracowanej wizji.

STRUKTURYZACJA ZAŁOŻEŃ STRATEGII

Założenia zawarte w Strategii przedstawione zostaną na 4 poziomach szczegółowości. Suma założeń na każdym poziomie reprezentuje ten sam zakres działań. Różni się natomiast stopień precyzji ich przedstawienia.

CELE STRATEGICZNE

Sformułowano 4 cele strategiczne, które są najbardziej ogólnym sposobem przedstawienia założeń Strategii. Przedstawiają one główne elementy wizji Kielce w roku 2030+, podkreślają priorytety działań UM Kielce, a także strukturyzują cele operacyjne.

CELE OPERACYJNE

Sformułowano 18 celów operacyjnych, które pełnią funkcję uszczegółowienia i dodefiniowania celów strategicznych i wizji miasta. Logika ułożenia oraz sformułowania poszczególnych celów operacyjnych ma z kolei przede wszystkim na celu pokreślić priorytety kluczowe dla działań miasta w trakcie realizacji Strategii. Każdy z celów operacyjnych odpowiada na określone wyzwanie lub wyzwania.

KIERUNKI DZIAŁAŃ

Kierunki działań przedstawiają typy (wiązki) projektów, które będą realizowane w ramach celu operacyjnego. Definiują cele operacyjne na poziomie wykonawczym, w związku z tym formułowane są w formie sugerującej podejmowanie konkretnych rodzajów czynności, a nie przedstawiania elementów wizji. Nie różnicują one działań o charakterze miękkim lub twardym, inwestycyjnym lub nieinwestycyjnym, przygotowawczym lub wykonawczym.

PROJEKTY

Projekty przedstawiają konkretne inicjatywy (narzędzia) realizacji celów strategicznych, celów operacyjnych i kierunków działań. Będą definiowane przez mieszkańców i realizatorów Strategii po jej uchwaleniu. Niektóre z projektów (szczególnie tych inwestycyjnych) będą wymagały sporządzenia przed ich realizacją odpowiedniej dokumentacji – np. przedinwestycyjnej.

CEL STRATEGICZNY NR 1 - MIASTO DLA KAŻDEGO

W pierwszej kolejności zapewnimy wszystkim mieszkańcom zbliżony dostęp do miejskiej infrastruktury i usług publicznych, co w rezultacie zniweluje różnice w jakości życia. Każdy mieszkaniec będzie czuł się w Kielcach jak u siebie dzięki dobrym warunkom życia i przyjaznej ofercie usług publicznych – bez względu na miejsce zamieszkania, płeć czy szeroko pojętą tożsamość. Zacieśnienie relacji mieszkańców z miastem wpłynie pozytywnie na aktywność obywateli, którą będziemy pobudzać. Wspieramy również działania kieleckich działaczy społecznych.

Rodzaje wyzwań, na które odpowiada cel strategiczny

W ramach celu „Miasto dla każdego” istotne będą wyzwania związane z aspektami społecznymi takimi, jak walka z nierównościami oraz wykluczeniami, a także aktywizacja mieszkańców połączona z wsparciem organizacji pozarządowych. Walka z nierównościami wynikającymi ze zróżnicowanego poziomu rozwoju infrastrukturalnego i komunikacyjnego poszczególnych obszarów Kielc sprawi, że nasze działania obejmą również kwestie związane z infrastrukturą i transportem oraz ładem przestrzennym.

Na które rodzaje wyzwań odpowiadamy poprzez realizację celu strategicznego?

(ilustracja poglądowa)

MIERNIK OSIĄGNIĘCIA CELU:

Odsetek mieszkańców Kielc wskazujących, że nie czują się wykluczeni pod żadnym względem.

ZDEFINIOWANE CELE OPERACYJNE

Cel 1.1. Miasto równych szans

Wyrównywanie nierówności społecznych i cyfrowych występujących w mieście. Promowanie egalitarności, tolerancji i równych szans.

Cel 1.2. Miasto stawiające na zrównoważoną lokalność

Wyrównanie poziomu życia we wszystkich osiedlach. Budowa i rozbudowa infrastruktury drogowej, kanalizacyjnej, komunikacyjnej.

Cel 1.3. Miasto sprzyjające aktywności społecznej

Zachęcenie mieszkańców do partycypacji w ważnych działaniach i decyzjach miejskich. Poszerzenie zakresu i skali współpracy miasta z NGO. Wspieranie kieleckich NGO.

CEL OPERACYJNY 1.1. – MIASTO RÓWNYCH SZANS

Współczesne miasto powinno zapewniać równe warunki do życia i rozwoju wszystkim swoim mieszkańcom oraz walczyć z wykluczeniami na wszelkich poziomach. Dlatego postawiliśmy sobie za cel walkę z nierównościami społecznymi i cyfrowymi występującymi w mieście. Będziemy również promować idee takie jak egalitarność, tolerancja i współpraca, ale przede wszystkim zamieniać te założenia w konkretne działania. Sprawimy, że Kielce w roku 2030 będą miastem równych szans, dla każdego.

KIERUNKI DZIAŁAŃ, KTÓRE PODEJMIEMY

- Promowanie postaw tolerancyjnych w zakresie wolności przekonań, odmienności postaw i swobód obywatelskich
- Dostosowanie rodzaju oraz jakości oferty usług publicznych do trendu starzejącego się społeczeństwa
- Przystosowanie infrastruktury miejskiej do wózków dziecięcych oraz osób niepełnosprawnych, w tym niewidomych
- Zwiększenie zewnętrznej sprawności instytucjonalnej UM Kielce (poprawa jakości świadczenia usług publicznych)
- Wsparcie w obszarze migracji mieszkaniowej i zarobkowej do Kielc poprzez zapewnienie potencjalnym migrantom dostępu do wiarygodnej informacji w zakresie czekających ich możliwości
- Szkolenia i doradztwo dla kobiet chcących wrócić na rynek pracy
- Eliminacja wykluczenia cyfrowego mieszkańców Kielc powodowanego brakiem wiedzy i umiejętności w korzystaniu z nowoczesnych technologii
- Opracowanie planu rozwoju usług społecznych
- Wspieranie osób z zaburzeniami psychicznymi oraz osób w kryzysie

MIERNIK OSIĄGNIĘCIA CELU:

Odsetek osób zgadzających się lub zdecydowanie się zgadzających ze stwierdzeniem, że Kielce zapewniają równe warunki do życia i rozwoju wszystkim swoim mieszkańcom.

CEL OPERACYJNY 1.2. – MIASTO STAWIAJĄCE NA ZRÓWNOWAŻONĄ LOKALNOŚĆ

Konkretne działania wyrównujące szanse to w naszym przypadku skupienie się, zgodnie z zasadą "myśl globalnie, działaj lokalnie", na wyrównywaniu poziomu życia na szczeblu jak najbliższym mieszkańcom. Chcemy, aby jakość życia w naszym mieście i wiążący się z nią dostęp do dobrej jakości infrastruktury, także transportowej, niezależnie od części miasta, były w naszym mieście porównywalne. Takie elementarne działania pozwolą na całościowe wyrównanie warunków życia w Kielcach.

KIERUNKI DZIAŁAŃ, KTÓRE PODEJMIEMY

- Przyspieszenie budowy nowych tras rowerowych umożliwiających wykorzystanie roweru jako pełnowartościowego i bezpiecznego środka transportu na każdym osiedlu miasta
- Udoskonalenie siatki połączeń systemu transportu publicznego z poszczególnych osiedli do śródmieścia
- Upowszechnienie rozwiązań ekonomii współdzielenia w zakresie dostępności indywidualnych środków transportowych
- Poprawa skomunikowania poszczególnych gmin KOF z Kielcami za pomocą transportu zbiorowego, z uwzględnieniem roli kolei
- Zniwelowanie dysproporcji w poziomie rozwoju infrastrukturalnego poszczególnych osiedli (w szczególności tzw. peryferyjnych) w zakresie podstawowych usług takich jak wodociągi, sieci ciepłownicze, kanalizacja oraz Internet
- Poprawa jakości życia w budynkach z wielkiej płyty poprzez zaprojektowanie elementów takich jak przestrzenie sąsiedzkie, półpubliczne i publiczne, punkty węzłowe etc.
- Poprawa jakości życia w budynkach z wielkiej płyty poprzez likwidację piecyków gazowych i rozbudowę sieci centralnej ciepłej wody
- Rozbudowa sieci dróg lokalnych

MIERNIK OSIĄGNIĘCIA CELU:

Odsetek osób zgadzających się lub zdecydowanie się zgadzających ze stwierdzeniem, że w Kielcach brak obszarów wykluczonych poprzez słabą jakość transport lub infrastrukturę.

CEL OPERACYJNY 1.3. – MIASTO SPRZYJAJĄCE AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ

W "mieście dla każdego" każdy mieszkaniec, stowarzyszenie, czy fundacja powinny mieć możliwość zaangażowania się w różne lokalne aktywności społeczne. Miasto będzie sprzyjać takim działaniom, a przede wszystkim ich nie uniemożliwiać. Naszym celem jest dodatkowe zaktywizowanie mieszkańców tak, żeby odkryli swój wpływ na codzienny kształt miasta. Chcemy także, żeby wszyscy skorzystali na takim obopólnym zaangażowaniu.

KIERUNKI DZIAŁAŃ, KTÓRE PODEJMIEMY

- Pobudzanie aktywności społecznej mieszkańców poprzez działania promocyjne oraz szersze informowanie społeczeństwa o działaniach podejmowanych przez Urząd Miasta
- Tworzenie i promowanie dodatkowych mechanizmów wsparcia z organizacjami społecznymi, instytucjami kultury, aktywistami i mieszkańcami
- Rozwijanie i promowanie narzędzi umożliwiających partycypację mieszkańców w decyzjach dotyczących rozwoju miasta zarówno w formie stacjonarnej jak i zdalnej
- Pobudzanie życia społecznego na osiedlach zabudowy wielorodzinnej w szczególności na tzw. peryferyjnych poprzez organizację w tych miejscach festynów i wydarzeń kulturalnych (np. letnie kino), dbanie o rozwój osiedlowych klubów kultury
- Rozwój wolontariatu miejskiego poprzez zwiększenie zaangażowania młodzieży w codzienną pracę Urzędu Miasta
- Udostępnienie nieruchomości będących własnością miasta do działań lokalnych organizacji pożytku publicznego
- Włączanie dzieci w wieku przedszkolnym oraz uczniów szkół podstawowych w wydarzenia ogólnomiejskie
- Wpieranie tworzenia relacji sąsiedzkich poprzez miejskie wydarzenia skierowane do określonych osiedli
- Rozwój systemu nagród przyznawanych przez Prezydenta Miasta Kielce za wybitne osiągnięcia na rzecz miasta
- Zwiększanie świadomości mieszkańców Kielc w zakresie struktury funkcjonowania Urzędu Miasta oraz możliwości nawiązania kontaktu
- Zaangażowanie osiedli we współorganizację miejskich wydarzeń kulturalnych

MIERNIK OSIĄGNIĘCIA CELU:

Odszetek osób zgadzających się lub zdecydowanie się zgadzających ze stwierdzeniem, że Kielce są miastem stwarzającym klimat i warunki do działalności społecznej.

CEL STRATEGICZNY NR 2 – MIASTO SPRAWNE I AKTYWNE

Chcąc dokonać skoku rozwojowego i uczynić Kielce w roku 2030 miastem inteligentnym, musimy stworzyć ku temu warunki. Zaczniemy od samych siebie, dlatego usprawnimy działalność Urzędu Miasta Kielce. Wprowadzimy nowoczesne metody zarządzania – zmodyfikujemy strukturę organizacyjną, procedury oraz pozyskamy najnowsze narzędzia do zarządzania miastem i procesami w nim zachodzącymi. Dzięki temu staniemy się bardziej efektywni, a każdy mieszkaniec i przedsiębiorca będzie mógł sprawnie i komfortowo załatwić swoje formalności. Umożliwimy każdemu, kto chce współtworzyć Kielce współpracę z nami. W końcu uzyskamy możliwość szybkiego reagowania na otaczającą nas rzeczywistość – także tę dotyczącą zmian klimatycznych.

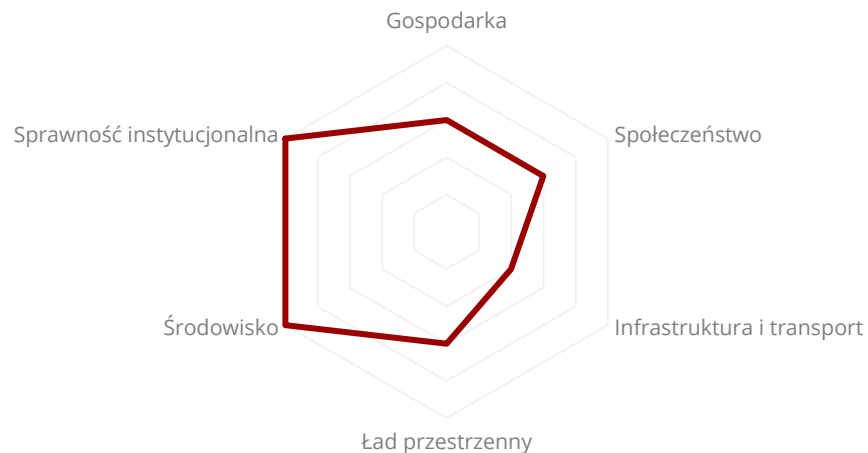
Rodzaje wyzwań, na które odpowiada cel strategiczny

W ramach celu „Miasto sprawne i aktywne” skupimy się przede wszystkim na wyzwaniach związanych z podnoszeniem sprawności instytucjonalnej Urzędu Miasta Kielce. Działania te pośrednio wpłyną także na aspekty związane z gospodarką (sprawna administracja wpływa na warunki prowadzenia działalności gospodarczej), społeczeństwo (poprawa dostępności i jakości usług publicznych niweluje wykluczenia) oraz ład przestrzenny (za którego uporządkowanie odpowiada administracja miasta). Drugim kluczowym obszarem będzie środowisko, czyli szereg działań mających na celu m.in. poprawę jakości powietrza w mieście oraz przygotowanie miasta na zmiany klimatyczne.

Na które rodzaje wyzwań odpowiadamy poprzez realizację celu strategicznego?

(ilustracja poglądowa)

MIERNIK OSIĄGNIĘCIA CELU:

Odsetek mieszkańców Kielc oceniających działania Urzędu Miasta Kielce jako przyjazne mieszkańcom i środowisku.

ZDEFINIOWANE CELE OPERACYJNE

Cel 2.1. Sprawny Urząd

Zwiększenie wewnętrznej sprawności instytucjonalnej i efektywności działań Urzędu Miasta Kielce.

Cel 2.2. Miasto otwarte na współpracę

Umożliwienie mieszkańcom współpracy z Urzędem Miasta Kielce na rzecz realizacji wspólnych celów.

Cel 2.3. Miasto sprawnych usług cyfrowych i publicznych

Zwiększenie zewnętrznej sprawności instytucjonalnej Urzędu Miasta Kielce poprzez m.in. Uproszczenie i usprawnienie procedur administracyjnych - tzw. koncepcja „jednego okienka do załatwienia wszystkich spraw”

Cel 2.4. Miasto odpowiedzialne środowiskowo

Ograniczenie negatywnego wpływu miasta na środowisko oraz przygotowanie Kielc na zmiany klimatyczne.

CEL OPERACYJNY 2.1. – SPRAWNY URZĄD

Wydajnie i przejrzysto działająca struktura organizacyjna zapewniają transparentność i sprawność komunikacji i przeprowadzanych procedur. Możliwości te możemy zapewnić przez wdrożenie nowoczesnych narzędzi, w tym upłynniających wewnętrzny przepływ informacji pomiędzy poszczególnymi jednostkami organizacyjnymi odpowiedzialnymi za zarządzanie miastem. Dla lepszej organizacji chcemy wdrożyć nowoczesne rozwiązania i opracować procedury pozwalające nam efektywniej wykorzystywać urzędowe narzędzia i tym samym podnieść poziom skuteczności wielu czynności. Zależy nam na usprawnieniu działalności instytucji tak, żeby były zdolne do szybkiej adaptacji do zmian i sprawnego reagowania na nieoczekiwane okoliczności.

KIERUNKI DZIAŁAŃ, KTÓRE PODEJMIEMY

- Zwiększanie wewnętrznej sprawności instytucjonalnej UM Kielce (zmiana i opracowanie procedur, rozwój kultury innowacyjnej, walka z silosowością działań, efektywne wykorzystywanie danych)
- Przegląd i reforma sposobu prowadzenia polityki przestrzennej oraz wszelkich działań, procedur i narzędzi z nią związanych
- Wykorzystywanie pełnego potencjału danych posiadanych przez urząd do podejmowania decyzji podpartych rzetelnymi, aktualnymi i możliwymi do porównania danymi oraz lepszego przewidywania i zapobiegania przyszłym problemom
- Rozwijanie systemu gromadzenia, analizowania, integrowania i udostępniania danych miejskich dla potrzeb zintegrowanego zarządzania miastem przy udziale obywateli
- Regularne działania edukacyjne, szkoleniowe oraz certyfikujące skierowane do pracowników urzędu umożliwiające podniesienie ich kompetencji, kwalifikacji (w tym rynkowych), jak również jakości świadczonych usług
- Optymalizacja zadań i struktury urzędu w celu poprawy kompetencji i nagradzania
- Przegląd potrzeb w zakresie ewentualnych inwestycji w zakresie teleinformatycznej

MIERNIK OSIĄGNIĘCIA CELU:

Odsetek urzędników zgadzających się lub zdecydowanie się zgadzających ze stwierdzeniem, że Urząd Miasta Kielce osiągnął wysoki poziom sprawności instytucjonalnej.

CEL OPERACYJNY 2.2. – MIASTO OTWARTE NA WSPÓŁPRACĘ

Rolą miasta jest wspieranie, łączenie i stymulowanie działalności przedstawicieli różnych poziomów chętnych do aktywności i współpracy z lokalną administracją publiczną. Zależy nam na stworzeniu systemu składającego się z elastycznych procedur i narzędzi ułatwiających przepływ informacji pomiędzy urzędem miasta a interesariuszami. Dzięki temu rozwiązaniu usprawnimy i poszerzymy zakres sieciowej komunikacji miasta ze wszystkimi zainteresowanymi na różnych poziomach: mieszkańcami, organizacjami pozarządowymi, przedsiębiorcami, społecznikami i przedstawicielami uczelni. Taka usprawniona relacja zwiększy efektywność działań wszystkich stron.

KIERUNKI DZIAŁAŃ, KTÓRE PODEJMIEMY

- Umożliwianie, pobudzanie i stymulowanie współpracy interesariuszy ze świata biznesu, nauki, oraz instytucji otoczenia biznesu i organizacji społecznych z Urzędem Miasta Kielce
- Wspieranie kieleckiego ekosystemu generowania i wdrażania innowacji poprzez akcelerację oraz inkubowanie kieleckich MŚP
- Tworzenie i promowanie dodatkowych mechanizmów wsparcia i współpracy z organizacjami społecznymi, instytucjami kultury, związkami i organizacjami sportowymi, aktywistami i mieszkańcami
- Rozwijanie i promowanie narzędzi umożliwiających partycypację mieszkańców i spółdzielni mieszkaniowych w decyzjach dotyczących rozwoju miasta
- Tworzenie infrastruktury informatycznej i procedur ukierunkowanych na współpracę z biznesem oraz organami administracji rządowej, służbami kryzysowymi i gminami współpracującymi w ramach Kieleckiego Obszaru Funkcjonalnego
- Umożliwienie łatwiejszego dostępu podmiotom trzecim do danych posiadanych przez Urząd Miasta umożliwiających udoskonalanie oferowanych w mieście usług

MIERNIK OSIĄGNIĘCIA CELU:

Odsetek osób zgadzających się lub zdecydowanie się zgadzających ze stwierdzeniem, że Urząd Miasta Kielce stwarza warunki do współpracy na rzecz rozwoju miasta.

CEL OPERACYJNY 2.3. – MIASTO SPRAWNYCH USŁUG CYFROWYCH I PUBLICZNYCH

Poprawienie potencjału usług cyfrowych i publicznych pozwoli mieszkańcom, przedsiębiorcom i wszystkim interesariuszom na dogodniejsze, szybsze i sprawniejsze załatwianie spraw urzędowych w sposób intuicyjny, dostępny także dla osób starszych i niepełnosprawnych. Dzięki takim rozwiązaniom petenci i urzędnicy zaoszczędzą na czasie, a usługi te staną się efektywniejsze i bardziej ekologiczne.

KIERUNKI DZIAŁAŃ, KTÓRE PODEJMIEMY

- Zwiększanie zewnętrznej sprawności instytucjonalnej UM Kielce (poprawa jakości świadczonych usług publicznych)
- Wdrażanie rozwiązań z zakresu inteligentnego systemu transportowego, bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz integracji transportu publicznego
- Integrowanie procesów i ofert wspierających działalność innowacyjną
- Digitalizacja usług oferowanych przez Urząd Miasta, w szczególności zapewniając proste w obsłudze rozwiązania dla osób starszych (m.in. tele-konsultacje, wideo-spotkania)
- Usprawnienie procesów załatwiania przez mieszkańców spraw w urzędzie w tym minimalizacja czasu oczekiwania na rozmowę z urzędnikiem
- Integrowanie usług cyfrowych dostępnych w mieście do możliwie najmniejszej liczby narzędzi wymaganych do korzystania z nich
- Identyfikacja potrzeb w zakresie zapotrzebowania i dostarczania danych oraz ich higienizacji (przefiltrowania, które z nich są istotne i które z nich można udostępnić)
- Prowadzenie działań integrujących mieszkańców Kielc przy pomocy narzędzi cyfrowych
- Rozbudowa infrastruktury teleinformatycznej aktywnej (sprzęt) i pasywnej (sieć teletechniczna) Urzędu Miasta Kielce i jednostek organizacyjnych Gminy Kielce
- Usprawnienie procesów załatwiania przez mieszkańców spraw w urzędzie poprzez cyfryzację procesu obsługi administracyjnej i udostępnienie e-usług na najwyższym możliwym poziomie dojrzałości
- Korzystanie z innowacyjnych metod aktualizacji i udostępniania danych przestrzennych o mieście poprzez cykliczne wykonywanie specjalistycznych zdjęć lotniczych, skaningu laserowego, tworzenie na ich podstawie ortofotomap, modeli 3D, wykorzystywanie metod fotogrametrycznych do inwentaryzacji i oceny istotnych elementów infrastruktury komunalnej i środowiska

MIERNIK OSIĄGNIĘCIA CELU:

Odszetek osób zgadzających się lub zdecydowanie się zgadzających ze stwierdzeniem, że Kielce są miastem sprawnych usług cyfrowych i publicznych.

CEL OPERACYJNY 2.4. – MIASTO ODPOWIEDZIALNE ŚRODOWISKOWO

Jako że naszym podstawowym założeniem jest zrównoważony rozwój, chcemy, żeby dalszy rozwój Kielc opierał się na odpowiedzialnych działaniach, a przyszłe pokolenia były beneficjentami naszych decyzji. Właśnie dlatego dążymy, aby Kielce były miastem odpowiedzialnym środowiskowo. Zależy nam na wdrażaniu rozwiązań w jak najmniejszym stopniu oddziałujących na środowisko, w tym zmniejszających emisję i chroniących zasoby wodne. Chcemy także rozwijać ekologiczną infrastrukturę dla złagodzenia klimatu w naszym mieście i poprawienia warunków arosanitarnych. Dodatkowo dążymy do wprowadzenia w mieście rozwiązań odpowiadających na zmiany klimatyczne i zmniejszające ich negatywny wpływ na jakość życia w mieście.

KIERUNKI DZIAŁAŃ, KTÓRE PODEJMIEMY

- Ochrona zbiorników wód podziemnych, ich stref ochronnych oraz ujęć wód
- Przeciwdziałanie skutkom zmian klimatu wynikającym z globalnego ocieplenia poprzez eliminację punktów charakteryzujących się nadmiernym nagrzewaniem
- Działania mające na celu pogłębianie świadomości ekologicznej mieszkańców
- Uregulowanie gospodarki wodnej w mieście
- Zwiększenie udziału energii pozyskiwanej z OZE (np. fotowoltaicznej, czy biopaliwa)
- Walka z zanieczyszczeniem powietrza w Kielcach poprzez zintensyfikowanie działań przeciwdziałających paleniu materiałami niedozwolonymi
- Modernizacja systemów oświetleniowych w mieście w kierunku energooszczędności
- Utrzymywanie bioróżnorodności na terenie całego miasta
- Wprowadzanie w życie i promowanie idei Gospodarki Obiegu Zamkniętego
- Zadrzewianie ulic
- Działania na rzecz adaptacji do zmian klimatu – poprzez m.in. dostosowanie infrastruktury do ekstremalnych stanów pogodowych, rozwój zielonej i niebieskiej infrastruktury, w tym z wykorzystaniem inteligentnych systemów zarządzania wodami opadowymi i likwidacją miejskich wysp ciepła
- Wspieranie retencjonowania wody, w tym małej retencji, działania w celu zatrzymania odpływu wód opadowych
- Uregulowanie gospodarki wodnej, ściekowej oraz gospodarowania wodami opadowymi w mieście
- Zwiększenie liczby Punktów Selektywnego Zbierania Odpadów
- Podniesienie jakości powietrza poprzez m.in.: wymianę sieci centralnego ogrzewania oraz termomodernizację budynków mieszkalnych i użytku publicznego
- Opracowanie systemu poprawiającego efekty selektywnej zbiórki odpadów
- Minimalizowanie wpływu na środowisko naturalne poprzez stopniowe odejście od nieodnawialnych źródeł energii i wsparcie produkcji energii z odnawialnych źródeł
- Wdrażanie działań zawartych w strategiach niskoemisyjnych

MIERNIK OSIĄGNIĘCIA CELU:

Odszetek osób zgadzających się lub zdecydowanie się zgadzających ze stwierdzeniem, że Kielce są miastem odpowiedzialnym środowiskowo.

CEL STRATEGICZNY NR 3 - MIASTO ROZWIJAJĄCE SIĘ

Podstawą działań rozwojowych będzie zapewnienie dobrobytu mieszkańcom Kielc oraz dbałość o kondycję budżetu miasta. W wyniku realizacji Strategii poprawią się warunki prowadzenia działalności gospodarczej i zapewniony zostanie korzystny klimat inwestycyjny. W połączeniu z działaniami wspierającymi kielecki ekosystem generowania i wdrażania innowacji, osiągnięty zostanie efekt w postaci podniesienia atrakcyjności rynku pracy. Równocześnie będziemy wspierać rozwój zawodowy i naukowy kielczan. Aby przyciągać specjalistów z innych części Polski oraz inwestorów, stworzymy i wypromujemy markę naszego miasta.

Rodzaje wyzwań, na które odpowiada cel strategiczny

W ramach celu „Miasto rozwijające się” będziemy sprzyjać realizacji wyzwań związanych z gospodarczymi sferami działalności. Osiągnięcie dobrobytu mieszkańców oraz miasta wpłynie również na kwestie społeczne (zasobność finansowa sprzyja zwalczaniu nierówności i umożliwia inwestycje w edukację oraz rozwój osobisty), środowiskowe (transformacja w kierunku innowacyjnej gospodarki zmniejsza antropogeniczny wpływ na przyrodę i umożliwia sprawne reagowanie na zmiany klimatyczne) oraz sprawność instytucjonalną (stworzenie marki Kielc da miastu narzędzie do działań na wielu płaszczyznach).

Na które rodzaje wyzwań odpowiadamy poprzez realizację celu strategicznego?

(ilustracja poglądowa)

MIERNIK OSIĄGNIĘCIA CELU:

Odsetek mieszkańców postrzegających Kielce jako miasto rozwijające się.

ZDEFINIOWANE CELE OPERACYJNE

Cel 3.1. Miasto z odpowiedzialnym budżetem

Uzdrowienie finansów miasta. Doprowadzenie budżetu miasta do optymalnego poziomu

Cel 3.2. Miasto wspierające przedsiębiorczość swoich mieszkańców

Wspieranie postaw proprzedsiębiorczych

Cel 3.3. Miasto wspierające przedsiębiorców lokalnych i inwestorów

Zwiększanie atrakcyjności inwestycyjnej miasta. Przyciąganie inwestorów.

Cel 3.4. Miasto atrakcyjne turystycznie

Wspieranie rozwoju i promowanie turystyki lokalnej. Zwiększanie oferty turystycznej Kielc.

Cel 3.5. Miasto rozwijające i pozyskujące nowe talenty

Rozwijanie kompetencji zawodowych i naukowych mieszkańców oraz przyciąganie specjalistów z innych regionów.

Cel 3.6. Miasto o innowacyjnej gospodarce

Wspieranie i rozbudowa interdyscyplinarnych sieci współpracy, procesów inkubacyjnych oraz procesów akceleryacyjnych.

Cel 3.7. Miasto o budującej się tożsamości

Zdefiniowanie długofalowej strategii wizerunku miasta. Wypracowanie i promowanie marki miasta.

CEL OPERACYJNY 3.1. – MIASTO Z ODPOWIEDZIALNYM BUDŻETEM

Podstawą stawiania kolejnych kroków w rozwoju Kielc jakie zakłada Strategia będzie, osiągnięcie stabilnego budżetu. Jest on niezbędny do przeprowadzenia koniecznych inwestycji i realizacji pozostałych celów operacyjnych, w szczególności tych przypisanych do celu strategicznego nr 4. Od stanu finansów miasta zależeć będzie termin wykonania oraz obszerność realizacji kierunków działań.

KIERUNKI DZIAŁAŃ, KTÓRE PODEJMIEMY

- Wykorzystywanie alternatywnych źródeł finansowania przedsięwzięć (np. finansowanie społecznościowe)
- Priorytetyzacja wydatków zapewniająca realizację w pierwszej kolejności przedsięwzięć przynoszących największą korzyść dla mieszkańców miasta
- Udoskonalenie działań mających na celu prognozowanie przyszłych wydatków miasta oraz potencjalnego budżetu na ich realizację
- Zwiększenie pewności i stabilności realizacji kluczowych inwestycji – wzmocnienie znaczenia katalogu zadań wpisanych do Wieloletniej Prognozy Finansowej
- Podniesienie jakości doboru inwestycji do wdrażania, ograniczenie potrzeb w zakresie kredytowania

MIERNIK OSIĄGNIĘCIA CELU:

Wielkość wskaźnika zadłużenia miasta (stosunku całkowitego zadłużenia do rocznych dochodów budżetu).

CEL OPERACYJNY 3.2. – MIASTO WSPIERAJĄCE POSTAWY PRZEDSIĘBIORCZE SWOICH MIESZKAŃCÓW

Zadaniem realizatorów Strategii jest zapewnienie mieszkańcom dogodnych możliwości rozwoju tu na miejscu, bez konieczności przenoszenia swojej aktywności do większych ośrodków miejskich. Przedsiębiorczy mieszkańcy pozytywnie wpływają na miasto, uatrakcyjniając jego klimat i rozwój. Dlatego projektowanymi rozwiązaniami należy wesprzeć ich aktywność na rynku i zapewnić im odpowiednie warunki rozwoju. Pobudzanie przedsiębiorczych postaw wśród mieszkańców już od najmłodszych, będzie miało miejsce poprzez dobrej jakości edukację i zapewniony dostęp do kursów i szkoleń na dalszych etapach rozwoju.

KIERUNKI DZIAŁAŃ, KTÓRE PODEJMIEMY

- Rozpowszechnianie ducha przedsiębiorczości poprzez działania edukacyjne już od najmłodszych lat, w szczególności w ramach zajęć i aktywności w przedszkolach, szkołach i osiedlowych klubach kultury
- Uproszczenie procedur załatwiania spraw w urzędzie oraz ograniczanie czasu wymaganego na ich wykonanie w zakresie pozwoleń wymaganych do funkcjonowania przedsiębiorstwa
- Organizowanie regularnych wydarzeń w formie ogólnodostępnych konferencji krajowych i międzynarodowych mających na celu dyskusję nad obecnymi oraz przyszłymi trendami rynkowymi oraz bezpośrednio czerpanie wiedzy od zaproszonych ekspertów
- Prowadzenie kursów i szkoleń dla przedsiębiorców odpowiadających na obecne wymagania rynkowe i zmieniające się trendy
- Zwiększenie działań informacyjnych dotyczących dostępnego wsparcia finansowego i merytorycznego w zakresie rozpoczęcia pierwszej działalności gospodarczej
- Rozpowszechnianie ducha przedsiębiorczości w sektorze IT poprzez działania promujące programowanie nowoczesnej obsługi usług miejskich wśród młodzieży, w tym cykliczną organizację Miejskich Hackathonów, Datathonów itp. Działań
- Poprowadzenie działań promujących aktywność zawodową mieszkańców
- Tworzenie warunków do przekwalifikowania osób w wieku produkcyjnym zgodnie z potrzebami rozwijanych specjalizacji miasta
- Wykorzystanie Centrum Kształcenia Zawodowego jako istotnego elementu dostosowania kompetencji i umiejętności do potrzeb lokalnego rynku pracy

MIERNIK OSIĄGNIĘCIA CELU:

Odsetek osób zgadzających się lub zdecydowanie się zgadzających ze stwierdzeniem, że Kielce są miastem przyjaznym przedsiębiorcom.

CEL OPERACYJNY 3.3. – MIASTO WSPIERAJĄCE PRZEDSIĘBIORCÓW LOKALNYCH I INWESTORÓW

W ramach wsparcia lokalnych przedsiębiorców należy wprowadzić rozwiązania zachęcające do pozostania i rozwijania swojej aktywności biznesowej w Kielcach. W tym celu powinno się tworzyć coraz lepsze warunki sprzyjające prowadzeniu działalności i osiąganiu sukcesów na tym polu dla dalszego rozwoju lokalnych przedsiębiorców. To oni stanowią ważne ogniwo w przyciąganiu inwestycji zagranicznych, podobnie jak aktywność służb miejskich w tym zakresie. Dla inwestorów istotna jest też dobra jakość infrastruktury na terenie miasta, a także oferta usług związana przede wszystkim z aktywnym spędzaniem czasu i dostępem do kultury. Są to, obok wspomnianej profesjonalnej obsługi inwestorów i stabilności prawa, kluczowe czynniki.

KIERUNKI DZIAŁAŃ, KTÓRE PODEJMIEMY

- Zwiększenie dostępności powierzchni dostosowanych do prowadzenia działalności gospodarczej
- Wspieranie kieleckiego ekosystemu generowania i wdrażania innowacji poprzez akcelerację oraz inkubowanie kieleckich MŚP
- Weryfikacja zdefiniowanych specjalizacji gospodarczych miasta oraz ich wspieranie
- Promowanie atrakcyjności inwestycyjnej miasta, w szczególności w zakresie niezagospodarowanych terenów
- Zwiększanie atrakcyjności inwestycyjnej miasta poprzez odpowiednie przygotowywanie gruntów na etapie przedinwestycyjnym (np. uzbrajanie działek)
- Zwiększanie atrakcyjności kieleckiego rynku pracy poprzez aktywne pozyskiwanie inwestycji tworzących nowe miejsca pracy oraz zapewnienie infrastruktury niezbędnej do umożliwienia efektywnej pracy zdalnej (np. światłowód)
- Aktywizacja internacjonalizacji kieleckich przedsiębiorstw
- Rozwój infrastruktury informatycznej (m.in. funkcjonalności strony internetowej *Inwestuj w Kielcach*) i procedur ukierunkowanych na współpracę z biznesem i inwestorami charakteryzujących się elastycznością i minimum formalnościowym ze strony Urzędu Miasta
- Zwiększanie dostępu do terenów inwestycyjnych poprzez rozwój infrastruktury drogowej oraz zapewnienie dostępu komunikacji miejskiej
- Nawiązywanie współprac z dużymi podmiotami z Kielc w celu udostępnienia posiadanych przez nich niewykorzystywanych powierzchni w przystępnych cenach dla lokalnych małych przedsiębiorców
- Wsparcie przedsiębiorców w zakresie możliwości udziału w wydarzeniach branżowych i ogólnobiznesowych organizowanych w innych miastach w Polsce i za granicą
- Stworzenie szybkiej ścieżki dla inwestycji priorytetowych dla miasta w zakresie efektów jakie przyniosą mieszkańcom i miastu

MIERNIK OSIĄGNIĘCIA CELU:

Odsetek osób zgadzających się lub zdecydowanie się zgadzających ze stwierdzeniem, że Kielce są miastem wspierającym przedsiębiorców lokalnych i inwestorów.

CEL OPERACYJNY 3.4. – MIASTO ATRAKCYJNE TURYSTYCZNIE

Kielce są miastem unikatowym przede wszystkim dzięki swojemu dziedzictwu kulturowemu i przyrodniczemu. Chcemy wykorzystać te atuty i opierać na nich turystykę, napędzając w ten sposób rozwój gospodarczy miasta. Zwiększenie atrakcyjności turystycznej wiąże się przede wszystkim z polepszeniem oferty skierowanej do turystów i możliwości zapewnienia im unikatowych atrakcji związanych z dziedzictwem przyrodniczym i kulturalnym. W związku z tym istotne jest dostosowanie miasta dla potrzeb turystów, którzy go na co dzień nie znają. Zależy nam na wprowadzeniu udogodnień ułatwiających im funkcjonowanie w naszym mieście. Chcemy także poszerzyć ofertę atrakcji i wpłynąć pozytywnie na wizerunek miasta, tak żeby tworzył wizytówkę zachęcającą do odwiedzenia Kielc, a dalej, żeby przebywanie w naszym mieście było po prostu przyjemne i sprawiało, że chce się tutaj wracać. Żeby Kielce były zapamiętane jako dobre miejsce.

KIERUNKI DZIAŁAŃ, KTÓRE PODEJMIEMY

- Zwiększanie udziału terenów zielonych w centrum miasta i na terenach osiedli (np. poprzez zadrzewianie ulic, tworzenie tzw. zielonych korytarzy oraz parków linearnych)
- Promowanie atrakcji turystycznych dostępnych na terenie miasta
- Dostosowanie infrastruktury transportowej do wymagań turystów (np. kierunkowskazy prowadzące do atrakcji turystycznych, mapy ułatwiające poruszanie się komunikacją miejską)
- Rozpowszechnianie rozwiązań ekonomii współdzielenia w zakresie dostępności indywidualnych środków transportowych
- Zapewnienie infrastruktury parkingowej w miejscach popularnych wśród turystów
- Wykorzystanie atrakcyjnych walorów przyrodniczych, lokalizacyjnych i geologicznych Kielc i terenów przyległych w celu zwiększenia i wypromowania oferty turystycznej miasta
- Transformacja centrum miasta w kierunku miejsca tętniącego życiem o bogatej ofercie gastronomicznej i relaksacyjnej
- Zapewnienie dobrego skomunikowania transportem zbiorowym, rowerem lub pieszo miejsc popularnych wśród turystów
- Promowanie turystyki rowerowej i tworzenie odpowiedniej infrastruktury rowerowej
- Współpraca z KOF, ROT (Regionalna Organizacja Turystyczna) oraz Lasami Państwowymi w sprawie tworzenia spójnej sieci dróg rowerowych oraz tzw. *single tracków* (wąskich i krętych terenowych dróg rowerowych)
- Stworzenie spójnego systemu informacji wizualizacji turystycznej
- Wypracowanie wspólnej i uzupełniającej się oferty turystycznej Kielc i obszaru funkcjonalnego

MIERNIK OSIĄGNIĘCIA CELU:

Odsetek osób zgadzających się lub zdecydowanie się zgadzających ze stwierdzeniem, że Kielce są miastem atrakcyjnym turystycznie.

CEL OPERACYJNY 3.5. – MIASTO ROZWIJAJĄCE I POZYSKUJĄCE NOWE TALENTY

Miasto tworzą ludzie, bez ludzi nie ma miasta. To, czy pozostaną w mieście zależy od wielu czynników, spośród których nie na wszystkie mamy wpływ. Jednak stawianie na człowieka od początku przez zapewnienie mu odpowiednich warunków rozwoju od najmłodszych lat - od żłobków po uczelnie wyższe, a także szkolenia i ciągłe wspieranie rozwoju kompetencji oraz kwalifikacji, pozwala odpowiedzieć na te potrzeby. Dlatego przede wszystkim zależy nam na zapewnieniu dobrej jakości edukacji w naszym mieście. Atrakcyjna oferta szkolnictwa i możliwości, jakie da, pozwoli kształcić się naszym młodym mieszkańcom bez konieczności wyjeżdżania z Kielc i dodatkowo sprowadzi młode talenty zainteresowane nauką w naszym mieście.

KIERUNKI DZIAŁAŃ, KTÓRE PODEJMIEMY

- Zapewnienie w mieście miejsc rozrywki dla młodych osób
- Stworzenie warunków do rozwoju akademickości miasta
- Zwiększanie konkurencyjności kieleckich szkół średnich i wyższych, w tym poszerzanie zakresu ich oferty edukacyjnej
- Rozwijanie szkolnictwa zawodowego
- Integrowanie procesów i oferty wspierających działalność innowacyjną
- Stworzenie efektywnego i przyjaznego studentom systemu praktyk (szeroki wybór pracodawców i łatwość w aplikowaniu) premiującego praktykodawcę (program zachęt)
- Stworzenia systemu zachęt dla młodych talentów i osób, które miasto chce zatrzymać lub przyciągnąć, aby związały z tym miejscem swoje karierę i życie prywatne
- Opracowanie polityki młodzieżowej kierunkującej i programującej działania zapobiegające depopulacji oraz drenażu kapitału społecznego
- Wdrożenie programu podnoszącego kluczowe kompetencje mieszkańców Kielc, w szczególności odpowiadające specjalizacjom miasta oraz regionu i wpisujące się w kluczowe branże rozwoju
- Wspieranie integracji przyjezdnych, w tym cudzoziemców
- Wdrożenie programu podnoszącego kompetencje i kwalifikacje (w tym rynkowe) mieszkańców Kielc
- Dostosowanie i wyprzedzające planowanie oferty edukacyjnej na potrzeby specjalizacji gospodarczych miasta

MIERNIK OSIĄGNIĘCIA CELU:

Odsetek osób poniżej 35 roku życia zgadzających się lub zdecydowanie się zgadzających ze stwierdzeniem, że Kielce są miastem przyjaznym rozwojowi osobistemu i edukowania się.

CEL OPERACYJNY 3.6. – MIASTO O INNOWACYJNEJ GOSPODARCE

Wspieranie szeroko rozumianej innowacyjności przez tworzenie odpowiednich warunków dla wzrostu konkurencyjności naszej gospodarki będzie miało miejsce po pierwsze przez tworzenie sieci współpracy (usprawnienie komunikacji pomiędzy sektorem publicznym, biznesem i środowiskiem akademickim), inkubację i wsparcie przedsiębiorczości innowacyjnej.

KIERUNKI DZIAŁAŃ, KTÓRE PODEJMIEMY

- Stworzenie oferty najmu biurek i sal konferencyjnych dla startupów i indywidualnych innowatorów
- Integrowanie potrzeb miasta z lokalnymi innowatorami poprzez sesje informacyjne prowadzone przez Urząd miasta w zakresie problemów obecnych w Kielcach
- Wspieranie kieleckiego ekosystemu generowania i wdrażania innowacji poprzez akcelerację oraz inkubowanie kieleckich MŚP
- Umożliwianie testowania rozwiązań innowacyjnych na terenie miasta Kielce poprzez proste i szybkie procedury wydawania zezwoleń
- Rozwijanie infrastruktury teleinformatycznej ułatwiającej rozwój gospodarczy miasta, w szczególności w zakresie szybkiego Internetu
- Sieciowanie i stymulowanie współpracy interesariuszy ze świata biznesu, nauki, samorządu lokalnego oraz instytucji otoczenia biznesu i organizacji społecznych
- Tworzenie miejsc spotkań w formie fizycznej i online wspierających kreowanie innowacji i nawiązywanie współprac
- Organizacja spotkań branżowych, konferencji, kongresów w obszarze aktualnych zagadnień tematycznych

MIERNIK OSIĄGNIĘCIA CELU:

Odsetek osób zgadzających się lub zdecydowanie się zgadzających ze stwierdzeniem, że Kielce są miastem o innowacyjnej gospodarce.

CEL OPERACYJNY 3.7. – MIASTO O BUDUJĄCEJ SIĘ TOŻSAMOŚCI

Tożsamość miejska to zespół cech charakterystycznych miasta tworząca jego wizerunek. Zbudowanie spójnej tożsamości zachowuje unikatowość i wyróżnia miasto spośród innych. Pozwoli nam to odpowiedzieć na pytanie „kim jesteśmy”, jakie jest nasze miasto i na tej podstawie zdefiniować markę miejską. Dzięki rozpoznawalności zbudowanej na kanwie unikatowej charakterystyki Kielc osoby zainteresowane miastem zyskają pogląd na jego kształt i pozytywne cechy, zobaczą, jakie naprawdę są Kielce. Miasto o silnej tożsamości inspiruje swoim genius loci, tworząc więź z mieszkańcami i zachęca do odwiedzenia turystów oraz przyciąga inwestorów.

KIERUNKI DZIAŁAŃ, KTÓRE PODEJMIEMY

- Promowanie specjalizacji gospodarczych miasta, w tym Kielc jako miejsca pracy specjalistów z poszczególnych obszarów
- Stworzenie i promocja marki Kielc w oparciu o potencjał turystyczny i gospodarczy miasta
- Prowadzenie działań marketingowych prezentujących atrakcje turystyczne i walory środowiskowe Kielc
- Rozwijanie i promowanie narzędzi umożliwiających partycypację mieszkańców w decyzjach dotyczących marki miasta
- Prowadzenie działań edukacyjnych zwiększających świadomość lokalną w zakresie historii miasta oraz osób, które przyczyniły się do jego rozwoju
- Udział w przedsięwzięciach z zakresu promocji gospodarczej o zasięgu krajowym oraz międzynarodowym

MIERNIK OSIĄGNIĘCIA CELU:

Odszetek osób zgadzających się lub zdecydowanie się zgadzających ze stwierdzeniem, że Kielce są miastem o określonej i wypromowanej tożsamości.

CEL STRATEGICZNY NR 4 - MIASTO, W KTÓRYM CHCE SIĘ ŻYĆ

Finalnym etapem prac będzie stworzenie przyjaznych warunków do życia w Kielcach – można to rozumieć na wiele sposobów. Przede wszystkim realizując Strategię zapewnimy kielczankom i kielczanom bezpieczeństwo, atrakcyjną i nowoczesną przestrzeń publiczną oraz szeroką ofertę spędzania czasu wolnego. Będziemy cieszyć się miastem atrakcyjnym wizualnie i zielonym, o nowoczesnej infrastrukturze drogowej i transporcie publicznym. Poprawiając jakość życia i czyniąc Kielce miastem, w którym chce się żyć, zatrzymamy mieszkańców rozważających emigrację, a także zachęcimy do powrotu tych, którzy wyjechali. Osiągnięcie tych założeń oznaczać będzie, że osiągnęliśmy wizję naszego miasta w roku 2030.

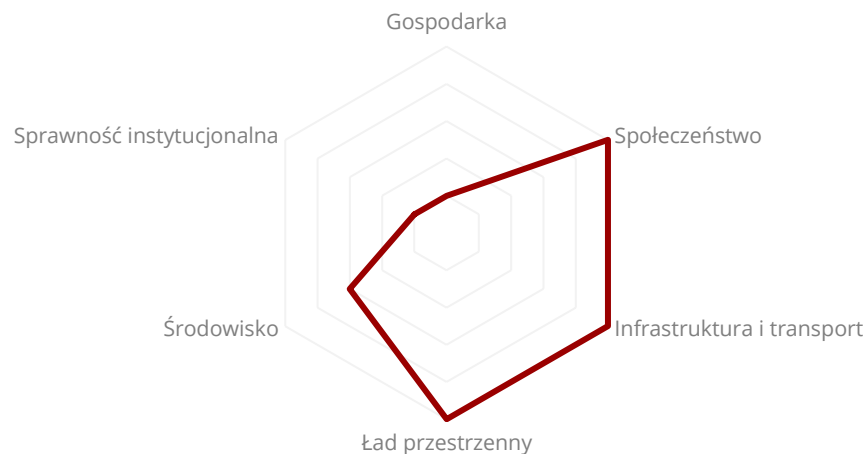
Rodzaje wyzwań, na które odpowiada cel strategiczny

W ramach celu „Miasto, w którym chce się żyć” będziemy przeciwstawiać się wyzwaniom wpływającym bezpośrednio na jakość życia w naszym mieście. Poprzez poszerzanie i ulepszanie oferty kulturalnej i sportowej będziemy adresować aspekty związane z życiem społecznym. Przeprowadzenie m.in. rewitalizacji przestrzeni publicznej wpłynie na ujednoczenie ładu przestrzennego. Inwestycje w szeroko pojętą infrastrukturę, czy modernizacja środków transportu zbiorowego, sprawi że w istotnym stopniu poruszymy aspekty związane z kolejnym rodzajem wyzwań. W pewnym stopniu wpłyniemy również na środowisko poprzez zwiększanie ilości obszarów zielonych w centrum miasta i rozwój błękitno-zielonej infrastruktury.

Na które rodzaje wyzwań odpowiadamy poprzez realizację celu strategicznego?

(ilustracja poglądowa)

MIERNIK OSIĄGNIĘCIA CELU:

Odsetek mieszkańców Kielc oceniających jakość życia w mieście jako dobrą lub bardzo dobrą.

ZDEFINIOWANE CELE OPERACYJNE

Cel 4.1. Miasto atrakcyjne wizualnie

Zaprojektowanie i wdrożenie procesów rewitalizacyjnych, np. poprzez plan rewitalizacji miasta.

Cel 4.2. Miasto o nowoczesnej infrastrukturze

Rozwijanie infrastruktury sportowej, pozwalającej mieszkańcom na odpowiedni rozwój. Przeprowadzanie modernizacji dróg. Wprowadzanie nowoczesnych rozwiązań, mających na celu ułatwienie przemieszczania się po mieście (w tym modernizacja środków transportu zbiorowego).

Cel 4.3. Miasto zielone

Zwiększanie liczby terenów zielonych w mieście. Wprowadzanie rozwiązań mających na celu ochronę środowiska. Gospodarka Obiegu Zamkniętego.

Cel 4.4. Miasto o bogatej ofercie kulturalnej i sportowej

Zachęcenie mieszkańców do partycypacji w ważnych działaniach i decyzjach miejskich. Poszerzanie zakresu i skali współpracy miasta z NGO. Wspieranie kieleckich NGO.

CEL OPERACYJNY 4.1. – MIASTO ATRAKCYJNE WIZUALNIE

Wizualna atrakcyjność przestrzeni miejskiej jest podstawowym elementem wpływającym na postrzeganie miasta przez zarówno turystów i inwestorów, jak i przede wszystkim mieszkańców. Składa się na nią wiele czynników takich jak układ przestrzenny, jakość i forma budynków, obecność zieleni, czy zachowanie porządku i czystości, a także uregulowana kwestia sytuowania reklam. Wszystkie te składniki wpływają na komfort przebywania w mieście i jego wizerunek. Dodatkowo z atrakcyjnością wizualną przestrzeni miejskiej łączy się obecność ludzi: z jednej strony estetyczne przestrzenie zachęcają do spędzania w nich czasu i jednocześnie miejsca wypełnione ludźmi stają się bardziej atrakcyjne. Dlatego oprócz zachowania ładu przestrzennego zależy nam na ożywieniu życia w mieście poprzez tworzenie miejsc sprzyjającym spotkaniom w przestrzeni miejskiej.

KIERUNKI DZIAŁAŃ, KTÓRE PODEJMIEMY

- Rozwijanie sztuki miejskiej w przestrzeni publicznej (graffiti, murale, instalacje artystyczne)
- Uatrakcyjnianie wyglądu miasta artystycznymi muralami na ścianach budynków oraz murach obecnych w mieście
- Usprawnienie egzekwowania kar za zaśmiecanie przestrzeni miejskiej
- Transformacja miasta w kierunku obszaru spójnego oraz atrakcyjnego urbanistycznie i architektonicznie
- Wprowadzenie możliwości prostego i szybkiego zgłaszania zaniedbanych obszarów miasta wymagających natychmiastowej uwagi Urzędu Miasta
- Prowadzenie regularnych działań rewitalizacyjnych, w szczególności w zakresie budynków zabytkowych
- Opracowanie systemu zarządzania reklamami w miejscach publicznych – system wdrożony na mocy partycypacyjnej uchwały reklamowej oraz na podstawie regularnych konsultacji z mieszkańcami
- Opracowanie standardów ulicy miejskiej, które określą i ujednoczą rodzaj stosowanych mebli miejskich, nawierzchni, latarni, małej architektury czy urządzeń BRD
- Wprowadzenie standardów urządzania osiedli, które pomogą mieszkańcom i wspólnotom odpowiednio urządzać przestrzeń wokół swoich domów

MIERNIK OSIĄGNIĘCIA CELU:

Odsetek osób zgadzających się lub zdecydowanie się zgadzających ze stwierdzeniem, że Kielce są miastem atrakcyjnym wizualnie.

CEL OPERACYJNY 4.2. – MIASTO O NOWOCZESNEJ INFRASTRUKTURZE I TRANSPORCIE PUBLICZNYM

Dla sprawnego funkcjonowania w przestrzeni miejskiej konieczne są infrastruktura i transport publiczny utrzymywane na wysokim poziomie. Wymagają one ciągłej aktualizacji i odpowiadania na ewoluujące potrzeby rozwijającej się społeczności. Przede wszystkim jednak rozwiązania te mają zapewnić mieszkańcom godne, bezpieczne i wygodne życie. Dodatkowo chcemy, aby były to rozwiązania nowoczesne o jak największej efektywności i jak najmniejszym negatywnym oddziaływaniu na środowisko. Nowoczesna infrastruktura i transport publiczny oprócz zapewnienia podstawowej jakości życia mieszkańcom wpłyną także na zwiększenie efektywności funkcjonowania gospodarki i tym samym jej tempo rozwoju.

KIERUNKI DZIAŁAŃ, KTÓRE PODEJMIEMY

- Zwiększanie komfortu podróżowania transportem publicznym poprzez inwestycje w tabor zero i niskoemisyjny, infrastrukturę, nowoczesne urządzenia i rozwiązania informatyczne służące komunikacji zbiorowej
- Optymalizacja sygnalizacji świetlnej w mieście w ramach tzw. „zielonej fali”
- Integracja środków transportu publicznego w sposób umożliwiający podróżowanie z „przesiadkami” bez niepotrzebnych opóźnień w postaci oczekiwania na kolejny przejazd, w szczególności w godzinach porannych
- Zwiększanie bezpieczeństwa pieszych na przejściach występujących na ruchliwych drogach poprzez ich doświetlanie oraz dodatkową sygnalizację świetlną zwiększającą ich widoczność dla kierowców
- Rozwój sieci podstawowej infrastruktury (wodociągi, kanalizacja, sieć elektrociepłownicza, sieć gazowa)
- Rozwój systemu informowania o zamkniętych trasach, objazdach i remontach na drogach
- Usprawnienie komunikacji miejskiej z gminami KOF oraz budowa infrastruktury zachęcającej do korzystania z niej (np. miejsca parkingowe „park-and-ride”)
- Dostosowywanie struktury parkingowej w mieście do zmieniających się trendów rozwojowych
- Poprawienie stanu infrastruktury drogowej w mieście
- Poprawa stanu chodników w mieście
- Opracowanie projektu oceny uwarunkowań wdrożenia elastycznego zarządzania wjazdem do centrum miasta
- Optymalizacja sygnalizacji świetlnej w mieście
- Zwiększanie bezpieczeństwa pieszych na przejściach występujących na ruchliwych drogach na przykład poprzez fizyczne ograniczniki prędkości w tym zwężenia jezdni, wyniesienie przejść dla pieszych, progi wyspowe, antyzatoki, fotoradary
- Wspieranie działań mających na celu ocenę możliwości ograniczania ruchu tranzytowego przez miasto

MIERNIK OSIĄGNIĘCIA CELU:

Odsetek osób zgadzających się lub zdecydowanie się zgadzających ze stwierdzeniem, że Kielce są miastem o nowoczesnej infrastrukturze i transporcie publicznym.

CEL OPERACYJNY 4.3. – MIASTO PEŁNE ZIELENI

Obecność zieleni w mieście wpływa pozytywnie na jakość życia ludzi. Przebywanie w otoczeniu przyrody działa relaksacyjnie i wyciszająco, stymulując kreatywność i kojąc zmysły. Oprócz estetycznego znaczenia, zieleń pełni też istotną rolę dla zachowania bioróżnorodności. Odpowiednia ilość przestrzeni biologicznie czynnej w mieście pozwala m.in. zachować dobrej jakości powietrze i jest najprostszym rozwiązaniem odpowiadającym na zmiany klimatyczne, utrzymującym łagodny klimat miasta i magazynującym wodę. Chcielibyśmy, żeby w Kielcach zieleń łączyła się płynnie z układem urbanistycznym, wpływając na estetykę miasta. Zależy nam na utrzymaniu istniejących terenów zieleni w jak najlepszym stanie i jednocześnie na wprowadzeniu nowych zielonych obszarów na terenach obecnie uszczelnionych.

KIERUNKI DZIAŁAŃ, KTÓRE PODEJMIEMY

- Zwiększanie udziału terenów zielonych w centrum miasta i na terenach osiedli
- Zadbanie o wygląd obecnej w Kielcach roślinności, sadzenie nowych roślin ozdobnych oraz oczyszczających powietrze
- Wprowadzenie zasady „trzy do jednego” wymagającej posadzenia trzech nowych roślin na terenie miasta w przypadku wycinki jednej
- Promowanie sadzenia kwiatów w ogródkach i na balkonach, poprzez dystrybucję darmowych nasion w Urzędzie Miasta
- Podkreślanie priorytetu takiego projektowania nowych inwestycji, by przy tym została zaoszczędzona maksymalna możliwa liczba drzew
- Wzmocnienie działań pielęgnacyjnych istniejących terenów zielonych
- Organizowanie regularnych letnich konkursów na najładniejszy ogród

MIERNIK OSIĄGNIĘCIA CELU:

Odsetek osób zgadzających się lub zdecydowanie się zgadzających ze stwierdzeniem, że Kielce są miastem pełnym zieleni

CEL OPERACYJNY 4.4. – MIASTO O BOGATEJ OFERCIE KULTURALNEJ I SPORTOWEJ

Dla zwiększenia atrakcyjności życia w mieście konieczne jest zapewnienie ciekawej oferty kulturalnej i sportowej w odpowiedzi na oczekiwania mieszkańców, a także dla przyciągnięcia inwestorów i turystów. Chcemy, żeby dostęp do infrastruktury sportowej był w naszym mieście powszechny i wspierał rozwój naszych mieszkańców w wielu dziedzinach. Kielce słyną z wysokiego poziomu sportowego prezentowanego przez lokalne drużyny, jednak dążymy do tego, żeby każdy kielczanin mógł uprawiać swój ulubiony sport w mieście. Zależy nam także na zapewnieniu w Kielcach dostępu do wysokiej jakości kultury dla inspirowania i dostarczenia dobrej jakości rozrywki dla mieszkańców i gości.

KIERUNKI DZIAŁAŃ, KTÓRE PODEJMIEMY

- Unowocześnienie i rozwój infrastruktury instytucji kultury
- Rozwijanie obecnych w mieście inicjatyw kulturalnych poprzez patronat miasta, w tym m.in. pomoc organizacyjną
- Unowocześnianie ogólnodostępnej infrastruktury sportowej (m.in. boiska, siłownie na świeżym powietrzu)
- Organizowanie przez Urząd Miasta wydarzeń publicznych kulturalnych takich jak m.in. letnie kino na świeżym powietrzu
- Organizowanie przez Urząd Miasta zawodów sportowych o puchar Prezydenta Miasta Kielce dostosowanych do młodzieży (np. zawody piłkarskie) i osób starszych (np. turniej w szachy)
- Wsparcie finansowe dla inicjatyw pielęgnujących kieleckie i regionalne tradycje (m.in. jarmarki, kiermasze, targi) – w tym inicjatyw odbywających się poza granicami województwa i Polski
- Organizowanie pozalekcyjnych zajęć sportowych i ogólnorozwojowych dla dzieci i młodzieży w wieku szkolnym
- Poszerzenie oferty kulturalnej dla osób młodych

MIERNIK OSIĄGNIĘCIA CELU:

Odsetek osób zgadzających się lub zdecydowanie się zgadzających ze stwierdzeniem, że Kielce są miastem o bogatej ofercie kulturalnej i sportowej.

DRZEWO CELÓW STRATEGICZNYCH I OPERACYJNYCH

CELE STRATEGICZNE

CELE OPERACYJNE

CEL 1 MIASTO DLA KAŻDEGO

Cel 1.1.
Miasto równych szans

Cel 1.2.
Miasto stawiające na zrównoważoną lokalność

Cel 1.3.
Miasto sprzyjające aktywności społecznej

CEL 2 MIASTO SPRAWNE I AKTYWNE

Cel 2.1.
Sprawny Urząd

Cel 2.2.
Miasto otwarte na współpracę

Cel 2.3.
Miasto sprawnych usług cyfrowych i publicznych

Cel 2.4.
Miasto odpowiedzialne środowiskowo

CEL 3 MIASTO ROZWIJAJĄCE SIĘ

Cel 3.1.
Miasto z odpowiedzialnym budżetem

Cel 3.2.
Miasto wspierające przedsiębiorczość swoich mieszkańców

Cel 3.3.
Miasto wspierające przedsiębiorców lokalnych i inwestorów

Cel 3.4.
Miasto atrakcyjne turystycznie

Cel 3.5.
Miasto rozwijające i pozyskujące nowe talenty

Cel 3.6.
Miasto o innowacyjnej gospodarce

Cel 3.7.
Miasto o budującej się tożsamości

CEL 4 MIASTO, W KTÓRYM CHCE SIĘ ŻYĆ

Cel 4.1.
Miasto atrakcyjne wizualnie

Cel 4.2.
Miasto o nowoczesnej infrastrukturze

Cel 4.3.
Miasto zielone

Cel 4.4.
Miasto o bogatej ofercie kulturalnej i sportowej

CZYM JEST WYMIAR PRZESTRZENNY POLITYKI ROZWOJU?

1. Wprowadzenie
2. Proces definiowania kierunku rozwoju miasta
3. Wizja rozwoju miasta
4. Cele strategiczne i operacyjne
5. Model struktury funkcjonalno - przestrzennej
6. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej
7. Obszary strategicznej interwencji
8. System wdrażania
9. System monitoringu
10. System ewaluacji
11. System finansowania
12. Załączniki

KLUCZOWE UWARUNKOWANIA ROZWOJOWE MIASTA KIELCE

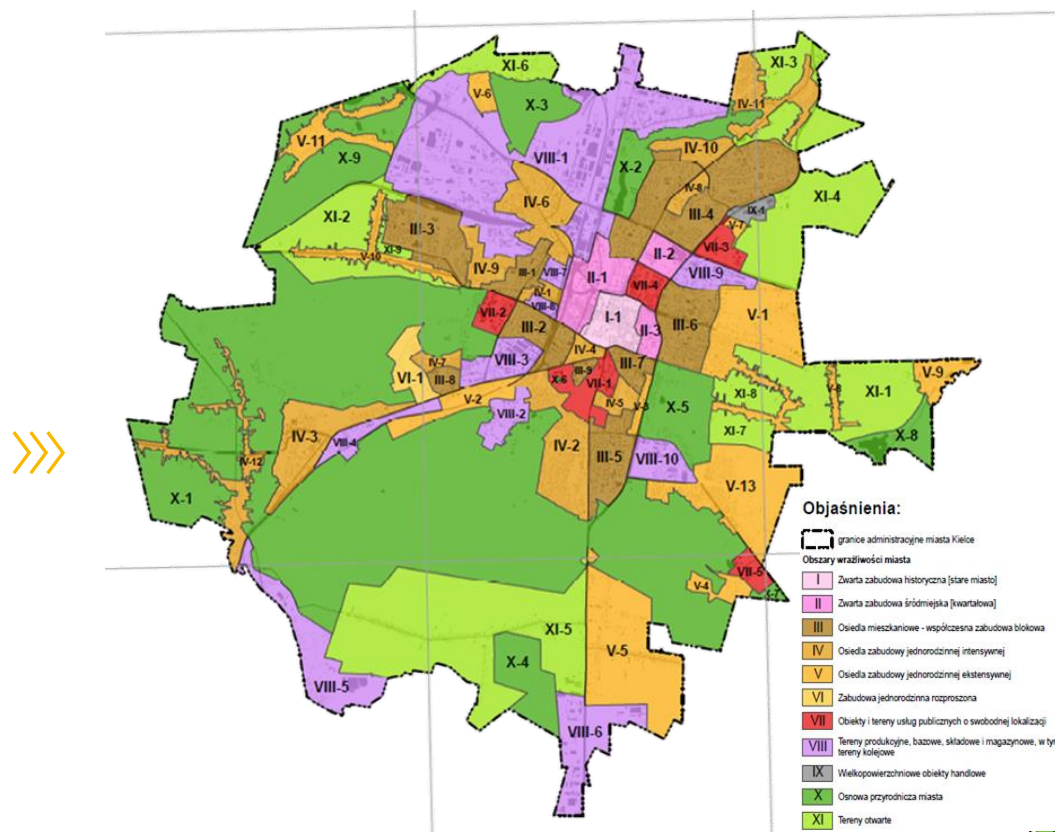
Strategia rozwoju w swoich założeniach zapewnić ma koordynację przestrzenną planowanych działań z uwzględnieniem zagadnień środowiskowych, ładu przestrzennego, oczekiwań mieszkańców i inwestorów. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej obrazuje spójny proces przygotowywania i wdrażania kompleksowego, wielozadaniowego pomysłu na rozwój gminy.

STRUKTURA FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNA MIASTA

Powierzchnia Kielc wynosi 109,65 km². Największy udział w strukturze zagospodarowania terenu miasta zajmują lasy i użytki rolne, które razem stanowią 59,5% powierzchni miasta. Grunty zabudowane i zurbanizowane zajmują 42 km². Strukturę funkcjonalno-przestrzenną tworzy jedenaście stref:

- I – Stare miasto.
- II – Trzy tereny zabudowy o funkcji mieszkaniowo-usługowej, położone w bliskim sąsiedztwie starówki i tworzące wraz z nią funkcjonalne śródmieście.
- III – Ośiem zespołów osiedli mieszkaniowych wielorodzinnych, charakteryzujących się przewagą wolnostojących budynków wielorodzinnych, w tym budynków wieloklatkowych oraz punktowców. Osiedla znajdują się w północno-wschodniej, południowej i północno-zachodniej części Kielc.
- IV – Jedenaście osiedli zabudowy jednorodzinnej intensywnej, gdzie występują również pojedyncze budynki wielorodzinne, budynki usługowe i handlowe oraz nieliczne obiekty produkcyjne.
- V – Trzydzieści osiedli zabudowy jednorodzinnej ekstensywnej, zlokalizowanych peryferyjnie w stosunku do centrum miasta, głównie na wschodzie i północy Kielc.
- VI – Zespół zabudowy jednorodzinnej rozproszonej, położony w rejonie ul. Bernardyńskiej i Diamentowej.
- VII – Pięć terenów usług publicznych, do których zalicza się wyższe uczelnie wraz z kampusami, obiekty opieki zdrowotnej, opieki społecznej, kultury, sztuki, rekreacji, sportu, cmentarze oraz obiekty administracji publicznej.
- VIII – Dziesięć obszarów przemysłowych, w skład których wchodzi tereny produkcyjne, składowo-magazynowe, wystawienniczo-targowe i tereny kolejowe; Duża część terenów zgrupowana jest w północno-zachodniej części miasta.
- IX – Teren wielkopowierzchniowych obiektów handlowych.
- X – Dziewięć terenów, tworzących ośnowę przyrodniczą miasta, w skład których wchodzi kompleksy leśne, których większość jest położona w południowo-zachodniej i południowej części miasta oraz tereny zieleni urządzonej, w tym parki i zieleńce.
- XI – Ośiem terenów otwartych, użytkowanych rolniczo. Tereny te położone są w południowej części miasta, peryferyjnie w stosunku do centrum miasta i stanowią również uzupełnienie osnowy przyrodniczej Kielc.

Ilustracja 2 - Istniejąca struktura funkcjonalno-przestrzenna

Źródło: Plan adaptacji do zmian klimatu Miasta Kielce do roku 2030. Załącznik Nr 1 do uchwały Nr XX/351/2019 Rady Miasta Kielce z dnia 17 października 2019 r.

GĘSTOŚĆ ZALUDNIENIA

Pod koniec 2017 r. Kielce liczyły 196 804 mieszkańców. W latach 1991 – 2017 ich liczba zmniejszyła się o ponad 18 tys. osób. Zgodnie z prognozami GUS trend ten się umocni i w roku 2050 ludność miasta będzie wynosić mniej niż 138 tysięcy. Średnia gęstość zaludnienia w mieście to ok. 1800 osób/km².

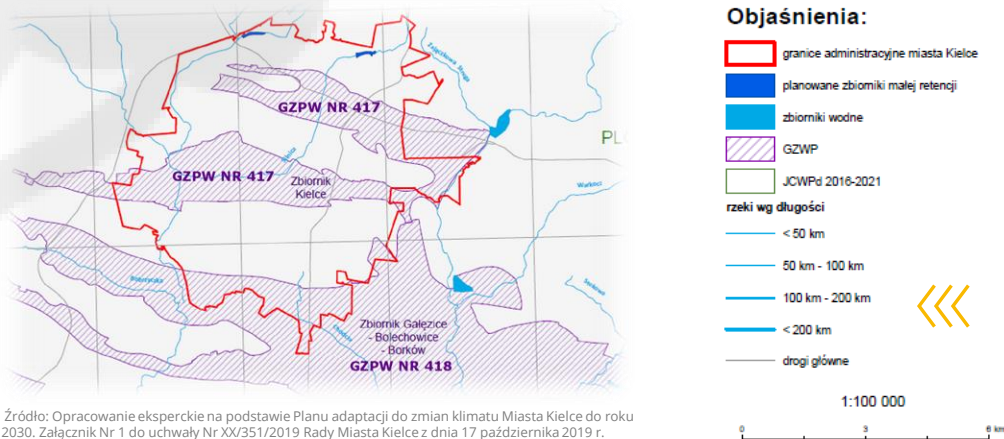

ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE – PRZESTRZENNE FORMY OCHRONY PRZYRODY

Miasto Kielce, na tle innych miast polskich, liczących powyżej 100 tys. mieszkańców, wyróżnia się bardzo dużym udziałem terenów chronionych (ok. 51%), zajmując pod tym względem czołowe miejsce w kraju. W obrębie miasta znajdują się park krajobrazowy, obszary chronionego krajobrazu, pięć rezerwatów przyrody, liczne pomniki przyrody, zespół przyrodniczo krajobrazowy, dwa stanowiska dokumentacyjne i użytek ekologiczny. Większość terenów niezabudowanych w obrębie miasta jest objęta ochroną. Tak duży udział terenów, podlegających ochronie na podstawie przepisów o ochronie przyrody stanowi zarówno wyjątkowy walor miasta jak również ograniczenie rozwoju zabudowy.

Ilustracja 7 - Lokalizacja Głównych Zbiorników Wód Podziemnych w rejonie Kielce

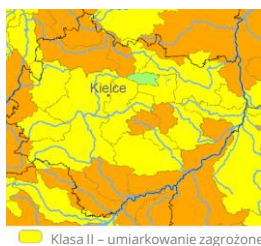

Źródło: Opracowanie eksperckie na podstawie Planu adaptacji do zmian klimatu Miasta Kielce do roku 2030. Załącznik Nr 1 do uchwały Nr XX/351/2019 Rady Miasta Kielce z dnia 17 października 2019 r.

ZAGROŻENIE SUSZĄ HYDROLOGICZNĄ

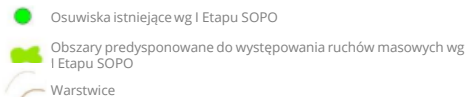
Susza hydrologiczna to okres obniżonych zasobów wód powierzchniowych w stosunku do sytuacji przeciętnej w wieloletiu. Miasto Kielce zlokalizowane jest na terenie określonym jako klasa II – o umiarkowanym zagrożeniu suszą hydrologiczną.

Ilustracja 8 – Fragment mapy klas zagrożenia suszą hydrologiczną

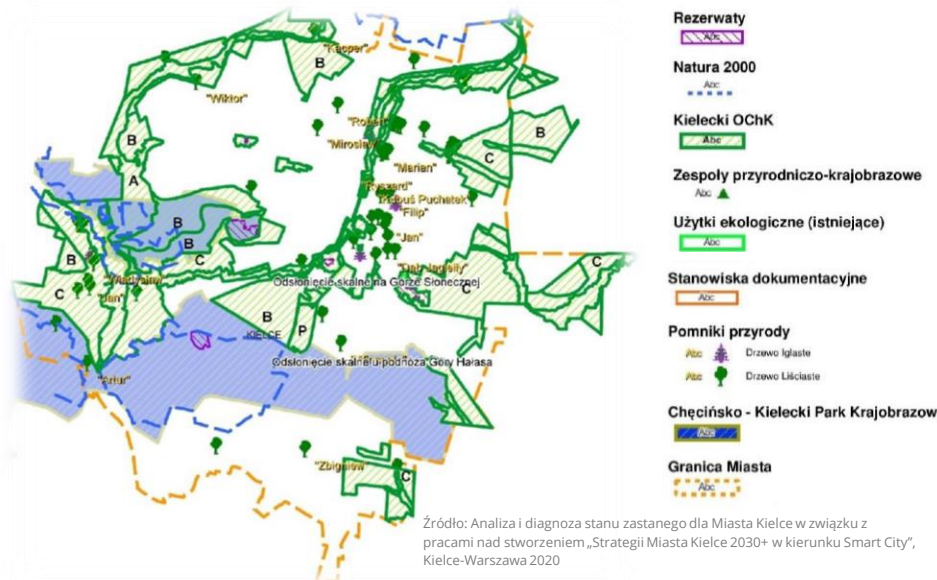
Źródło: Projekt planu przeciwdziałania skutkom suszy. Październik 2020 r.

Ilustracja 9 – Osuwiska i obszary predysponowane do powstawania osuwisk wg SOPO

Źródło: Uchwała Nr XXVII/377/20 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 28 grudnia 2020 r. w sprawie uchwalenia zmiany Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego, dotyczącej opracowania „Planu Zagospodarowania Przestrzennego Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Ośrodka Wojewódzkiego”.

Ilustracja 6 - Przestrzenne formy ochrony przyrody

UWARUNKOWANIA HYDROLOGICZNE – WODY PODZIEMNE

Obszar miasta cechują złożone hydrogeologiczne warunki gromadzenia i krążenia wód podziemnych typu szczelinowo-krasowego.

Spośród występujących pięter wodonośnych najważniejsze znaczenie dla zaopatrzenia w wodę ludności i gospodarki miasta mają dwa główne zbiorniki wód podziemnych:

- GZWP 417 Kielce, eksploatowany głównie przez ujęcie komunalne Kielce-Białogon,
- GZWP 418 Gałęzice-Bolechowice-Borków, eksploatowany m.in. przez ujęcie Kielce-Dyminy.

Tereny GZWP ze względu na ich strategiczne znaczenie dla zaopatrzenia miasta w wodę wymagają szczególnej ochrony, w tym dąży się do ograniczeń w zabudowie, oraz minimalizowania terenów utwardzanych na rzecz terenów biologicznie czynnych.

PROBLEMATYKA OSUWISKOWA

Projekt SOPO (system osłony przeciwosuwiskowej) uwzględniając warunki geologiczne jak i dotychczasowe obserwacje wytypował „predysponowane” do powstawania osuwisk obszary. Ponadto, w ramach tego projektu, w wyniku inwentaryzacji rozpoznano, udokumentowano i zaznaczono lokalizację osuwisk zarejestrowanych. Osuwiska zarejestrowane w mieście Kielce występują przy ulicy Aleksandrówka.

Orientacyjną lokalizację osuwisk zarejestrowanych jak i występowanie obszarów „predysponowanych” do powstawania osuwisk oraz osuwiska i obszary zagrożone ruchami masowymi wyznaczonymi w III etapie realizacji projektu SOPO, przedstawiono na załączonej mapie.

UWARUNKOWANIA HYDROLOGICZNE

Zgodnie z art. 326 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (tj. Dz. U. z 2021, poz. 624 ze zm.), w strategii rozwoju gmin, uwzględnia się m.in. ustalenia dokumentów planistycznych, o których mowa w art. 315 pkt 1-3 ww. ustawy, tj. plany gospodarowania wodami na obszarze dorzecza, plany zarządzania ryzykiem powodziowym, czy też plan przeciwdziałania skutkom suszy. Dokumenty te dostępne są na Hydroportalu Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie.

Ustawa Prawo wodne definiuje obszary szczególnego zagrożenia powodzią, które uwzględnia się m.in. w strategii rozwoju gminy. Są to:

- obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1%,
- obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%,
- obszary między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano wał przeciwpowodziowy, a także wyspy i przymuliska, o których mowa w art. 224, stanowiące działki ewidencyjne,
- pas techniczny.

Poprzez zachodnią część miasta Kielce przepływa rzeka Bobrza, dla której został wyznaczony obszar szczególnego zagrożenia powodzią.

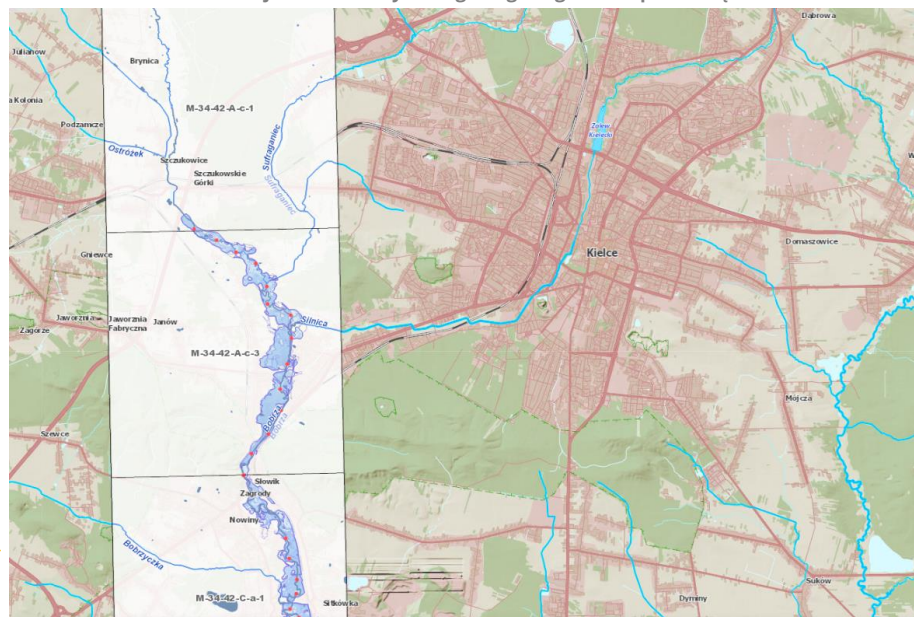
Planowane zagospodarowanie terenów położonych w obszarach szczególnego zagrożenia powodzią, zgodnie z art. 166 pkt 10 ustawy Prawo wodne nie może m.in. Naruszać ustaleń planu zarządzania ryzykiem powodziowym, stanowić zagrożenie dla ochrony zdrowia ludzi czy też utrudniać zarządzanie ryzykiem powodziowym.

Właściwemu zarządzaniu ryzykiem powodziowym służą ustalenia dokumentu pn. Plan Zarządzania Ryzykiem Powodziowym, który został przyjęty na mocy rozp. Rady Ministrów z dn. 18 października 2016 w spr. Przyjęcia Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły (Dz. U. z 2016 r. poz. 1841).

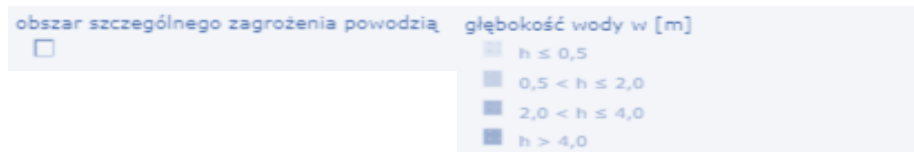
Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują przepisy odrębne, w tym ustawa Prawo wodne, która nakłada ograniczenia w gospodarowaniu na tych terenach. **Odpowiednie zagospodarowywanie w obszarach szczególnego zagrożenia powodzią m.in. poprzez: ograniczenia dalszej zabudowy powinno uwzględniać kierunki działań konieczne dla ograniczenia ryzyka powodziowego oraz zasady określone w ustawie. Ponadto zagospodarowanie terenów nie może kolidować z działaniami z Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły (PZRP).**

Zgodnie z ustawą Prawo Wodne obszary zagrożenia powodzią przedstawiane są na mapach zagrożenia powodziowego i mapach ryzyka powodziowego.

Ilustracja 10 – Obszary szczególnego zagrożenia powodzią

Źródło: Hydroportal - https://wody.isok.gov.pl/imap_kzgw/?gmap=gpPGW

Zaktualizowane i nowe mapy zagrożenia powodziowego zostały podane do publicznej wiadomości i udostępnione na Hydroportalu Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie:

- Mapy zagrożenia powodziowego w wersji numerycznej (wektorowej) dostępne są pod adresem: https://wody.isok.gov.pl/imap_kzgw/?gmap=gpMZR
- Mapy ryzyka powodziowego w wersji numerycznej (wektorowej) dostępne są pod adresem: https://wody.isok.gov.pl/imap_kzgw/?gmap=gpMRP

Plany gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy zawierające informacje na temat jednolitych części wód powierzchniowych oraz jednolitych części wód podziemnych oraz działań przypisanym poszczególnym jcwp i jcwpd w aktualizacji Programu wodnośrodowiskowego kraju oraz o stanie realizacji tych działań podane zostały do publicznej wiadomości pod adresem <https://www.apgw.gov.pl/II-cykl-materialy-dopobrania>.

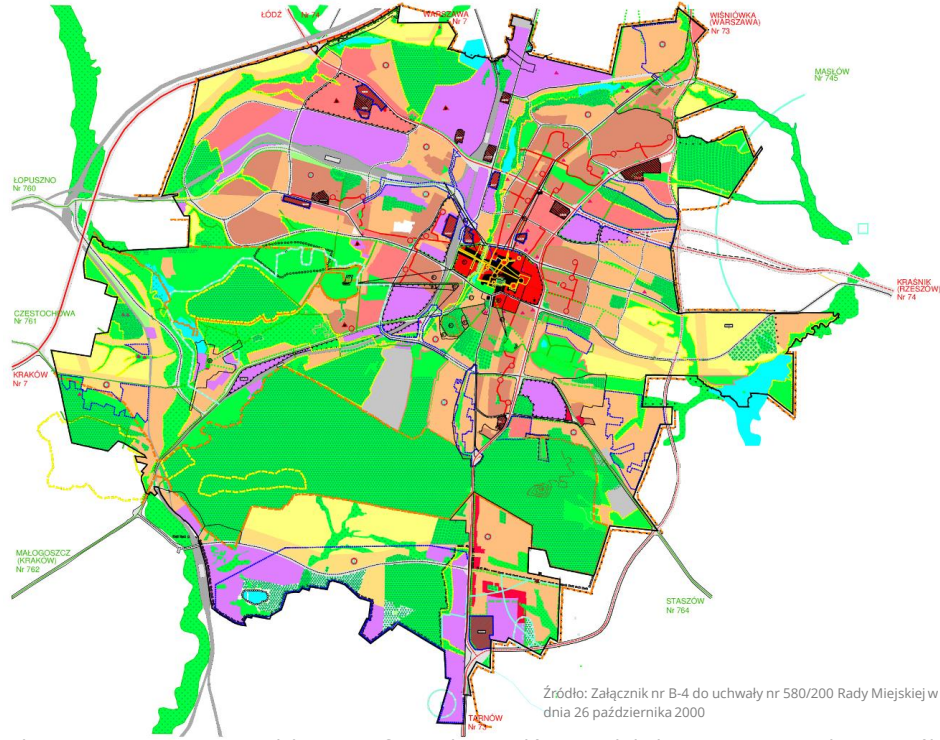
Kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych wynikające z celów strategii rozwoju gminy

OGÓLNE KIERUNKI ROZWOJU

Z uwagi na fakt znacznego zagęszczenia się miasta i braku rezerw terenów, za niezbędną uznaje się potrzebę zapewnienia urozmaiconej oferty nowych terenów pod funkcje aktywności gospodarczej (produkcyjne, magazynowe, składowe, logistyczne, usługowe) oraz mieszkaniowe wielorodzinne. Wyznaczenie nowych, nieprzyjętych w studium uwarunkowań, terenów pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną, wymaga sporządzenia bilansu, który zbada potrzeby i możliwości w tym zakresie.

Za najbardziej predysponowane obszary do obszarowego rozwoju pod kątem infrastruktury głównej i lokalnej uznaje się obszary północno-zachodniej części miasta Kielce takie jak Targi Kielce i Ślichowice, obszary na północnym-wschodzie Kielc takie jak osiedle Dąbrowa II, obszary na południu takie jak Dyminy (jako tereny pod funkcje produkcyjne i usługowe).

Ilustracja 11 - Kierunki rozwoju zgodnie ze Studium uwarunkowań - Uchwała Nr 580/2000 r. Rady Miejskiej w Kielcach z dnia 26 października 2000 r. wraz ze zmianami.

Źródło: Załącznik nr B-4 do uchwały nr 580/2000 Rady Miejskiej w Kielcach z dnia 26 października 2000

I. KIERUNKI OCHRONY WARTOŚCI PRZYRODNICZYCH:

- granice Chełcińskiego - Kielckiego Parku Krajobrazowego
- granice otuliny Chełcińskiego - Kielckiego Parku Krajobrazowego
- granice Podkieleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu
- pomniki przyrody
- rezerwy przyrody
- użytki ekologiczne
- granica obszarów do objęcia ochroną przyrody w formie "Kieleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu"
- rezerwy przyrody proponowane do ustanowienia
- użytki ekologiczne proponowane do ustanowienia
- charakterystyczne formy terenowe - ważne jako punkty widokowe i identyfikatory w krajobrazie miasta, wskazane do ochrony
- ujęcia komunalne wraz ze strefą ochrony podrodznej zewnętrznej
- ujęcia komunalne wraz ze strefą ochrony pośredniej zewnętrznej
- ekosystemy leśne (projektowana granica rolno - leśna)
- ekosystemy dolin rzecznych
- zieleń izolacyjna
- dolesienia

II. KIERUNKI OCHRONY WARTOŚCI KULTUROWYCH:

- proponowana granica ścisłej ochrony konserwatorskiej
- proponowana granica strefy ochrony konserwatorskiej
- proponowana granica strefy ochrony ekspozycji
- proponowana granica strefy ochrony krajobrazu
- główne obszary i obiekty zabytkowe

III. KIERUNKI ROZWOJU STRUKTURY OSADNICZEJ:

- tereny zabudowy o głównej funkcji usług ogólnomiejskich metropolitalnych oraz mieszkaniowej
- tereny zabudowy o przewadze funkcji usług ogólnomiejskich metropolitalnych (ponadpodstawowych) położonych poza strefą śródmiejską - istniejące / rozwojowe
- tereny zabudowy mieszkaniowej z przewagą zabudowy wysokiej intensywności z usługami ogólnomiejskimi podstawowymi - istniejące / rozwojowe
- tereny zabudowy mieszkaniowej niskiej intensywności o określonej wysokości z usługami podstawowymi, istniejące / rozwojowe
- tereny o przewadze funkcji produkcyjno - magazynowych i usług technicznych z dopuszczeniem funkcji usług ogólnomiejskich i mieszkalnictwa, istniejące / rozwojowe
- tereny zabudowy mieszkaniowej niskiej intensywności z dopuszczeniem zabudowy zagrodowej oraz usług podstawowych; rzemiosła produkcyjne i produkcji rolnej wraz z przetwórstwem o określonej wysokości i skali zabudowy
- tereny zabudowy usług rekreacji, sportu i wypoczynku wraz z zielenią towarzyszącą
- tereny zamknięte
- cmentarze istniejące / projektowane
- tereny zieleni miejskiej wyłączone z zabudowy
- tereny wyłączone z zabudowy w granicach proponowanego "Kieleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu"
- tereny rolniczej przestrzeni produkcyjnej - wyłączone z zabudowy
- tereny wód powierzchniowych - zbiorniki istniejące / zbiorniki projektowane
- obszar ruchu uspokojonego
- główne ciągi przestrzeni publicznej o charakterze osiedlowym; z głównymi centrami handlowo - usługowymi
- główne ciągi przestrzeni publicznej o charakterze rekreacyjno - turystycznym

KIERUNKI ROZWOJU KOMUNIKACJI:

- ulice krajowe (ekspresowe), istniejące / projektowane
- ulice wojewódzkie (główne i zbiorcze), istniejące / projektowane
- ulice powiatowe (główne i zbiorcze), istniejące / projektowane
- system szlaków rowerowych
- istniejąca linia kolejowa / dworce

OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCENIA, REWITALIZACJI LUB REHABILITACJI:

- główne tereny na których muszą być prowadzone prace modernizacyjne i rehabilitacyjne poprawiające ogólny wizerunek miasta
- obszary na których występują niedobory w zakresie usług publicznych
- obiekty dysfunkcyjne z otoczeniem wymagające modernizacji

OZNACZENIA INNE:

- granice administracyjne miasta
- granice terenów dla których obowiązujące jest wykonanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

ZMIANA NR 1 STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA KIELCE

Załącznik Nr 2 do uchwały Nr XXXIV/674/2004 Rady Miejskiej w Kielcach z dnia 9 grudnia 2004r.

- Oznaczenia:
- granica zmiany Studium
  - obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m²

ZMIANA NR 2 STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA KIELCE

Załącznik Nr 4 do uchwały Nr LIII/1285/2010 Rady Miasta Kielce z dnia 9 września 2010 r.

- Oznaczenia:
- granica zmiany Studium
  - ekosystemy dolin rzecznych
  - obszary rozmieszczenia obiektów usługowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m²
  - granice Kieleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu
  - granice otuliny Chełcińskiego - Kielckiego Parku Krajobrazowego
  - granice Podkieleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu
  - tereny zabudowy o przewadze funkcji usług ogólnomiejskich metropolitalnych

ZMIANA NR 3 STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA KIELCE

Załącznik Nr 2 do uchwały Nr VIII/162/2007 Rady Miejskiej w Kielcach z dnia 26 kwietnia 2007 r.

- Oznaczenia:
- granica zmiany Studium

ZMIANA NR 4 STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA KIELCE

Załącznik Nr 2 do uchwały Nr XXVIII/648/2008 Rady Miejskiej w Kielcach z dnia 3 października 2008 r.

- Oznaczenia:
- granica zmiany Studium
  - obszary rozmieszczenia obiektów usługowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m²
  - granice Kieleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu
  - granice otuliny Chełcińskiego - Kielckiego Parku Krajobrazowego
  - granice Podkieleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu
  - tereny zabudowy o przewadze funkcji usług ogólnomiejskich metropolitalnych

ZMIANA NR 5 STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA KIELCE

Załącznik Nr 2 do uchwały Nr XXIV/539/2008 Rady Miejskiej w Kielcach z dnia 29 maja 2008 r.

- Oznaczenia:
- granica zmiany Studium
  - śródmiejski system głównych przestrzeni publicznych, z głównymi punktami węzłowymi - placami, ciągami pieszymi i paszami - jezdniowymi oraz elementami infrastruktury miejskiej
  - granice Kieleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu

ZMIANA NR 6 STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA KIELCE

Załącznik Nr 3 do uchwały Nr XL/986/2009 Rady Miejskiej w Kielcach z dnia 17 września 2009 r.

- Oznaczenia:
- granica zmiany Studium

ZMIANA NR 7 STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA KIELCE

Załącznik Nr 4 do uchwały Nr X/233/2011 Rady Miasta Kielce z dnia 19 maja 2011 r.

- Oznaczenia:
- granica zmiany Studium
  - granice Kieleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu

ZMIANA NR 8 STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA KIELCE

Załącznik Nr 2 do uchwały Nr XL/987/2009 Rady Miejskiej w Kielcach z dnia 17 września 2009 r.

- Oznaczenia:
- granica zmiany Studium

ZMIANA NR 9 STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA KIELCE

Załącznik Nr 2 do uchwały Nr XL/1017/2009 Rady Miejskiej w Kielcach z dnia 19 października 2009 r.

- Oznaczenia:
- granica zmiany Studium
  - proponowane kierunki przebiegu ścieżki rowerowej

ZMIANA NR 11 STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA KIELCE

Załącznik Nr 4 do uchwały Nr LVIII/1037/2014 Rady Miasta Kielce z dnia 20 marca 2014 r.

- Oznaczenia:
- granica zmiany Studium
  - granice Kieleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu
  - tereny ekosystemu dolin rzecznych wyłączone z zabudowy w granicach Kieleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu

ZMIANA NR 12 STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA KIELCE

Załącznik Nr 4 do uchwały Nr LXVII/1217/2014 Rady Miasta Kielce z dnia 6 listopada 2014 r.

- Oznaczenia:
- granica zmiany Studium
  - granice Kieleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu
  - ekosystemy dolin rzecznych

Wśród ogólnych kierunków rozwoju Kielc można wymienić:

Zwiększenie terenów inwestycyjnych, które powinny zostać uzbrojone w infrastrukturę techniczną i drogową.

Prowadzenie gospodarki gminnym zasobem nieruchomości w sposób umożliwiający tworzenie terenów inwestycyjnych – preferowane: scalenie i podział.

Wyznaczenie kierunków zagospodarowania przestrzennego stref centralnych miasta w oparciu o tereny o charakterze multifunkcyjnym.

Dbałość o zapewnienie osiedlom mieszkaniowym zlokalizowanym na obrzeżach miasta spokojnej strefy zamieszkania, uzupełnionej o przestrzeń zieloną, rekreacyjną oraz nieuciążliwe usługi.

Weryfikację terenów przeznaczonych pod wielkopowierzchniowe obiekty handlowe o powierzchni sprzedaży powyżej 2000m² – ewentualna zamiana tych terenów na tereny inwestycyjne.

Zwiększenie powierzchni terenów pod zabudowę mieszkaniową wielorodzinną.

Ewentualną zmianę terenów o przewadze funkcji produkcyjno–magazynowych i usług technicznych występujących w obrębie i na granicy śródmieścia Kielc na inne funkcje (sugeruje się zabudowę mieszkaniową wielorodzinną, tereny usługowe lub tereny zieleni urządzonej).

Wyznaczenie faktycznego, zielonego rusztu miasta planowanego do ochrony przed zabudową, wynikającego z obowiązujących przepisów prawa, aktualnych analiz przyrodniczych, korytarzy przewietrzania miasta itp..

W myśl przyjętego przez Kielce planu adaptacji do zmian klimatu wprowadzenie do studium myśli planistycznej polegającej na uwzględnieniu zasady tworzenia błękitno – zielonej infrastruktury miasta.

Wprowadzenie do studium docelowego systemu tras rowerowych opartego na aktualnej wiedzy i standardach z wykorzystaniem naturalnego ukształtowania Kielc.

Racjonalne prowadzenie polityki przestrzennej w zakresie przeznaczania terenów rolniczej przestrzeni produkcyjnej pod zabudowę, w oparciu o analizy środowiskowe, ekonomiczne i faktyczne potrzeby inwestycyjne miasta.

Zrewidowanie terenów dla których niezbędne jest sporządzenie planów miejscowych.

Uwzględnienie postanowień zmiany Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego, dotyczącej opracowania „Planu Zagospodarowania Przestrzennego Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Ośrodka Wojewódzkiego” uchwalonego uchwałą Nr XXVII/377/20 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 28 grudnia 2020r.

Zmianę jakościową krajobrazu miasta - wymianę zasobów (budynków) starych na nowe.

Dbałość o estetykę zabudowy oraz o wyeksponowanie najatrakcyjniejszych obiektów, w tym zabytków oraz miejsc ekspozycji, punktów i ciągów widokowych.

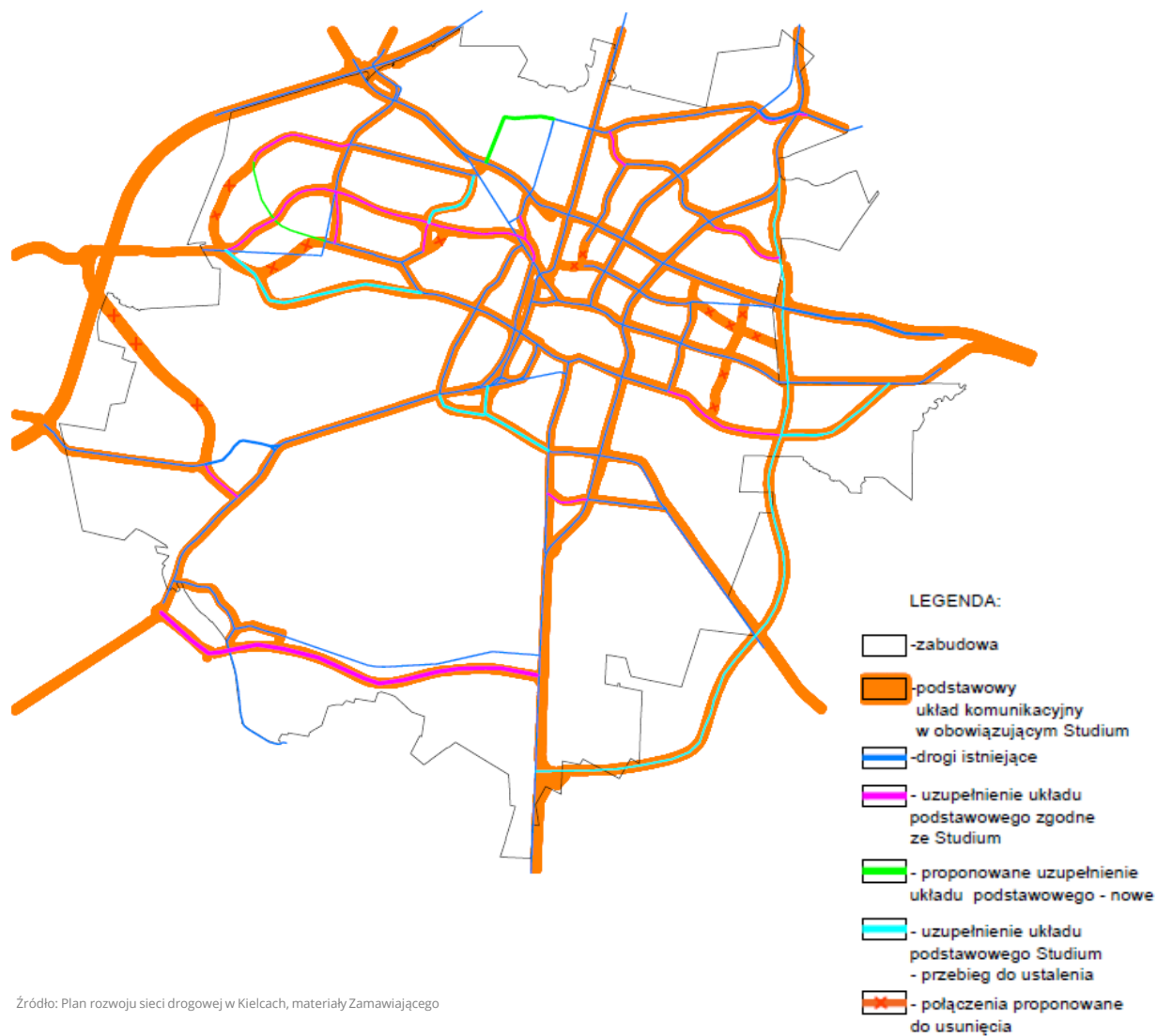
Budowę wschodniej obwodnicy miasta uwalniającej centrum od ruchu tranzytowego.

Realizację wizji miasta "15-minutowego" gdzie usługi lokalne - zarówno publiczne jak i prywatne zrealizowane są bardzo blisko mieszkańca.

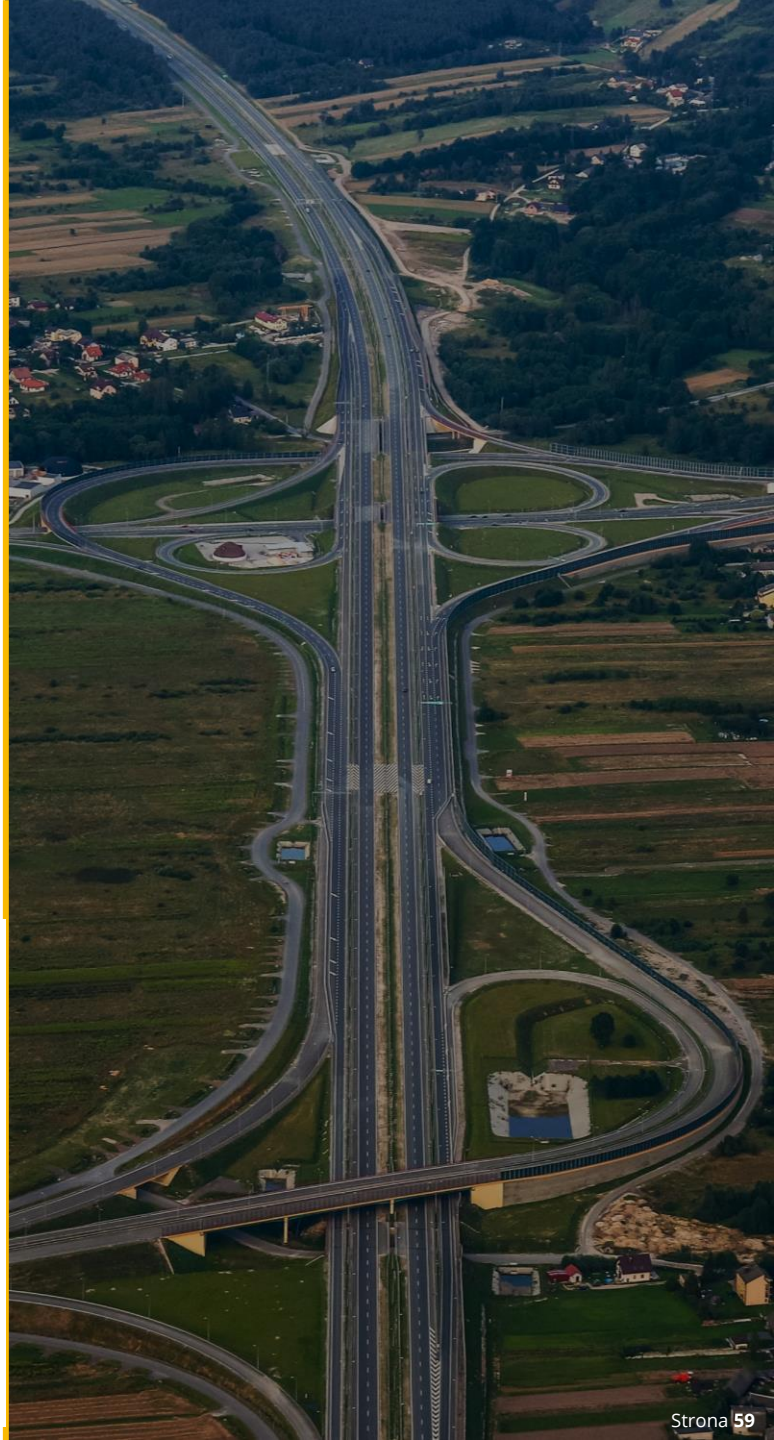
KIERUNKI ZMIAN UKŁADU KOMUNIKACYJNEGO

Kierunki zmian układu komunikacyjnego to uzupełnienie układu podstawowego o nowe elementy, a także propozycja połączeń do usunięcia.

Ilustracja 12 - Układ podstawowy ulic głównych i wyższej klasy

Źródło: Plan rozwoju sieci drogowej w Kielcach, materiały Zamawiającego

KIERUNKI ZMIAN UKŁADU KOMUNIKACYJNEGO

Strefa Czystego Transportu, jest narzędziem dla miast powyżej 100 tys. mieszkańców, przewidzianym w ustawie o elektromobilności i paliwach alternatywnych (t.j. Dz.U.2021 poz. 110). Wykorzystanie tego typu rozwiązania skutkuje ograniczeniem negatywnego wpływu transportu drogowego na środowisko i zdrowie ludzi.

Do strefy czystego transportu ogranicza się wjazd pojazdów innych niż:

- elektrycznych;
- napędzanych wodorem;
- napędzanych gazem ziemnym.

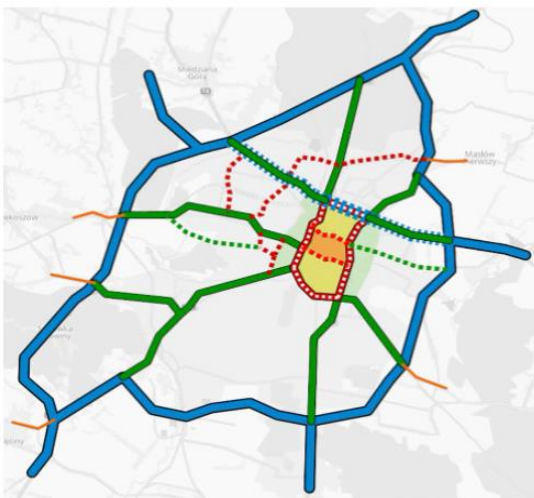
Proponuje się objęcie Strefą Czystego Transportu obszaru ścisłego centrum miasta w trzech etapach.

- W etapie I proponuje się objęcie strefą czystego transportu obszaru bezpośrednio obejmujące zabytkowe centrum miasta, ograniczone ciągami: Aleja IX Wieków Kielc, rzeka Silnica, ulica Ogrodowa, ulica Seminaryjska, ulica Żeromskiego, plac Moniuszki, ulica Kościuszki, ulica Bodzentyńska.
- W etapie II proponuje się rozszerzenie strefy czystego transportu o obszar położony na wschód od ulicy Żelaznej, ograniczony także przez ulicę Żytnią, rzekę Silnicę oraz ulicę Czarnowską.
- W etapie III proponuje się objęcie strefą czystego transportu całego obszaru objętego ulicami Żelazną, Żytnią, Ogrodową, Seminaryjską, Tarnowską, Źródłową, Aleją IX Wieków Kielc oraz Czarnowską.

Przed wprowadzeniem powyższych rozwiązań zaleca się dopracowanie komunikacji rowerowej (infrastruktura w śródmieściu i poza oraz dobrze i wydajnie działający system rowerów miejskich) oraz zmiany w komunikacji zbiorowej.

W celu ułatwienia bezpiecznego poruszania się zarówno kierowców jak i pieszych konieczna jest także poprawa stanu dróg publicznych, remonty nawierzchni oraz remonty chodników.

Ilustracja 14 - Ideowy schemat docelowej sieci drogowej w horyzoncie do roku 2050

Źródło: Plan rozwoju sieci drogowej w Kielcach do roku 2030 (z perspektywą do roku 2050), Kielce, Kraków, Warszawa 30 marca 2021 r

Ilustracja 13 - Propozycja obszaru wprowadzenia strefy czystego transportu w podziale na etapy

Źródło: Plan rozwoju sieci drogowej w Kielcach do roku 2030 (z perspektywą do roku 2050), Kielce, Kraków, Warszawa 30 marca 2021 r.

IDEOWY SCHEMAT DOCELOWEJ SIECI DROGOWEJ

Prognozy demograficzne szacują, że natężenia ruchu na terenie Kielc będą malały. Planowane inwestycje w swoich założeniach przyczynią się do zwiększenia atrakcyjności śródmieścia Kielc pod względem dostępności i uporządkowania przestrzeni miejskiej. Istotnym aspektem są inwestycje drogowe pozwalające na domknięcie układu obwodowego i ochronę ścisłego śródmieścia przed tranzytem, dzięki czemu poprawi się jakość życia w mieście poprzez ograniczenie ruchu samochodowego, zmniejszy się hałas oraz zanieczyszczenie powietrza.

Ideowo planuje się, aby inwestycje drogowe w najbliższych latach skupiały się na domknięciu układu obwodowego wokół ścisłego śródmieścia Kielc (oznaczonego kolorem pomarańczowym) i pozostawienia w tym obszarze wyłącznie ruchu obsługującego. Ruch wypchnięty z „małej obwodnicy” proponuje się skierować na „dużą obwodnicę” śródmieścia Kielc - obszar wewnątrz tej obwodnicy zaznaczono kolorem żółtym.

POLITYKA PARKINGOWA

Polityka Parkingowa w śródmieściu Kielc wraz z analizą Strefy Płatnego Parkowania definiuje działania jakie należy podjąć, aby zwiększyć dostępność transportową śródmieścia poprzez zmianę sposobu zagospodarowania ulic w tym rejonie miasta.

Na podstawie analizy infrastruktury transportu publicznego oraz drogowego, sieci dróg dla rowerów oraz ciągów pieszych jak również nawyków mieszkańców oraz dostępności miejsc parkingowych, Polityka Parkingowa definiuje pięć głównych celów dalszego działania wraz ze wskazaniem sposobów ich realizacji.

W kontekście innych części miasta rekomenduje się także:

- budowę parkingów dla samochodów osobowych, które mogłyby pełnić w dzień funkcję park&ride, a w nocy parkingów dla istniejących osiedli mieszkaniowych, na których występuje problem z dostępnością miejsc parkingowych, parkingi takie powinny być powiązane z odpowiednio dostosowanymi kursami autobusowymi do centrum miasta i głównych usług publicznych;
- projektowanie wydajnej struktury parkingowej na terenach realizowanych nowych inwestycji mieszkaniowych wielorodzinnych;
- dążenie do zwiększania wskaźników ilości miejsc postojowych zarówno w decyzjach wz jak i w planach miejscowych.

CELE POLITYKI PARKINGOWEJ

Cel 1: Zwiększenie dostępności transportowej:

- Rozszerzenie działania SPP
- Reforma taryfikatora opłat w SPP po rozszerzeniu SPP
- Wprowadzenie strefy ograniczonego postoju

Cel 2: Poprawa komfortu parkowania:

- Budowa systemu informowania o wolnych miejscach postojowych
- Ułatwienia w manewrze parkowania
- Upowszechnienie mobilnych płatności za parkowanie

Cel 3: Poprawa bezpieczeństwa i przestrzegania przepisów w zakresie parkowania:

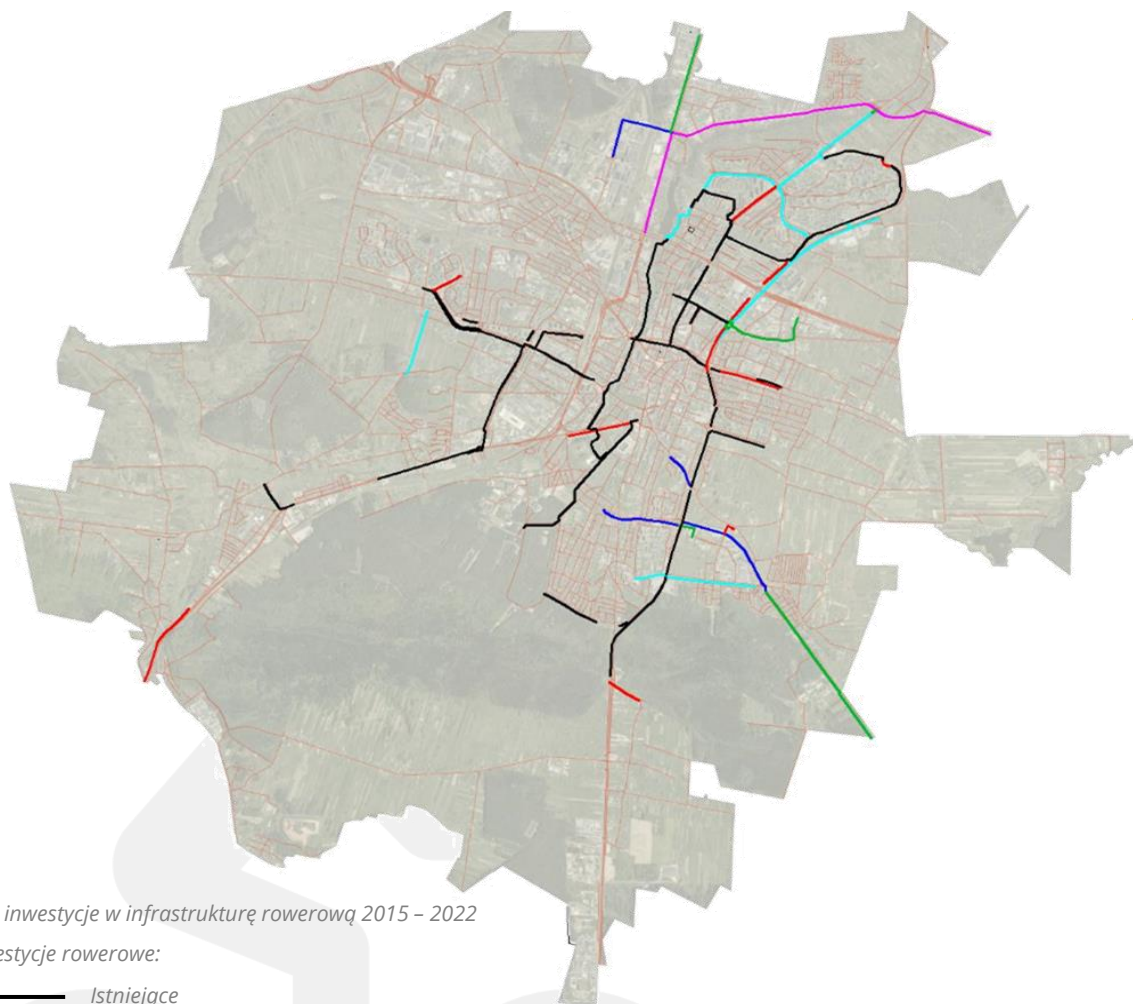
- Ograniczenie parkowania niezgodnego z przepisami
- Podwyższenie opłat dodatkowych w SPP
- Zwiększenie szczelności systemu pobierania opłat

Cel 4: Efektywne wykorzystywanie przestrzeni ulic:

- Zapewnienie możliwości prowadzenia ruchu rowerowego
- Zapewnienie możliwości prowadzenia komunikacji miejskiej
- Dostosowanie liczby miejsc postojowych do uwarunkowań przestrzenno-funkcjonalnych śródmiejskich ulic

Cel 5: Efektywne wykorzystywanie parkingów poza pasem drogowym:

- Poprawa zarządzania podażą parkingów
- Zwiększenie miejskich zasobów miejsc postojowych poza pasem drogowym
- Dostosowanie normatywów parkingowych do lokalnych uwarunkowań i celów polityki parkingowej

Plan inwestycje w infrastrukturę rowerową 2015 – 2022

Inwestycje rowerowe:

- Istniejące
- Do zrealizowania
- Zrealizowane

Inwestycje drogowe:

- Do zrealizowania
- Realizowane
- Zrealizowane

Źródło: Plan rozwoju komunikacji rowerowej, system roweru miejskiego, Miasto Kielce

RUCH ROWEROWY

Miasto Kielce nie posiada systemu dróg rowerowych powiązanego z układem zewnętrznym. Rekomenduje się opracowanie takiego systemu, a następnie realizację poszczególnych odcinków dróg rowerowych wg jego zapisów.

Rekomenduje się także opracowanie dokumentu określającego standardy rowerowe oraz studium rozwoju infrastruktury rowerowej, które będzie oparte na parametrach określonych w standardach

Działania, które proponuje się podjąć w celu usprawnienia ruchu rowerowego, sprowadzają się do kompleksowej analizy aktualnie odbywającego się ruchu rowerowego oraz założeniu, że wraz z rozszerzeniem działania SPP, reformy jej taryfikatora czy uporządkowania miejsc postojowych, będą one możliwe do wdrożenia.

W zależności od danego rejonu, będą to:

- budowa nowych dróg dla rowerów, budowa ciągów pieszo-rowerowych – szczególnie tam, gdzie brak jest ciągłości tras;
- budowa atrakcyjnych dróg rowerowych zlokalizowanych wśród terenów zielonych, w sąsiedztwie rzek, z dala od zatłoczonych ulic;
- budowa przejazdów rowerowych przez jezdnie;
- wyznaczenie pasów rowerowych na jezdni, np. poprzez zmniejszenie szerokości pasów ruchu;
- wprowadzenie kontraruchu rowerowego/kontrapasów na ulicach jednokierunkowych dla innych pojazdów – szczególnie w śródmieściu i tam, gdzie ruch jest uspokojony;
- reorganizacja parkowania w celu uspokojenia ruchu pojazdów – stosowanie rozwiązań zmniejszających prędkość pojazdów i poprawiających bezpieczeństwo rowerzystów;
- budowa zadaszonych parkingów rowerowych przy dużych generatorach ruchu (urzędy, szkoły, szpitale, galerie handlowe itp.);
- budowa lub przebudowa zatok parkingowych;
- wprowadzenie systemu roweru miejskiego;
- wprowadzenie połączeń z gminami ościennymi, szczególnie na kierunku zachodnim;
- dążenie do ciągłości systemu dróg rowerowych na terenie całego miasta

OCHRONA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

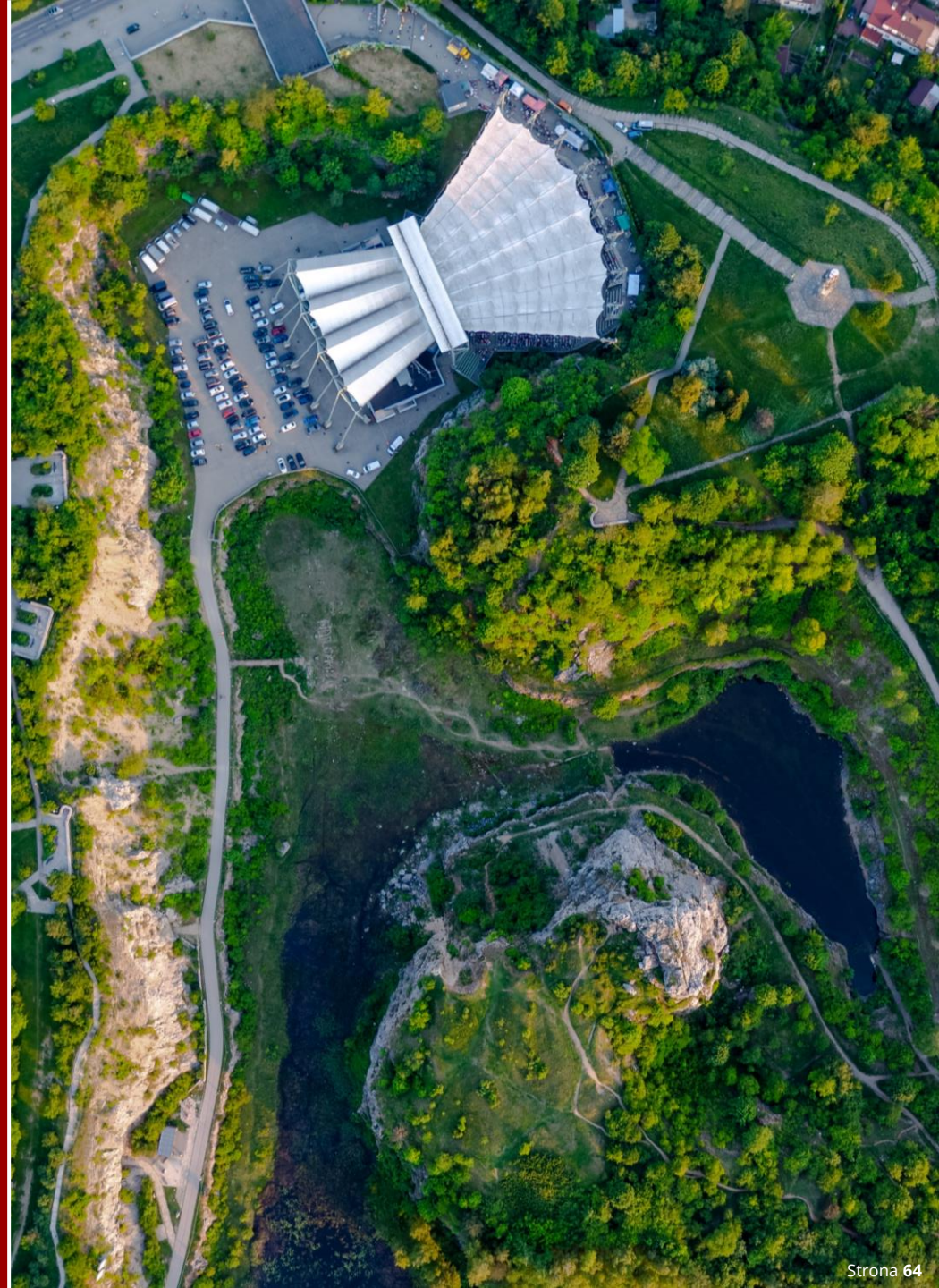
Rozpoznanie stanu środowiska w Kielcach pozwala stwierdzić, że przeciwdziałaniem najważniejszym problemom ochrony środowiska w Kielcach jest:

- zidentyfikowanie, podział na funkcje i ochrona systemu terenów zielonych w mieście;
- ochrona przed zabudową obszarów pełniących funkcje przyrodnicze, w tym ograniczenie rozwoju zabudowy w bezpośrednim sąsiedztwie dolin rzecznych Sufragańca, Silnicy, Bobrzy i Lubrzanki;
- ograniczenie uszczelniania gruntów, przyczyniające się do powstawania powodzi miejskich i lokalnych podtopień;
- przeciwdziałanie zanieczyszczeniu wód rzek w mieście, które są odbiornikami wód opadowych z terenu miasta;
- przeciwdziałanie przekroczenia standardów jakości powietrza na terenie miasta w odniesieniu do pyłu zawieszonego PM 10, pyłu zawieszonego PM 2,5 oraz benzopirenu, jako efekt emisji zanieczyszczeń do powietrza głównie z palenisk domowych;
- z uwagi na przekształcanie się klimatu miasta w kierunku klimatu miejskiego i powstawanie zjawiska miejskiej wyspy ciepła, a także z uwagi na zachowania mieszkańców mające wpływ na ochronę środowiska – zwiększenie świadomości ekologicznej;
- ograniczenie wysokiego zużycia wody i uszczelnienia powierzchni w obszarach infiltracji wód, przyczyniające się do utrzymania zasobów wód podziemnych i przeciwdziałaniu powiększania lejów depresyjnego wokół ujęcia Białogon, ochrona ujęć wody;
- zachowanie istniejącego systemu zbiorników wód podziemnych i cieków wodnych, dążenie do poprawy klas czystości wód;
- ochrona ujęć zbiorników wód podziemnych;
- prowadzenie działań zmierzających do zagęszczenia towarzyszącej sieci ekologicznej;
- na terenach, stanowiących przyrodniczą podstawę miasta - ochrona bezpośredniej otuliny biologicznej cieków wodnych zasadniczo z zakazem zabudowy kubaturowej (wyjątki: funkcje związane ze sportem, rekreacją, wypoczynkiem czy turystyką).

JAKIE ZASADY WYNIKAJĄ Z PRZYJĘTEGO MODELU STRUKTURY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ?

1. Wprowadzenie
2. Proces definiowania kierunku rozwoju miasta
3. Wizja rozwoju miasta
4. Cele strategiczne i operacyjne
5. Model struktury funkcjonalno – przestrzennej
6. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej
7. Obszary strategicznej interwencji
8. System wdrażania
9. System monitoringu
10. System ewaluacji
11. System finansowania
12. Załączniki

Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej

Dokumenty kształtujące politykę przestrzenną należą do jednych z najważniejszych narzędzi wdrażania strategicznych celów rozwojowych miasta. Racjonalna polityka w zakresie urbanizacji terenów sprzyja osiągnięciu celu jakim jest podniesienie atrakcyjności miasta oraz podniesienie poziomu życia jego mieszkańców. Rozwój miasta, z przestrzeniami gospodarczymi, produkcyjnymi, logistycznymi, usługowymi i mieszkaniowymi wielorodzinnymi oraz konieczność-ograniczenie lokalizowania ekstensywnej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej to główny cel rozwoju strategicznego na najbliższe lata. Dla potrzeb rozwoju miasta potrzebne jest wyznaczenie i przygotowanie nowych terenów aktywności gospodarczej o zróżnicowanym przeznaczeniu - produkcyjnych, magazynowych i składowych oraz wyznaczenie i przygotowanie nowych terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnnej. Racjonalne wykorzystanie przestrzeni miasta wymaga także wprowadzenia ograniczeń ekstensywnej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej.

Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej przedstawia się dla stref ustalonych w oparciu o podział miasta przyjęty w dokumencie „Plan adaptacji do zmian klimatu Miasta Kielce do roku 2030. Załącznik Nr 1 do uchwały Nr XX/351/2019 Rady Miasta Kielce z dnia 17 października 2019 r.” w istniejącej strukturze przestrzennej. Stwierdzono ze rozszerzenie katalogu stref o wszystkie funkcje przewidziane w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego zmniejszy czytelność dokumentu i ograniczy jego kierunkowy charakter.

Śródmieście

Na śródmieście Kielc składają się: starówka oraz tereny zwartej zabudowy kwartałowej o funkcji mieszkaniowo-usługowej, położone w bliskim sąsiedztwie starówki (obszary I oraz II opisane w Uwarunkowaniach).

Istotnym priorytetem rozwojowym jest rewitalizacja śródmieścia Kielc – obszaru niezwykle istotnego z punktu widzenia tożsamości miasta, będącego jego wizytówką. Ukierunkowanie procesów inwestycyjnych na centralną część miasta pozwoli na uzyskanie nowej jakości przestrzeni, sprawnie obsługiwanej transportem zbiorowym, zadbanej pod kątem zieleni miejskiej i przyjaznej mieszkańcom.

Śródmieście to szczególna część miasta, będąca najstarszą i najbardziej wartościową pod względem kulturowym. Jako stosunkowo niewielka, czytelna i zwarta urbanistycznie powierzchnia, różnorodna pod względem kompozycji urbanistycznej, bogata w atraktory formalne, otwarcia widokowe, place, wewnętrzne systemy zielonych publicznych terenów spacerowych, tworzy układ predysponowany do silnej koncentracji funkcji handlowych, kulturalnych, gastronomicznych, generujący ruch spacerowy, wycieczkowy i turystyczny.

Dobrym kierunkiem działań jest wzbudzenie silnej aktywności kapitału prywatnego w zakresie adaptacji do nowych funkcji i remontów. Efektem istnienia właściwie zagospodarowanej zabytkowej przestrzeni publicznej jest polepszenie jakości życia mieszkańców, dysponujących obszarem do spacerów, rekreacji i intensywnej komunikacji społecznej.

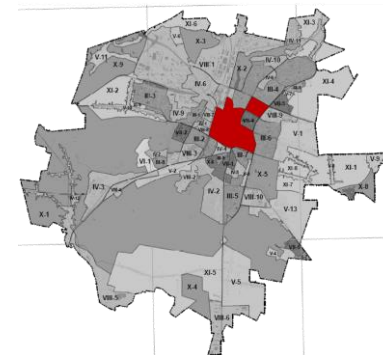
NAJWAŻNIEJSZE ZAŁOŻENIA ZINTEGROWANEJ POLITYKI ROZWOJU

- Zachowanie tkanki i struktury przestrzennej Śródmieścia
- Kształtowanie wizerunku miasta i gminy
- Zachowanie „żywego” i aktywnego gospodarczo centrum miasta
- Rozwiązywanie problemów społecznych jako klucz do rewitalizacji centrum

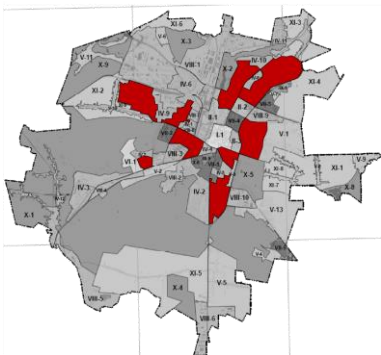
USTALENIA I REKOMENDACJE W ZAKRESIE KSZTAŁTOWANIA I PROWADZENIA POLITYKI PRZESTRZENNEJ

- Przekształcanie istniejących placów i skwerów na przestrzenie przyjazne mieszkańcom i turystom
- Zwiększenie udziału urządzonej zieleni miejskiej terenów prywatnych i publicznych (ograniczenie utwardzenia terenu i wycinki drzew, przeznaczenie terenów pod urządzenie miejskich parków i skwerów (np. na terenie Psich Górek)
- Uspokojenie ruchu poprzez: priorytet komunikacji pieszej, rowerowej i zbiorowej, dążenie do powiększenia powierzchni przeznaczonych do ruchu pieszego, budowa systemu rowerów i hulajnog miejskich
- Przywrócenie funkcji gospodarczych - zatrzymanie postępującego odpływu podmiotów gospodarczych oraz spowodowanie ich ponownego napływu
- Poprawę dostępności centrum poprzez usprawnienie komunikacji zbiorowej (dojazdy do śródmieścia) zlokalizowanie w pobliżu śródmieścia miejsc parkingowych, których umiejscowienie i liczba są niewystarczające, inwestycje w ekologiczne formy transportu takie jak rowery miejskie i hulajnogi
- Dokończenie rewitalizacji przestrzeni w złym stanie technicznym, które w bliskiej odległości od ścisłego centrum stanowią negatywny kontrast dla śródmieścia
- Dokończenie rewitalizacji kamienic, głównie w północnej części obszaru ścisłego centrum, wraz z zaniedbanymi podwórzami, w miejscach gdzie jest to możliwe zagospodarowanie i otwarcie podwórek, co znacznie uatrakcyjniłoby strefę śródmieścia

Tereny o funkcjach mieszkaniowych – osiedla zabudowy wielorodzinnej

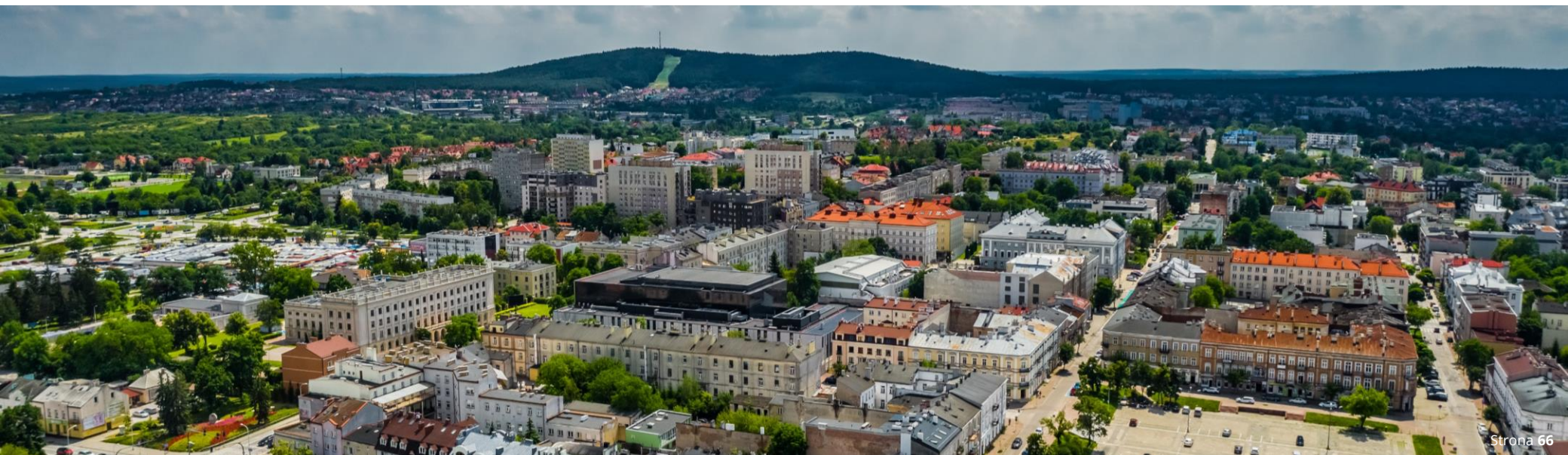
Znaczny odsetek mieszkańców Kielca mieszka w osiedlach z wielkiej płyty. Problemy społeczne w Kielcach koncentrują się na osiedlach północnych takich jak m.in. osiedle Świętokrzyskie, Uroczysko, częściowo osiedle Sady. Obszary te wymagają rewitalizacji. Jednocześnie niezadowolone mieszkańców z obecnej struktury pokazują dane dotyczące odpływu ludności z kieleckich osiedli. Mimo fizycznej bliskości rodzin mieszkających po sąsiedzku, relacje pomiędzy nimi ograniczają się do podstawowych kontaktów pozbawionych więzi, co skutkuje anonimowością sprzyjającą rozwojowi innych problemów o charakterze społecznym.

NAJWAŻNIEJSZE ZAŁOŻENIA ZINTEGROWANEJ POLITYKI ROZWOJU

- Podnoszenie jakości życia i zamieszkania
- Kształtowanie, porządkowanie i uzupełnianie struktury przestrzennej

USTALENIA I REKOMENDACJE W ZAKRESIE KSZTAŁTOWANIA I PROWADZENIA POLITYKI PRZESTRZENNEJ

- Interwencja w strukturę przestrzeni osiedlowej – zaprojektowanie elementów takich jak przestrzenie sąsiedzkie, półpubliczne i publiczne, punkty węzłowe, miejsca spotkań;
- Odnowa przestrzeni publicznych wraz z ich dostosowaniem do różnych grup społecznych, w tym likwidowanie barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych;
- Zapewnienie dobrej dostępności komunikacyjnej (układ drogowy, komunikacja zbiorowa, infrastruktura rowerowa i pieszka), w tym do terenów aktywnych przyrodniczo;
- Dążenie do poprawy dostępności infrastruktury społecznej (przedszkola, szkoły, place zabaw, skwery) obiektów wielorodzinnych realizowanych na dawnych terenach przemysłowych (np.: Plaza, Sieje) lub pośród zabudowy jednorodzinnej np. Nowy Baranówek;
- Zapewnienie odpowiedniej liczby miejsc postojowych dla mieszkańców oraz użytkowników usług;
- Integracja urbanistyczna nowych budynków wielorodzinnych z otoczeniem realizowana poprzez zakaz ich grodzienia;
- Uatrakcyjnienie przestrzeni na starych osiedlach poprzez wprowadzenie zieleni oraz stref sportowo-rekreacyjnych dla mieszkańców we wszystkich grupach wiekowych.

Tereny o funkcjach mieszkaniowych – zabudowa jednorodzinna

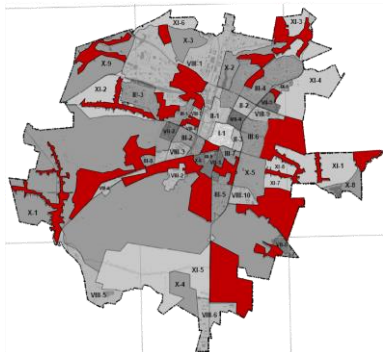
NAJWAŻNIEJSZE ZAŁOŻENIA ZINTEGROWANEJ POLITYKI ROZWOJU

- Poprawa dostępności komunikacją zbiorową
- Podnoszenie jakości życia i zamieszkania
- Kształtowanie, porządkowanie i uzupełnianie struktury przestrzennej
- Harmonizacja zabudowy

USTALENIA I REKOMENDACJE W ZAKRESIE KSZTAŁTOWANIA I PROWADZENIA POLITYKI PRZESTRZENNEJ

- Utrzymanie i kontynuacja istniejącej struktury przestrzennej i form zabudowy, z możliwością jej uzupełnienia
- Kreowanie połączeń z układem zewnętrznym: komunikacyjnych i kompozycyjnych, w tym z terenami aktywnymi przyrodniczo
- Kształtowanie zieleni m.in. poprzez powiązanie z usługami sportu i rekreacji, a także zachowanie niezabudowanych odcinków dolin rzecznych jako wolnych od zabudowy,
- Zwiększenie udziału zieleni urządzonej
- Dążenie do poprawy dostępności lokalnej infrastruktury społecznej (przedszkola, szkoły, place zabaw, skwery), szczególnie w części Niewachłów.
- Prowadzenie infrastruktury technicznej, bazujące na analizie potrzeb i rachunku ekonomicznym
- W przypadku wyznaczenia nowych terenów pod zabudowę mieszkaniową jednorodziną, (nieprzyjętych w studium) należy sporządzić bilans, który zbada potrzeby i możliwości w tym zakresie.
- Sprecyzowanie w planach miejscowych możliwych form i gabarytów zabudowy w zależności od osiedla, doprowadzenie do spójności architektonicznej.

Tereny o funkcjach usługowych

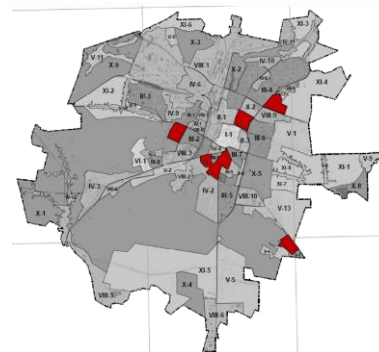
NAJWAŻNIEJSZE ZAŁOŻENIA ZINTEGROWANEJ POLITYKI ROZWOJU

- Budowanie roli miasta i gminy jako lokalnego lidera usług i handlu
- Porządkowanie i uzupełnianie struktury przestrzennej
- Zwiększanie potencjału gospodarczego, w tym wzmacnianie istniejących funkcji usługowych komercyjnych
- Podnoszenie jakości życia mieszkańców poprzez zapewnienie sprawnego dostępu do usług

USTALENIA I REKOMENDACJE W ZAKRESIE KSZTAŁTOWANIA I PROWADZENIA POLITYKI PRZESTRZENNEJ

- Kształtowanie czytelnej, zwartej struktury przestrzennej i dopełnianie układów urbanistycznych
- Kształtowanie struktury przestrzennej uwypuklające i wzmacniające znaczenie istniejących obiektów o ważnych funkcjach lokalnych i ponadlokalnych
- Mieszanie i dodawanie funkcji – stworzenie obszarów multifunkcyjnych
- Zwiększenie udziału zieleni urządzonej
- Zapewnienie dobrej dostępności komunikacyjnej (układ drogowy, komunikacja zbiorowa, infrastruktura pieszka i rowerowa, węzeł przesiadkowy)
- Dobra organizacja miejsc parkingowych przy kluczowych obiektach usługowych w tym przy wielkopowierzchniowych obiektach handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000m²

Strefy aktywności gospodarczej

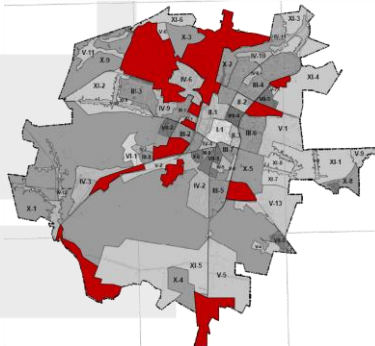
NAJWAŻNIEJSZE ZAŁOŻENIA ZINTEGROWANEJ POLITYKI ROZWOJU

- Zwiększanie atrakcyjności gospodarczej i inwestycyjnej gminy
- Porządkowanie, uzupełnianie i kreowanie nowej struktury przestrzennej
- Koncentracja obszarów wzdłuż obecnych i planowanych ciągów komunikacyjnych

USTALENIA I REKOMENDACJE W ZAKRESIE KSZTAŁTOWANIA I PROWADZENIA POLITYKI PRZESTRZENNEJ

- Połączenie z ponadlokalnym układem komunikacyjnym
- Tworzenie układu kompozycyjno-komunikacyjnego zapewniającego dostępność oraz dobrą dystrybucję terenów i ich obsługę
- Uwzględnienie zapotrzebowania na miejsca parkingowe dla nowej zabudowy produkcyjnej, składów i magazynów oraz usług, w tym wielkopowierzchniowych obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m²
- Ograniczenie negatywnego wpływu terenów aktywności gospodarczej na sąsiadującą zabudowę mieszkaniową, środowisko i krajobraz (np. strefowanie zabudowy, tworzenie pasów zieleni izolacyjnej i granic przestrzennych, ograniczenia w zasklepianiu gleby)
- Zwiększenie powierzchni terenów zieleni
- Uzbrajanie terenów proporcjonalnie do stopnia zainwestowania i zagospodarowania
- Lokowanie nowych terenów inwestycyjnych i obiektów kubaturowych z uwzględnieniem zagrożeń wynikających ze zmian klimatycznych, takich jak ekstremalne zjawiska pogodowe (silny wiatr, burze, ulewne opady deszczu, grad i podtopienia, obfite opady śniegu, susze, upały, mroź, osunięcia gruntu) oraz związane z tym zniszczenia i problemy techniczne (m.in. przerwy zasilania w media)
- Promowanie przygotowywania w zakładach scenariuszy reagowania na wypadek wystąpienia ekstremalnych zjawisk pogodowych oraz inwestowania w infrastrukturę zabezpieczającą przed skutkami zmian klimatycznych
- Promowanie wdrażania w zakładach przemysłowych systemów zarządzania środowiskowego, najlepszych dostępnych technologii oraz upowszechnianie i promowanie postaw ekologicznych w środowisku biznesowym

Tereny użytkowane rolniczo

NAJWAŻNIEJSZE ZAŁOŻENIA ZINTEGROWANEJ POLITYKI ROZWOJU

- Zachowanie, ochrona przed zainwestowaniem i wykorzystanie zasobów w postaci gleb wysokiej jakości i przydatności rolniczej
- Zachowanie i ochrona systemu przyrodniczego

USTALENIA I REKOMENDACJE W ZAKRESIE KSZTAŁTOWANIA I PROWADZENIA POLITYKI PRZESTRZENNEJ

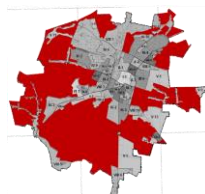
- Utrzymanie zwartych kompleksów użytków rolnych i zielonych z zadrzewieniami śródpolnymi oraz otuliną biologiczną cieków wodnych
- Prowadzenie aktywnej polityki przestrzennej ograniczającej i racjonalizującej przekształcanie terenów rolniczych pod zabudowę, na przykład poprzez sporządzanie MPZP "ochronnych", wprowadzających zakazy lokalizacji zabudowy, szczególnie na obszarach cennych przyrodniczo i podlegających ochronie na podstawie przepisów o ochronie przyrody
- Realizacja programu zalesień gruntów najsłabszych, nieużytków i gruntów rolniczo nieprzydatnych
- Możliwe przekształcenia gruntów rolnych w tereny o innym użytkowaniu, jak: lasy, agroturystyka, turystyka, rekreacja, sport, wypoczynek, produkcja energii ze źródeł odnawialnych, parki i inne tereny zieleni urządzonej

Osnowa przyrodnicza miasta i tereny otwarte

NAJWAŻNIEJSZE ZAŁOŻENIA ZINTEGROWANEJ POLITYKI ROZWOJU

- Zachowanie, ochrona i zrównoważone wykorzystanie systemu przyrodniczego
- Zwiększenie dostępności terenów zieleni
- Przeciwdziałanie degradacji środowiska leśnego dla zapewnienia harmonijnego rozwoju życia mieszkańców gminy
- Wykorzystanie obszarów leśnych oraz ich najbliższego sąsiedztwa dla realizacji programów z zakresu rekreacji i wypoczynku (także sportu czy turystyki) oraz ochrony zdrowia i edukacji (ścieżki edukacyjne, szlaki turystyczne)
- Zwiększenie powierzchni i dostępności terenów zieleni
- Wykorzystanie potencjału przyrodniczego do stworzenia atrakcyjnej oferty aktywnego spędzania czasu wolnego (sport, rekreacja, wypoczynek, turystyka)
- Poprawa jakości zamieszkania oraz atrakcyjności osadniczej
- Zachowanie i ochrona systemu przyrodniczego oraz krajobrazu
- Poprawa warunków klimatycznych

USTALENIA I REKOMENDACJE W ZAKRESIE KSZTAŁTOWANIA I PROWADZENIA POLITYKI PRZESTRZENNEJ

- Zachowanie i tworzenie kompleksów leśnych i towarzyszących im łąk w dotychczasowym użytkowaniu
- Wyznaczanie ścieżek edukacyjnych i stref wejścia do lasu wyposażonych w miejsca parkingowe, infrastrukturę rowerową, tablice informacyjne i małą architekturę, umożliwiającą edukację, rekreację i wypoczynek, w szczególności w sąsiedztwie terenów zabudowy mieszkaniowej
- Zachowanie i tworzenie terenów zieleni, obszarów rekreacyjnowypoczynkowych, sportowych i turystycznych z dużym udziałem terenów aktywnych przyrodniczo
- Porządkowanie istniejących i tworzenie nowych zespołów zieleni
- Zapewnienie dobrej dostępności komunikacyjnej: pieszej, rowerowej, transportu zbiorowego oraz samochodowej
- Powiązanie ścieżkami pieszo-rowerowymi z istniejącymi terenami zabudowy mieszkaniowej, przede wszystkim z osiedlami wielorodzinnymi
- Dopuszczenie lokalizacji obiektów budowlanych związanych z funkcją obszarów i usługami wspierającymi te funkcje, w tym niezbędnej infrastruktury – przy założeniu minimalizowania negatywnego oddziaływania obiektów na krajobraz

SPOSÓB REALIZACJI STRATEGII POPRZEZ DOKUMENTY PLANISTYCZNE

Rekomendacje dotyczące dokumentów planistycznych:

- Niezbędne jest uchwalenie nowego studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

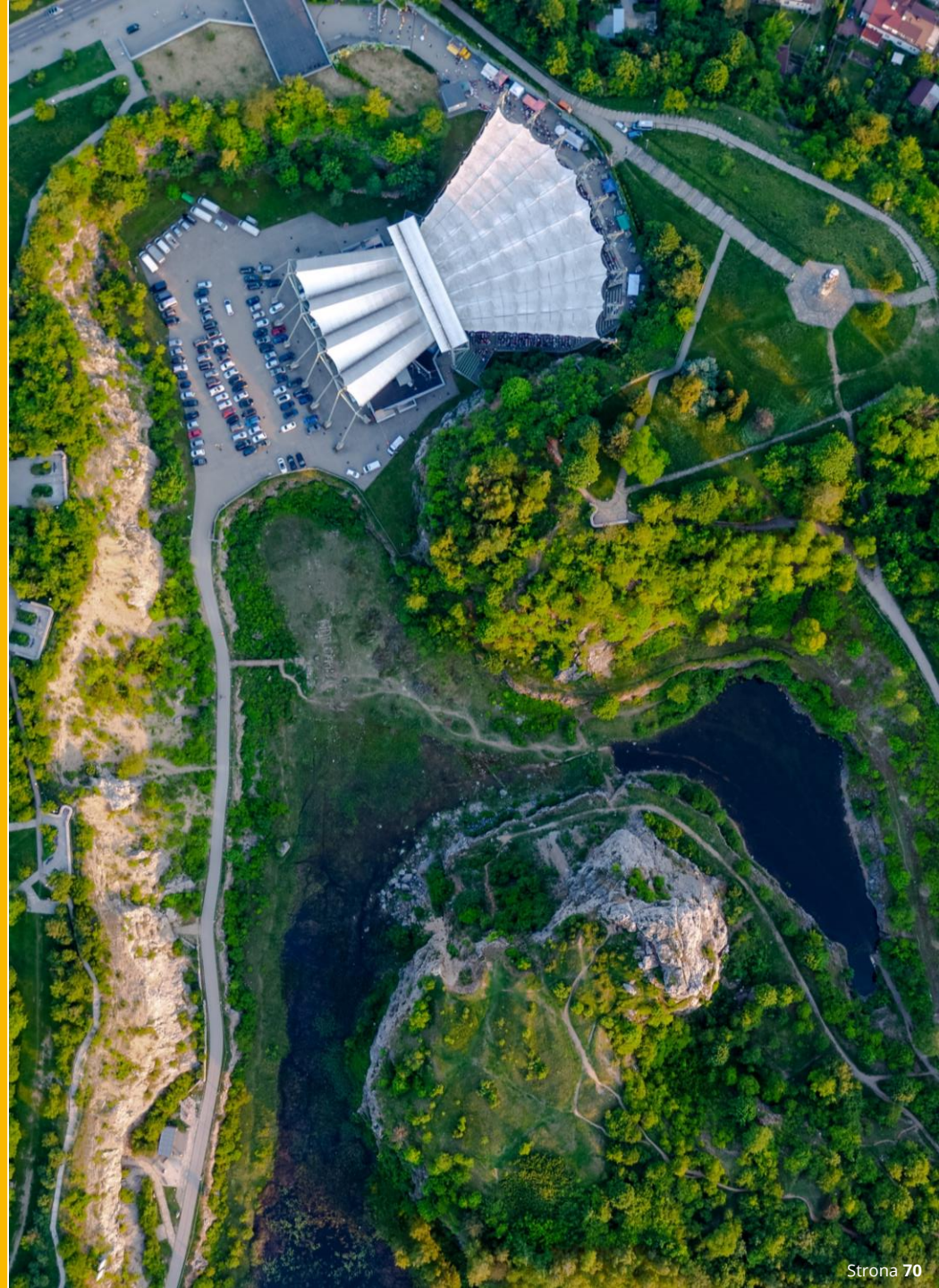
Dla ochrony obszarów cennych przyrodniczo niezbędne jest prowadzenie aktywnej polityki przestrzennej polegającej na sporządzeniu planów miejscowych regulujących realizację inwestycji na tych terenach i w ich sąsiedztwie. Brak planów miejscowych skutkować będzie pogarszaniem się stanu tych obszarów oraz niekontrolowanym rozprzestrzenieniem się zabudowy (co wynika z dokumentu pn. „Analiza zmian w zagospodarowaniu przestrzennym Miasta Kielce zawierająca analizę aktualności Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Kielce i miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na obszarze miasta Kielce oraz wieloletni program sporządzania planów miejscowych dla miasta Kielce”, lipiec 2020) na podstawie ilości wydanych decyzji o WZ oraz decyzji o LICP oraz pozwoleń na budowę na terenach cennych przyrodniczo oraz w ich bezpośrednim sąsiedztwie).

- Jeżeli na terenie gminy przewiduje się lokalizację obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m², w studium określa się obszary, na których mogą być one sytuowane. Lokalizacja takich obiektów może nastąpić wyłącznie na podstawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

DLACZEGO IDENTYFIKUJEMY OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI?

1. Wprowadzenie
2. Proces definiowania kierunku rozwoju miasta
3. Wizja rozwoju miasta
4. Cele strategiczne i operacyjne
5. Model struktury funkcjonalno – przestrzennej
6. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej
7. **Obszary strategicznej interwencji**
8. System wdrażania
9. System monitoringu
10. System ewaluacji
11. System finansowania
12. Załączniki

OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI

Obszary Strategicznej Interwencji (OSI) to terytoria, do których adresowana ma być polityka rozwoju, ukierunkowana na wywołanie określonych zmian. Wyróżnić można dwa rodzaje OSI:

- obszary, charakteryzujące się niekorzystnymi zjawiskami w sferze społecznej, ekonomicznej lub/i przyrodniczej, wymagające interwencji nakierowanej na przełamanie barier rozwojowych,
- obszary wzrostu, wyróżniające się szczególnymi potencjałami (tj. bieguny wzrostu, obszary tematyczne lub klastry zaawansowanych technologii), które w wyniku interwencji mogą kształtować przewagę konkurencyjne.

Delimitacja regionalnych obszarów strategicznej interwencji była procesem łączącym analizę mierzalnych kryteriów, takich jak wskaźniki statystyczne, wskazujących wspólne cechy, problemy lub powiązania funkcjonalne terytoriów, oraz pracę w trakcie warsztatów strategicznych. Przeprowadzając delimitację OSI, uwzględniono wcześniejsze zapisy Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego (PZPWŚ), w którym wskazane zostały OSI:

- miejski obszar funkcjonalny ośrodka wojewódzkiego (MOF OW) – Kielecki Obszar Funkcjonalny, obejmujący rdzeń – miasto Kielce oraz 12 gmin podmiejskich (Miedziana Góra, Zagnańsk, Masłów, Górnio, Daleszyce, Pierzchnica, Chmielnik, Morawica, Chęciny, Nowiny, Piekoszków, Strawczyn),
- obszary o największym potencjale przyrodniczo-krajobrazowym: obszar turystyczny Gór Świętokrzyskich (5 gmin) i obszar turystyczno - uzdrowiskowy (4 gminy).

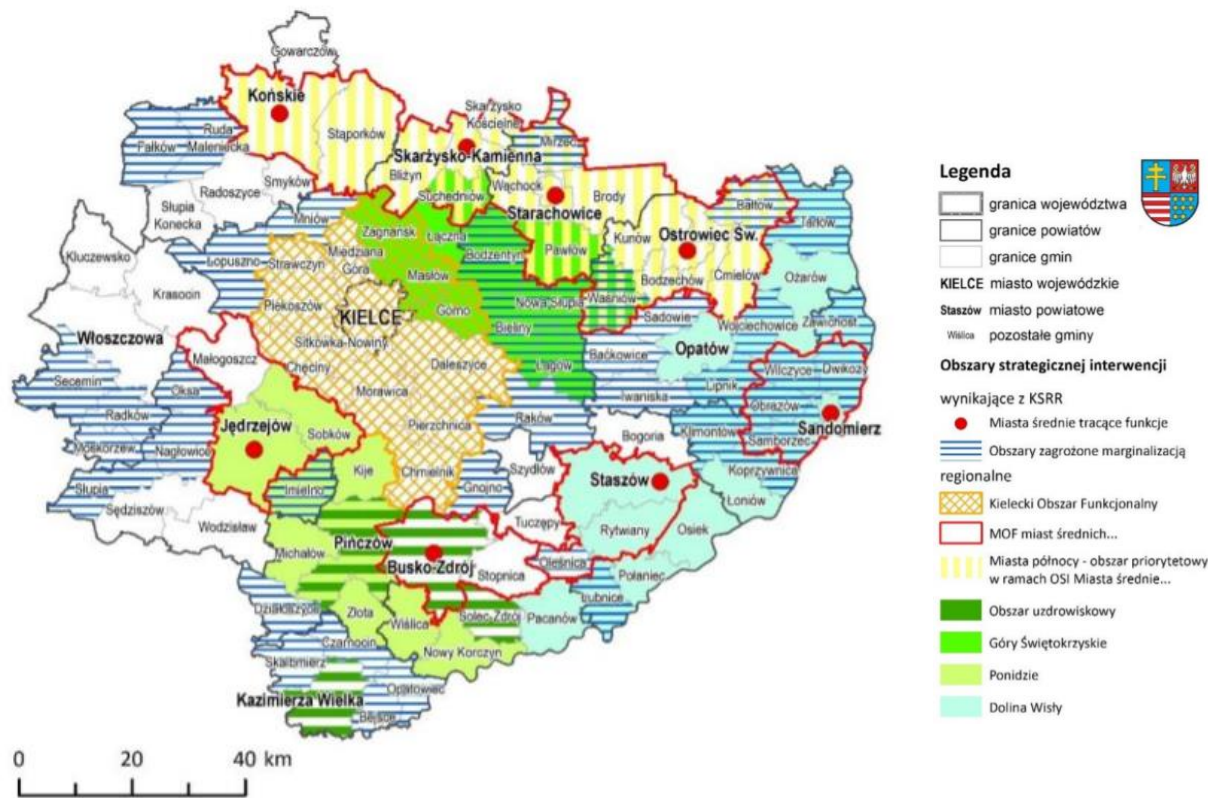
OBSZAR STRATEGICZNEJ INTERWENCJI OKREŚLONY W STRATEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTWA

Obszar strategicznej interwencji (OSI) zgodnie z Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030 to „wskazany w strategii rozwoju obszar o zidentyfikowanych lub potencjalnych powiązaniach funkcjonalnych lub o szczególnych warunkach społecznych, gospodarczych lub przestrzennych, decydujących o występowaniu barier rozwoju lub trwałych, możliwych do aktywowania, potencjałów rozwojowych, do którego kierowana jest interwencja publiczna łącząca inwestycje finansowane z różnych źródeł, w tym w szczególności gospodarcze, infrastrukturalne i w zasoby ludzkie, lub rozwiązania regulacyjne”.

W Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+ wskazano Kielecki Obszar Funkcjonalny jako OSI bezpośrednio związane z miastem Kielce.

Ilustracja 16 - Obszary strategicznej interwencji zgodnie z Strategią Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+

Źródło: Strategia rozwoju województwa świętokrzyskiego 2030+, Załącznik do uchwały nr XXX/406/21 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 29 marca 2021 r.

OBSZAR STRATEGICZNEJ INTERWENCJI KLUCZOWY DLA GMINY Z ZAKRESEM PLANOWANYCH DZIAŁAŃ - OSI KIELECKI OBSZAR FUNKCJONALNY

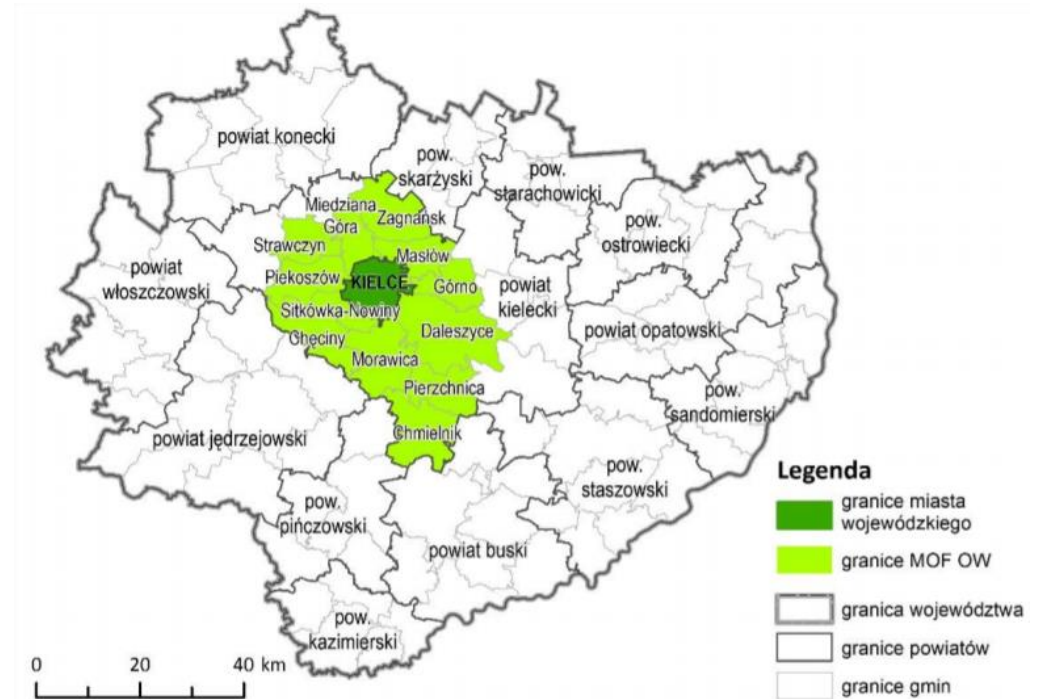
Kryterium delimitacji:

Obszar Funkcjonalny Kielc został wyznaczony w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego jako Miejski Obszar Funkcjonalny Ośrodka Wojewódzkiego.

Zasięg terytorialny OSI:

- miasto rdzeniowe: Kielce;
- gminy miejsko-wiejskie: Chęciny, Chmielnik, Daleszyce, Morawica, Pierzchnica;
- gminy wiejskie: gminy wiejskie: Górnio, Masłów, Miedziana Góra, Piekoszów, Sitkówka-Nowiny, Strawczyn, Zagnańsk.

Źródło: Strategia rozwoju województwa świętokrzyskiego 2030+, Załącznik do uchwały nr XXX/406/21 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 29 marca 2021 r.

UZASADNIENIE WYBORU OSI KIELCE

Kielce to jedyne miasto w województwie powyżej 100 tys. mieszkańców, pełniące jednocześnie funkcje głównego ośrodka akademickiego, gospodarczego, medycznego, komunikacyjnego, administracyjnego i kulturalnego.

Jako dominujący ośrodek gospodarczy (36% podmiotów gospodarczych województwa), naukowy (90% studentów regionu), kulturalny i usług wyższego rzędu (w tym targowych) województwa – stanowią najważniejszy biegun wzrostu regionu. KOF cechuje się najwyższym w regionie poziomem przedsiębiorczości i dochodów samorządów, a także korzystnymi wskaźnikami poziomu życia. Obszar KOF odznacza się stabilną liczbą ludności w latach 2008-2018, co wynika z przyrostu liczby ludności strefy podmiejskiej na skutek procesów suburbanizacji (wzrost liczby ludności o ok. 9,6 tys. osób), któremu towarzyszy wyludnianie się miasta rdzeniowego (spadek liczby ludności Kielc o 9,3 tys. osób).

Głównym kierunkiem zagospodarowania OSI jest dynamizacja procesów gospodarczych oraz wspieranie metropolitalnych funkcji Kielc i ich oddziaływania na obszar regionu. Niezbędne jest także porządkowanie kształtującego się żywiolowo mieszkalnictwa i przedsiębiorczości.

OCZEKIWANE SKUTKI INTERWENCJI W OSI KIELECKI OBSZAR FUNKCYONALNY A CELE STRATEGII*

Inteligentna gospodarka i aktywni ludzie

1.1. Zwiększenie konkurencyjności i innowacyjności świętokrzyskiej gospodarki

- Wzmocnienie funkcji metropolitalnych Kielc, w tym:
  - ✓ naukowych oraz badawczo – rozwojowych i innowacyjnych: poprzez maksymalnie skuteczne wykorzystanie już istniejących na uczelniach wyższych infrastruktury laboratoryjnej oraz potencjału intelektualnego oraz dzięki nowym inwestycjom w tych zakresach, w szczególności laboratoriom metrologicznym Głównego Urzędu Miar i Politechniki Świętokrzyskiej i szpitalowi uniwersyteckiemu;
  - ✓ Kulturalnych;
  - ✓ Gospodarczych;
  - ✓ Edukacyjnych;
  - ✓ Administracyjnych;
  - ✓ Towarowych.

1.2. Kompetentne kadry dla gospodarki regionu

- Programy wsparcia młodych talentów

1.3. Wsparcie procesu transformacji kluczowych branż gospodarki regionu

- Wsparcie rozwoju Kielc jako miasta spotkań, w tym wzmocnienie funkcji Targów Kielce między innymi poprzez modernizację i rozbudowę obiektów targowo – konferencyjnych, rozwój przemysłu czasu wolnego, stworzenie infrastruktury umożliwiającej kompleksowy udział podmiotów gospodarczych w wydarzeniach z branży spotkań w kieleckim ośrodku targowym (hala koncertowa, baza hotelowa, baza gastronomiczna) oraz uwzględniającej trendy rozwojowe innych ośrodków wystawienniczych

Przyjazny dla środowiska i czysty region

2.1. Poprawa jakości i ochrona środowiska przyrodniczego

- Rozwój systemów komunalnych ograniczających wpływ urbanizacji na środowisko: ciepłowniczych, elektroenergetycznych, kanalizacyjnych, gazowych, niskoemisyjnego transportu

2.2. Adaptacja do zmian klimatu i zwalczanie skutków zagrożeń naturalnych

- Rozwój błękitno-zielonej infrastruktury

Wspólnota i bezpieczna przestrzeń, które łączą ludzi

3.1. Silny kapitał społeczny w regionie

- Rozwój społecznych/komunalnych form mieszkalnictwa, w tym wykorzystanie programów krajowych
- Wspieranie inicjatyw lokalnych poprawiających jakość życia

3.2. Powszechnie dostępne wysokiej jakości usługi społeczne i zdrowotne w środowisku lokalnym

- Rozwój społecznych/komunalnych form mieszkalnictwa, w tym wykorzystanie programów krajowych
- Wspieranie inicjatyw lokalnych poprawiających jakość życia
- Wzmocnienie Kielc jako ośrodka usług wyższego rzędu: zdrowotnych, edukacyjnych, kulturalnych dla KOF, jak również poprawa jakości usług społecznych i zdrowotnych na obszarze KOF

3.3. Wsparcie procesu transformacji kluczowych branż gospodarki regionu

- Rozwój wewnętrznych i zewnętrznych połączeń transportowych KOF
- Rozwój zintegrowanego transportu publicznego w KOF
- Zapobieganie dalszej żywiolowej suburbanizacji
- Rewitalizacja i reurbanizacja miast

Sprawne zarządzanie regionem

4.1. Budowa rozpoznawalnej marki regionu świętokrzyskiego

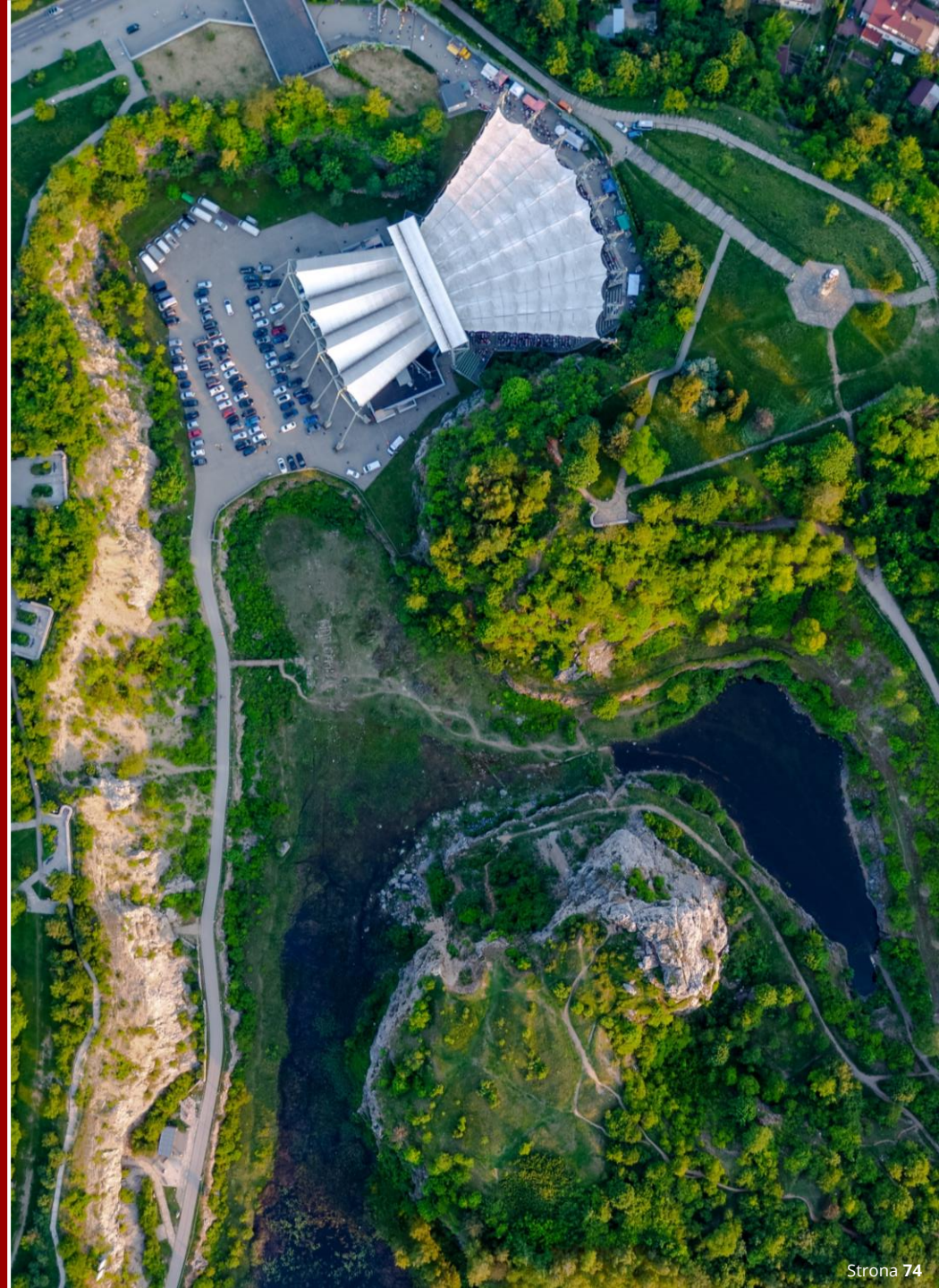
- Tworzenie i promocja wspólnych marek lokalnych KOF – w tym wykorzystanie georóżnorodności jako jednej z najważniejszych marek OSI

4.2. Wzmacnianie partnerstwa i współpracy na rzecz rozwoju województwa

- Rozwój instytucjonalnych form współpracy między samorządami KOF, w tym w celu wspólnego świadczenia usług publicznych

W JAKI SPOSÓB WDROŻYMY STRATEGIĘ?

1. Wprowadzenie
2. Proces definiowania kierunku rozwoju miasta w ramach opracowania Strategii
3. Wizja rozwoju miasta
4. Cele strategiczne i operacyjne
5. Model struktury funkcjonalno – przestrzennej
6. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej
7. Obszary strategicznej interwencji
8. System wdrażania
9. System monitoringu
10. System ewaluacji
11. System finansowania
12. Załączniki

JAKI BĘDZIE SYSTEM WDRAŻANIA STRATEGII?

Umożliwiający bieżącą aktualizację założeń

Prosty i efektywny

Zrozumiały

Dobrze zakomunikowany

Akceptowalny

Możliwy do zrealizowania

Sformułowano cele strategiczne i operacyjne oraz kierunki działań których realizacja jest realna w praktyce. Znane są też kluczowe uwarunkowania związane z polityką przestrzenną miasta. Kolejnym etapem formułowania Strategii jest zatem opracowanie struktury, procedur, czy przebiegu procesów i narzędzi, które są niezbędne do wdrożenia Strategii. To właśnie całokształt systemu wdrażania dostosowanego do potrzeb ale i możliwości Urzędu Miasta Kielce zapewni jej wykonalność. Właśnie dlatego priorytetem w projektowaniu systemu wdrożenia strategii jest dbałość o zdolność operacyjną podmiotów za to odpowiedzialnych do prowadzenia niezbędnych działań. Wśród kluczowych czynności do wykonania będzie zatem:

- przypisanie jasnych odpowiedzialności;
- zaprojektowanie i cykliczne realizowanie zakładanych zadań;
- zapewnienie niezbędnych do tego celu narzędzi.

Strategia będzie przystosowana do reagowania na pojawiające się, bieżące okoliczności oraz zmieniające się uwarunkowania – zarówno zewnętrzne, jak i wewnętrzne. Zakładamy ponadto, że będzie ona corocznie aktualizowana, z uwzględnieniem procesu jej ewaluacji, który został opisany w rozdziale 10 dokumentu.

System wdrożenia Strategii został całościowo opisany w załącznikach do Strategii – w dokumencie głównym znajdują się jedynie podstawowe informacje (zarówno w kontekście wdrożenia, jak i monitoringu i ewaluacji). Kompleksowy opis przywołanych elementów znajduje się w Załączniku 1 do Strategii – Karcie Wdrażania Strategii. Zawiera ona informacje dotyczące:

- wszelkich procedur;
- odpowiedzialności i ról poszczególnych podmiotów;
- listy wszelkich dokumentów (narzędzi) niezbędnych do przeprowadzenia procesu wdrożenia.

Zarówno cały system wdrażania, jak i załączniki z nim powiązane, podzielić można na dwa poziomy zarządcze:

- poziom zarządzania pracami nad całą Strategią;
- poziom zarządzania poszczególnymi projektami realizującymi Strategię.

OPRACOWANE NA POTRZEBY WDROŻENIA STRATEGII ZAŁĄCZNIKI

POZIOM ZARZĄDZANIA STRATEGIĄ

Rodzaj dokumentu	Funkcja dokumentu	Sposób procedowania i odpowiedzialność
Narzędzie do Zarządzania Strategią	Strukturyzowanie, nadzorowanie, monitorowanie i zarządzanie projektami składającymi się na całościowy katalog realizujący założenia Strategii.	Bieżące uaktualnianie Narzędzia przez zespół ds. realizacji strategii.
Roczny Raport z Realizacji Strategii	Sprawozdawanie informacji związanych z kosztami, efektami, skutkami oraz problemami przy procesie wdrożenia	Coroczne sporządzanie i publikowanie Raportu oraz sprawozdawanie Prezydentowi miasta.

POZIOM ZARZĄDZANIA PROJEKTAMI

Rodzaj dokumentu	Funkcja dokumentu	Sposób procedowania i odpowiedzialność
Fiszka Projektowa	Umożliwienie zgłaszania każdemu mieszkańcowi zgłaszanie pomysłów na projekty realizujące założenia Strategii.	Wypełnianie fiszek projektowych odbywa się przez cały rok, są one procedowane według określonego harmonogramu. Weryfikuje je zespół ds. realizacji strategii.
Karta Oceny Projektu	Ocenianie, weryfikowanie i ewentualne modyfikowanie Fiszek Projektowych.	Ocenianie, weryfikowanie i ewentualne modyfikowanie odbywa się na bieżąco w stosunku do każdej zgłoszonej Fiszki Projektowej przez zespół ds. realizacji strategii.
Raport Cykliczny z Realizacji Projektu	Informowanie w zakresie osiągniętych wartości wskaźników, poniesionych kosztów, a także problemów, ryzyk i rekomendacji w ramach projektów Strategii.	Coroczne sporządzanie Raportu i przekazywanie go Zespołowi ds. Realizacji Strategii.
Raport Zamknięcia Projektu	Podsumowanie zrealizowanych projektów – m.in. w zakresie poniesionych kosztów, napotkanych problemów oraz osiągniętych rezultatów wraz z zawieraniem rekomendacji na przyszłość.	Jednorazowe sporządzenie Raportu po jego zakończeniu i przekazanie go Zespołowi ds. Realizacji Strategii.
Lista Projektów Priorytetowych	Utworzenie listy działań krótkoterminowych, które przy możliwie najmniejszym nakładzie zasobów (w tym finansowych) umożliwią osiągnięcie jak największy rezultatów.	Jak najszybsza operacjonalizacja wskazanych na liście projektów przez realizatorów wskazanych przez zespół ds. wdrażania strategii.

PROCEDURA ZGŁASZANIA PROJEKTÓW STRATEGII

Zgłaszanie projektów do realizacji odbywa się poprzez Fiszki Projektowe – z inicjatywą jej wypełnienia może wystąpić każdy mieszkaniec Kielc przez cały okres realizacji Strategii. Po złożeniu są one oceniane przez zespół ds. realizacji strategii w terminie nie późniejszym niż 2 miesiące po złożeniu – w tym terminie należy również poinformować o wyniku procesu oceny wraz z podaniem uzasadnienia.

W przypadku przeznaczenia projektu do realizacji, zespół ds. realizacji strategii podejmuje decyzje o tym, kiedy projekt zostanie wdrożony. Główne ograniczenia czasowe spowalniające proces stanowią kwestie finansowania projektów. Z tego względu projekty posiadające finansowanie zewnętrzne (inne niż budżet miasta) będą mogły być wdrażane szybciej i sprawniej. Nie będą również podlegały procesowi priorytetyzacji, który zakłada realizację projektów z budżetu miasta w ramowej kolejności.

Ze względu na sposób przeprowadzania procedury finansowania projektów można wyszczególnić 3 przypadki:

- projekty finansowane w pełni ze źródeł zewnętrznych – mogą one zostać przeznaczone do realizacji niezwłocznie;
- projekty finansowane ze źródeł zewnętrznych i z budżetu miasta – są one traktowane priorytetowo, co nie zmienia faktu, że są objęte procedurą uchwalania finalnej listy projektów;
- projekty finansowane w pełni z budżetu miasta – podlegają one pełnemu procesowi uchwalania finalnej listy, a także procesowi priorytetyzacji (ich wdrożenie może być odłożone w czasie na kolejne lata).

SCHEMAT PROCESU OPRACOWANIA FINALNEJ LISTY PROJEKTÓW FINANSOWANYCH Z BUDŻETU MIASTA

Osiągnięcie gotowości realizacyjnej
projektu w zakresie finansowania

Uchwalenie budżetu miasta
na kolejny rok

31 października

Sporządzenie finalnej listy projektów
finansowanych lub współfinansowanych z
budżetu miasta na kolejny rok.

31 sierpnia

Projekty zgłoszone do tego dnia mają pewność
bycia poddanym ocenie przez zespół ds. realizacji
strategii przed terminem zamknięcia listy realizacji
projektów finansowanych lub współfinansowanych
z budżetu miasta na kolejny rok.

I VII VIII IX X XI XII I

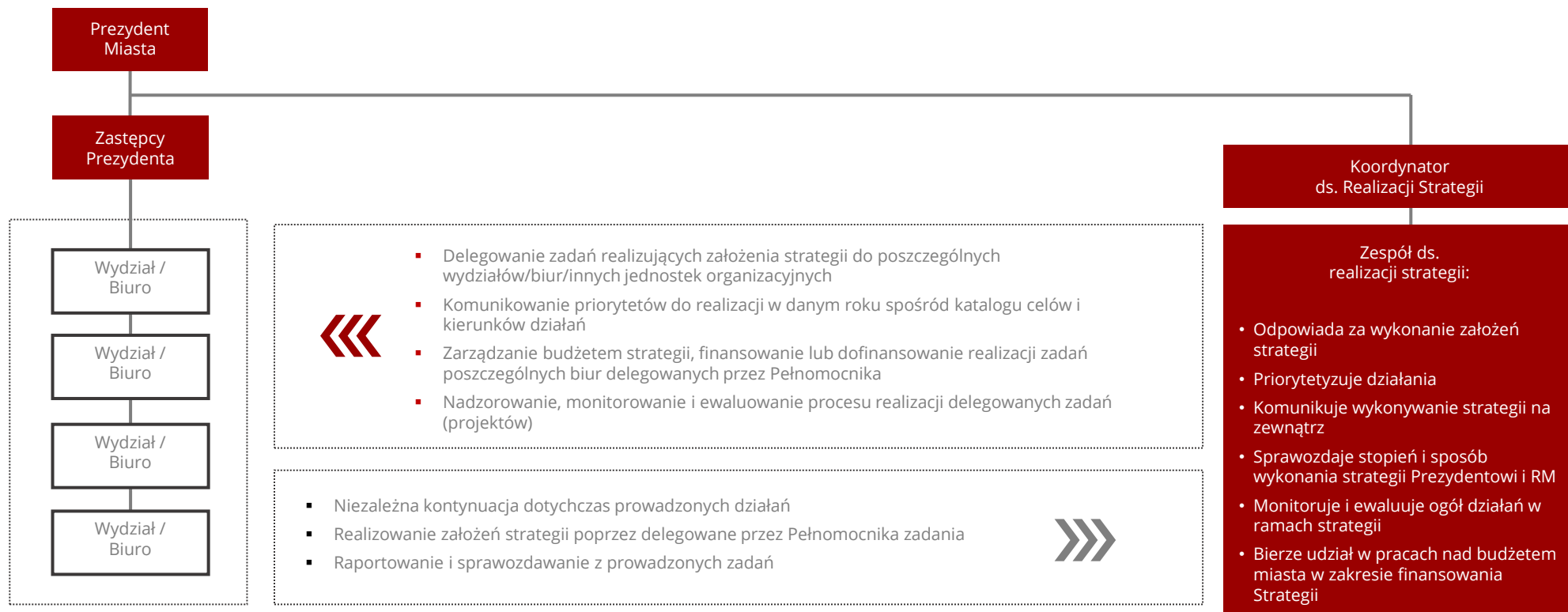

SYSTEM WDRAŻANIA STRATEGII

Podmiotem wiodącym, odpowiedzialnym za wykonywanie założeń Strategii jest Koordynator ds. Realizacji Strategii, który wraz z Zespołem ds. Realizacji Strategii deleguje odpowiednie zadania oraz zapewnia nadzór nad działaniami poszczególnych wydziałów i biur odpowiedzialnych za wdrażanie celów operacyjnych. Jego priorytetowym zadaniem jest również monitorowanie i ewaluowanie działań ww. biur i wydziałów oraz ogółu prac nad Strategią, a także sprawozdanie stopnia wykonania Strategii Prezydentowi oraz Radzie Miasta.

Czynnikiem kluczowym z punktu widzenia sukcesu wdrożenia założeń Strategii będzie zapewnienie Zespołowi ds. Realizacji Strategii odpowiednich narzędzi, zaplecza (w tym kadrowego i finansowego) oraz elastyczności działania, która pozwoli podjąć szereg przedsięwzięć – również tych mających na celu usprawnienie wewnętrznych procedur i działań UM Kielce. W skład zespołu wchodzić będą osoby o określonych kompetencjach:

- zaznajomione z procesami administracyjnymi sektora publicznego;
- posiadające doświadczenie w zarządzaniu projektami;
- znające specyfikę miasta;
- dyspozycyjne czasowo.

MODELE REALIZACJI PROJEKTÓW STRATEGII

Projekty realizujące Strategię będą realizowane w oparciu o 7 modeli. Będą one realizowane w zależności od aktualnych uwarunkowań finansowych oraz organizacyjnych.

Samodzielna realizacja projektu przez administrację UM Kielce – środki budżetowe Urzędu Miasta Kielce uzupełnione ewentualnymi środkami zewnętrznymi (ze źródeł publicznych lub prywatnych) dysponowane są za pośrednictwem biur UM Kielce oraz miejskich jednostek organizacyjnych.

Zlecenie realizacji projektu w trybie zgodnym z ustawą Prawo Zamówień Publicznych lub regulaminem udzielania zamówień o wartości do 130.000 zł – wynagrodzenie podmiotu wyłonionego w trybie uzależnionym od wartości zamówienia wypłacane jest z budżetu UM Kielce, ale realizacja projektu i zapewnienie osiągnięcia jego rezultatów spoczywa na zleceniobiorcy. Zaleca się uwzględnianie tzw. procedur negocjacyjnych.

Zlecenie zadania publicznego organizacjom pozarządowym i podmiotom wymienionym w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie – podmioty wyłonione w ramach konkursów wnoszą do projektu własne zasoby organizacyjne i zapewniają realizację założonych wcześniej rezultatów.

Realizacja projektu w partnerstwie innym niż partnerstwo publiczno-prywatne – jednostki UM Kielce oraz partnera publicznego lub prywatnego wspólnie realizują projekt i odpowiadają za jego rezultaty.

Realizacja w formule PPP – oczekuje się, że projekty realizowane w modelu partnerskim, zgodnym z regulaminem realizacji projektów w formule PPP będą uzupełniać katalog projektów Strategii.

Realizacja bez angażowania środków budżetowych UM Kielce w ramach partnerstw niefinansowych – zewnętrzne wobec UM Kielce podmioty mogą zabiegać o uwzględnienie ich projektów w programie wykonawczym, by uzyskać lepszą rozpoznawalność dla swojego przedsięwzięcia.

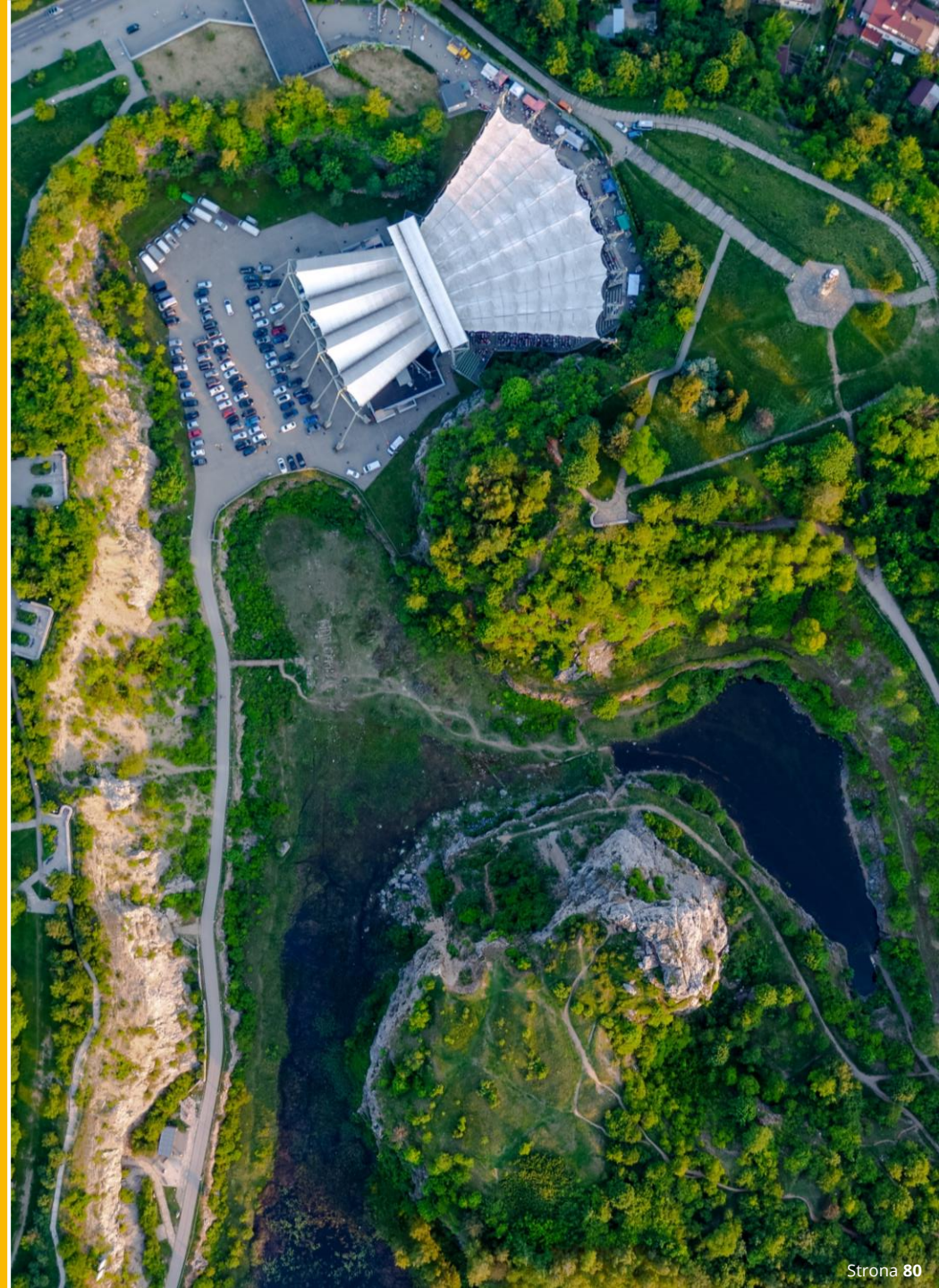
Realizacja w formule zamówienia przedkomercyjnego (PCP) – zamawiane jest opracowanie rozwiązania na konkretnie wskazany przez Zamawiającego problem, co umożliwi zaadoptowanie spersonalizowanego podejścia przez Wykonawcę.

W JAKI SPOSÓB BĘDIEMY MONITOROWAĆ POSTĘPY WDRAŻANIA STRATEGII?

1. Wprowadzenie
2. Proces definiowania kierunku rozwoju miasta w ramach opracowania Strategii
3. Wizja rozwoju miasta
4. Cele strategiczne i operacyjne
5. Model struktury funkcjonalno – przestrzennej
6. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej
7. Obszary strategicznej interwencji
8. System wdrażania
9. System monitoringu
10. System ewaluacji
11. System finansowania
12. Załączniki

SYSTEM MONITORINGU STRATEGII

Po przedstawieniu sposobu, w jaki wdrożone zostaną założenia naszej Strategii, należy pochylić się nad sposobem mierzenia postępów naszych prac. Rzetelne mierzenie postępów w realizacji programu oraz szybkie i skuteczne reagowanie na pojawiające się problemy zapewni kompleksowy system monitoringu.

System monitoringu dostarczy informacji o stopniu realizacji celów strategicznych i operacyjnych oraz kierunków działań określonych w Strategii. Opierał się będzie na wynikach badań opinii publicznej, Cyklicznych Raportach z Realizacji Projektów opracowywanych zgodnie ze wzorami stanowiącymi załączniki do Strategii oraz wskaźnikach opracowanych w ramach projektu „System monitorowania efektywności miasta inteligentnego w ramach audytu miejskiego”.

Prezydent Miasta Kielce

ODPOWIEDZIALNOŚĆ: nadzorowanie systemu monitoringu, zatwierdzanie rocznych raportów z realizacji Strategii

Zespół ds. realizacji strategii opracuje roczny raport z realizacji Strategii na podstawie danych (raportów) zebranych od poszczególnych jednostek odpowiedzialnych za realizację projektów, a także przeprowadzonych (lub zleconych podmiotom zewnętrznym) badań opinii publicznej.

Roczny raport z realizacji Strategii zawierał będzie informacje na temat:

- poziomu osiągnięcia docelowych wartości wskaźników celów strategicznych i operacyjnych oraz kierunków działań programu (szczegóły przedstawione na kolejnej stronie),
- projektów zrealizowanych w danym okresie sprawozdawczym,
- zmian oceny warunków życia w Kielcach przez opinię publiczną,
- zmaterializowanych ryzykach o poziomie wysokim i bardzo wysokim, które wpływają na osiągnięcie celów i działań
- wniosków wynikających z przeprowadzonej analizy poziomu osiągnięcia docelowych wartości wskaźników celów i działań, istotnych z perspektywy dalszego wdrażania programu;
- rekomendacji zmian w realizacji programu;
- informacji dotyczących wykorzystania środków finansowych.

ODPOWIEDZIALNOŚĆ: wykonywanie założeń i odpowiedzialność za system monitoringu, tworzenie raportów oraz zbieranie danych i wskaźników

Jednostki odpowiedzialne za realizację projektów Strategii będą sporządzać półroczne i roczne raporty z realizacji projektów. M.in. na ich podstawie zespół ds. realizacji strategii będzie sporządzał roczny raport z realizacji strategii. Raporty będą zawierały m.in.:

- stopień zaawansowania realizacji poszczególnych projektów,
- zakres rzeczowy wykonany w danym półroczu/roku,
- osiągnięte wartości wskaźników monitoringowych,
- informacje o poniesionych nakładach finansowych, rekomendacje oraz sposób ich uwzględnienia.

ODPOWIEDZIALNOŚĆ: raportowanie stopnia wykonania realizowanych zadań (projektów)

Zespół ds. realizacji strategii

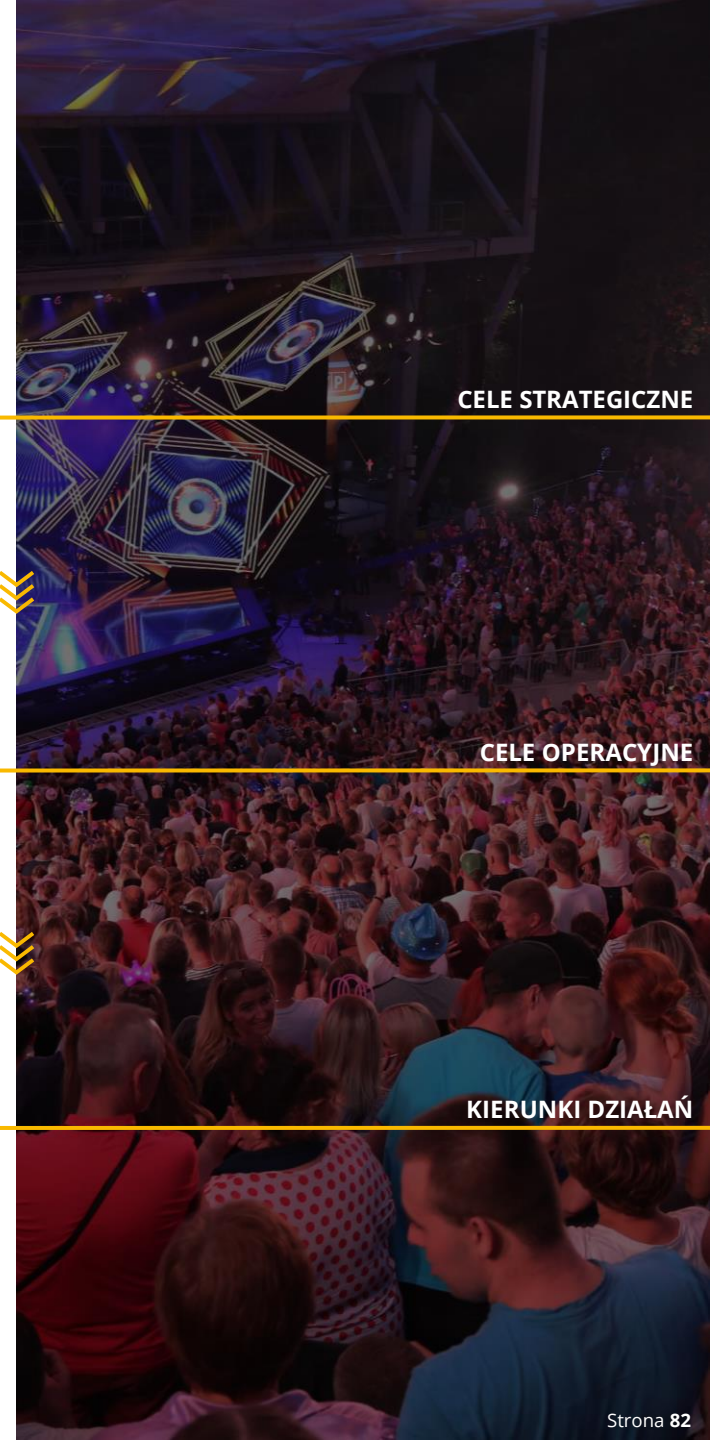
Jednostki odpowiedzialne
za realizację projektów

MIERNIKI REALIZACJI ZAŁOŻEŃ STRATEGII

Działania realizujące założenia Strategii będą monitorowane na każdym poziomie – w zależności od swojej specyfiki będą one bazować na różnego rodzaju wskaźnikach pochodzących z odpowiednio zdefiniowanych źródeł. Nadrzędnymi założeniami systemu formułowania wskaźników jest jednak:

- merytoryczne i logiczne wpisywanie się wskaźników niższego rzędu we wskaźniki wyższego rzędu;
- stała na przestrzeni lat metodyka mierzenia wartości wskaźników (np. w zakresie pytań badawczych lub próby badawczej).

CELE STRATEGICZNE

Rodzaj wskaźnika: wskaźnik oddziaływania

Źródło wskaźnika: badanie ilościowe opinii publicznej przeprowadzone na reprezentatywnej próbie kielczanek i kielczan (CATI lub CAWI) oraz wskaźniki opracowane w ramach projektu „System monitorowania efektywności miasta inteligentnego w ramach audytu miejskiego”

Definicja wskaźnika: wskaźnik odnosi się do efektów wykraczających poza natychmiastowe efekty realizacji poszczególnych działań lub projektów mierząc zjawiska, na które ma wpływ wiele czynników.

Rodzaj wskaźnika: wskaźnik rezultatu

Źródło wskaźnika: badanie ilościowe opinii publicznej przeprowadzone na reprezentatywnej próbie kielczanek i kielczan (CATI lub CAWI) oraz wskaźniki opracowane w ramach projektu „System monitorowania efektywności miasta inteligentnego w ramach audytu miejskiego”

Definicja wskaźnika: wskaźnik odpowiada bezpośrednim efektom projektu, następującym w jego trakcie oraz po nim. Osiągany jest dzięki wcześniejszemu zrealizowaniu produktów. Wskaźnikiem rezultatu jest np. liczba powstałych nowych stanowisk pracy (dzięki zakupowi wyposażenia stanowisk pracy lub innym, subsydiowanym formom wsparcia zatrudnienia) lub liczba przedsiębiorców oceniających ofertę wsparcia akceleracyjnego jako minimum dobrą (dzięki uruchomieniu programu akceleracyjnego).

Rodzaj wskaźnika: wskaźnik produktu

Źródło wskaźnika: dane zawarte w raportach z realizacji projektów, które realizują założenia danego kierunku działań oraz wskaźniki opracowane w ramach projektu „System monitorowania efektywności miasta inteligentnego w ramach audytu miejskiego”

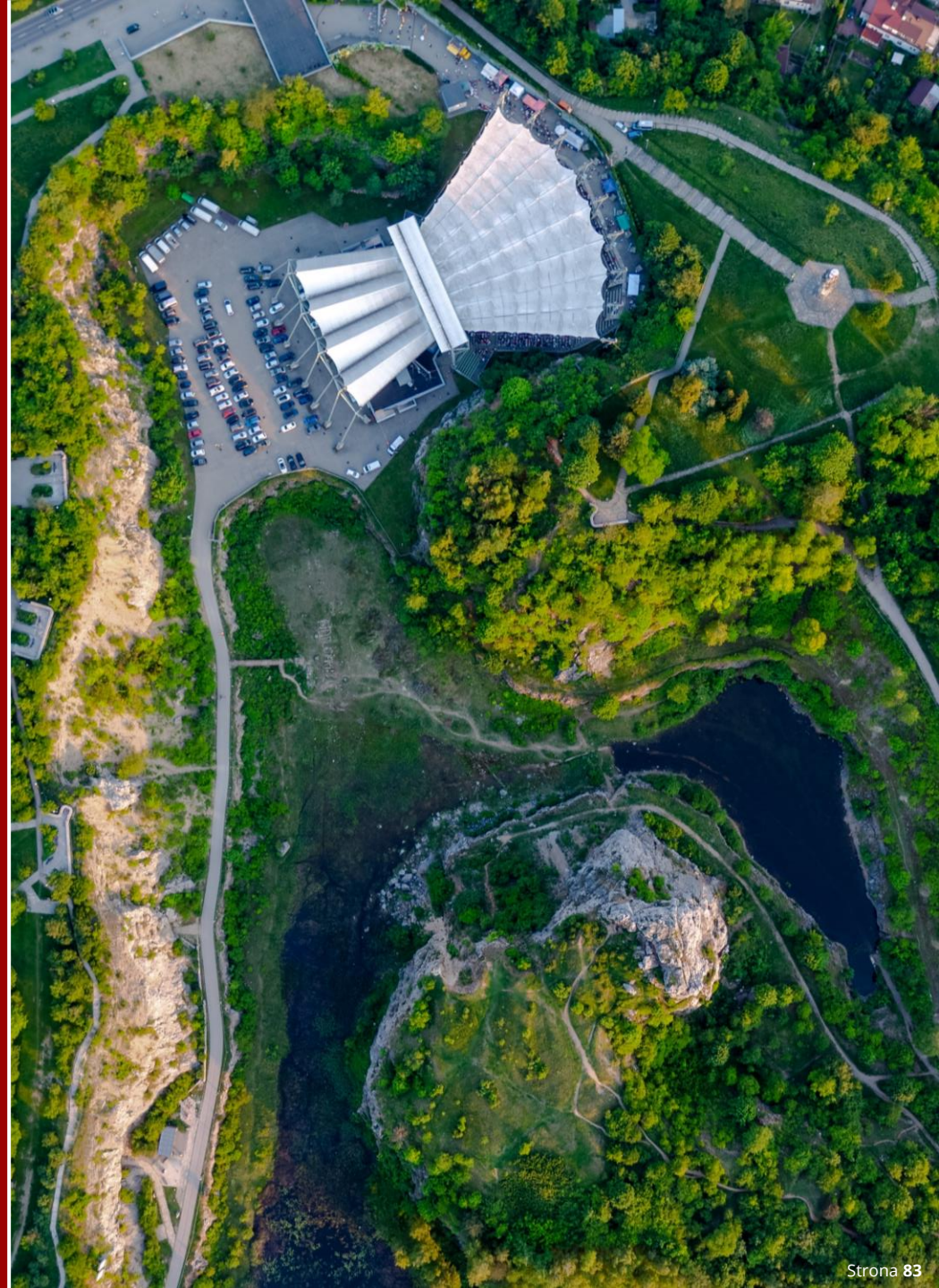
Definicja wskaźnika: wskaźnik odnosi się do bezpośrednich materialnych efektów (wytworów) realizacji danego projektu, to np. liczba sztuk zakupionego wyposażenia stanowisk pracy lub liczba firm poddanych procesowi akceleracji.

CELE OPERACYJNE

KIERUNKI DZIAŁAŃ

W JAKI SPOSÓB SPRAWDZIMY, CZY OSIĄGNĘLIŚMY ZAŁOŻONE CELE?

1. Wprowadzenie
2. Proces definiowania kierunku rozwoju miasta w ramach opracowania Strategii
3. Wizja rozwoju miasta
4. Cele strategiczne i operacyjne
5. Model struktury funkcjonalno – przestrzennej
6. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej
7. Obszary strategicznej interwencji
8. System wdrażania
9. System monitoringu
10. System ewaluacji
11. System finansowania
12. Załączniki

SYSTEM EWALUACJI

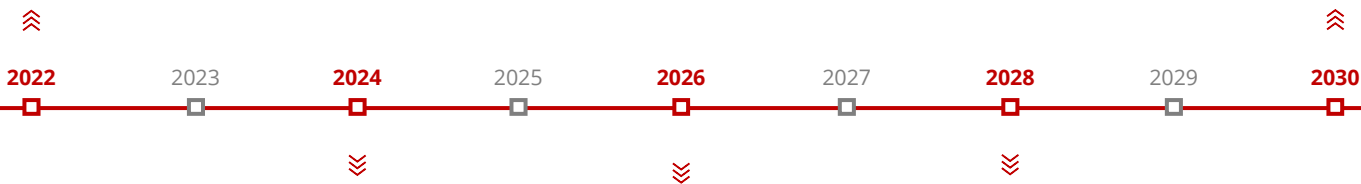
Ocena aktualności Strategii i stopnia osiągnięcia zamierzonych celów będzie możliwa poprzez prowadzenie ewaluacji bieżącej (on-going) oraz pod koniec jej realizacji (ex-post). Ewaluacja pozwoli ocenić efekty podejmowanych działań w zakresie realizacji założonych celów i osiągnięcia przyjętych wskaźników produktu i rezultatu oraz weryfikację racjonalności wykorzystania środków. Umożliwi również poprawę jakości działań poprzez zwiększenie ich adekwatności, skuteczności, użyteczności, efektywności i trwałości. Będzie prowadzona w sposób umożliwiający zaangażowanie interesariuszy zewnętrznych.

Z przebiegu ewaluacji (zarówno on-going, jak i ex-post) sporządzony zostanie raport z ewaluacji Strategii. W tym celu wykorzystane będą m.in. produkty monitoringu, czyli roczne raporty z realizacji Strategii wraz z danymi o nakładach finansowych poniesionych na jej wdrażanie, jak również dane statystyczne zastane (w różnego rodzaju dokumentach) i wywołane (w badaniach społecznych). Planuje się więc realizację badań, które pozwolą poznać opinie interesariuszy na temat skuteczności wdrożonych w ramach Strategii rozwiązań. Raport ewaluacyjny powinien zostać sporządzony językiem zrozumiałym dla odbiorców i zawierać co najmniej takie elementy, jak: cele ewaluacji, opis zastosowanej metodologii, opis procesu badawczego, analizę wyników, wnioski i rekomendacje.

Odpowiedzialność za organizowanie ewaluacji Strategii spoczywa na Zespole ds. Realizacji Strategii, a efekty ewaluacji zostaną udostępnione szerokiemu gronu odbiorców. Proces ewaluacji zostanie przeprowadzony przez podmiot zewnętrzny o odpowiednich do tego kompetencjach z zachowaniem standardów ewaluacji.

Ewaluacja ex-ante została przeprowadzona w ramach prac projektowych nad sporządzeniem Strategii (w 2021 r.). Umożliwiła ona weryfikację kompletności, trafności i aktualności diagnozy oraz stopnia dopasowania do niej sformułowanych celów strategicznych i operacyjnych.

Ewaluacja ex-post zostanie przeprowadzona pod koniec realizacji Strategii (w 2030 r.). Jej wynikiem będzie wskazanie, czy wdrożenie Strategii pozwoliło osiągnąć założone cele. Celem ewaluacji ex-post będzie również sformułowanie rekomendacji dotyczących założeń przyszłej Strategii.

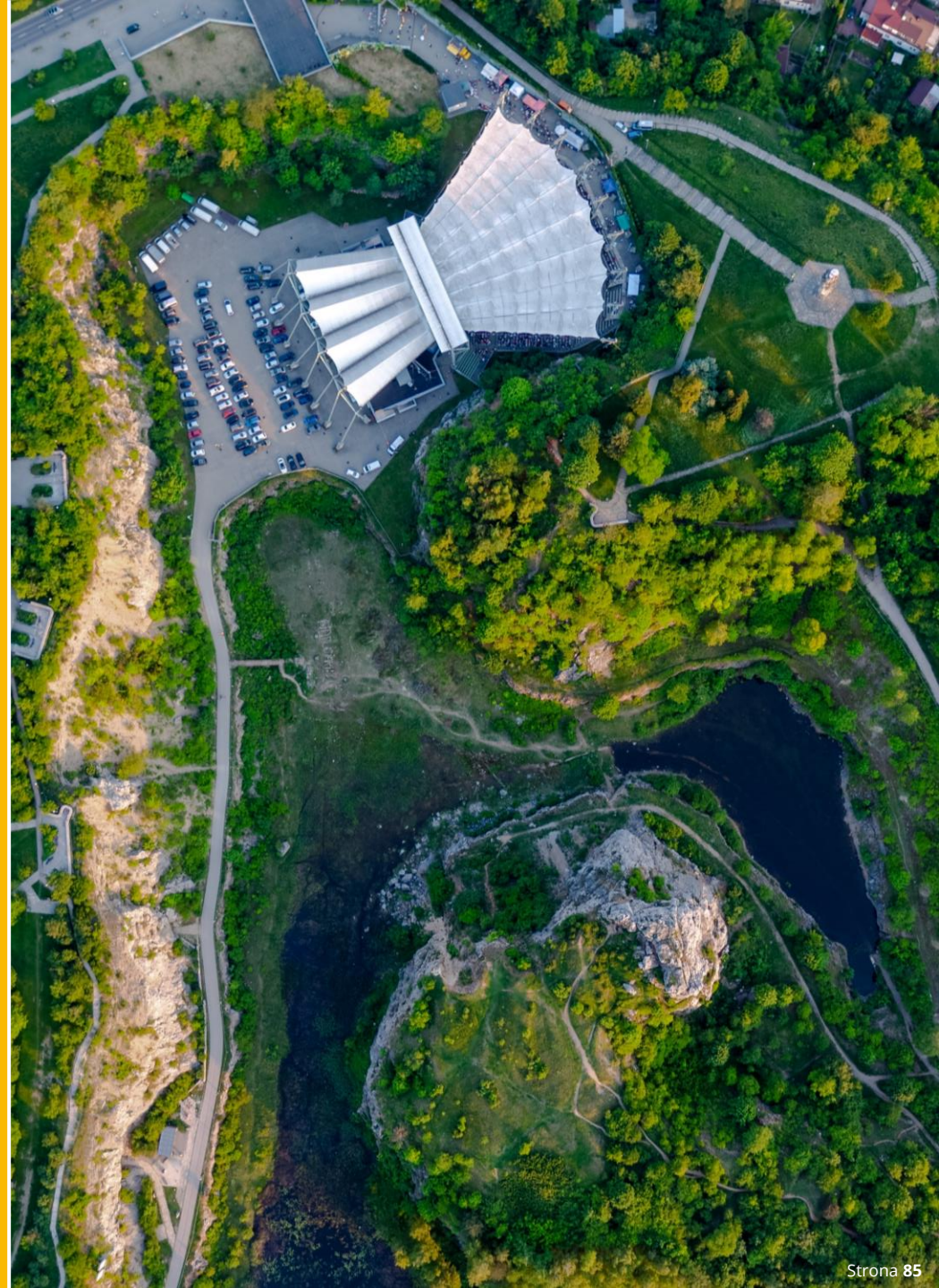

Ewaluacja bieżąca (on-going) umożliwi kontrolę przebiegu procesu wdrażania i ocenę adekwatności realizowanych projektów, ich wpływu na realizację celów. Pozwoli na szybkie wykrycie pojawiających się problemów i podjęcie działań w celu ich rozwiązania, a także zaproponowanie ewentualnych zmian w zakresie poszczególnych działań lub projektów. Będzie ona realizowana raz na dwa lata licząc od dnia przyjęcia Strategii.

W JAKI SPOSÓB BĘDIEMY FINANSOWAĆ STRATEGIĘ?

1. Wprowadzenie
2. Proces definiowania kierunku rozwoju miasta w ramach opracowania Strategii
3. Wizja rozwoju miasta
4. Cele strategiczne i operacyjne
5. Model struktury funkcjonalno – przestrzennej
6. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej
7. Obszary strategicznej interwencji
8. System wdrażania
9. System monitoringu
10. System ewaluacji
11. System finansowania
12. Załączniki

SYSTEM FINANSOWANIA

Wdrożenie Strategii wymagać będzie finansowania składającego się na dwa obszary:

- finansowanie projektów realizujących założenia Strategii;
- finansowanie operacyjnej działalności Zespołu ds. Realizacji Strategii.

Budżet Strategii będzie każdego roku w dniu .... ustalany przez .... a następnie uchwalany przez .... w dniu .... Jego wysokość będzie zależna od bieżącej sytuacji finansowej Kielc, a także z od aktualnie obowiązujących sposobów zewnętrznego pozyskiwania finansowania na realizację Strategii. Ustalone uprzednio roczne ramy finansowe Strategii zostaną rozdzielone między cele strategiczne, w zależności od stopnia istotności danego celu w poszczególnych latach.

Podstawy do opracowywania ram finansowych Strategii ■ Budżet Strategii będzie co roku aktualizowany, co zapewni odporność na potencjalnie zachodzące zmiany sytuacji finansowej miasta, których nie sposób uniknąć w perspektywie długoterminowej. Ramy finansowe Strategii będą opracowywane na podstawie m.in.:

- analizy dochodów i wydatków Kielc w ostatnich kilku latach;
- analizy możliwości inwestycyjnych i płynności finansowej Kielc;
- analizy zadłużenia Kielc;
- analizy aktywności i skuteczności Kielc w pozyskiwaniu pozabudżetowych źródeł finansowania działań;
- zapisów wieloletniej prognozy finansowej Kielc;
- informacji na temat potencjalnych zewnętrznych źródeł finansowania, harmonogramu konkursów, warunków udziału i realizacji projektów, w tym wkładu własnego i udziału dofinansowania;
- bazy wiedzy i doświadczenia powstałych w wyniku realizacji różnego typu inwestycji w ostatnich latach w Kielcach;
- bazy wiedzy i doświadczenia powstałych w wyniku tworzenia ram finansowych dla innych dokumentów funkcjonujących w Kielcach;
- informacji zapisanych w opracowanych już projektach, studiach wykonalności itp..

Źródła finansowania Strategii ■ Środki finansowe niezbędne do realizacji Strategii, będą pozyskiwane z różnych potencjalnych źródeł. Będą to m.in.:

- środki budżetu jednostek samorządu terytorialnego, w tym regionalne, powiatowe oraz środki własne Kielc,
- środki pochodzące z budżetu państwa (pozostające w dyspozycji poszczególnych ministerstw, dedykowane fundusze i programy),
- środki funduszy celowych, np. pochodzące z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- fundusze europejskie dostępne w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Społecznego, Inicjatyw Wspólnotowych oraz Wspólnej Polityki Rolnej (obecne i przyszłe programy operacyjne na poziomie krajowym i regionalnym),
- inne fundusze ze źródeł europejskich jak np. fundusze norweskie i fundusze Europejskiego Obszaru Gospodarczego,
- środki sektora prywatnego, w tym formuła partnerstwa publiczno-prywatnego oraz fundusze sektora pozarządowego,
- kredyty bankowe, pożyczki oraz inne instrumenty finansowe,
- dodatkowe formy wsparcia dostępne w ramach specjalnych linii budżetowych, np. tarczy antykrzysowych.

Priorytetyzacja finansowania poszczególnych celów ■ W celu prawidłowego wdrożenia Strategii wykorzystany zostanie mechanizm zmieniania proporcji finansowania poszczególnych celów strategicznych, w postępujących fazach realizacji dokumentu. Aby efektywniej wykorzystywać zasoby miasta ustalona została tzw. priorytetyzacja celów strategicznych, efektem której jest ustalenie kolejności finansowania poszczególnych działań wchodzących w skład realizacji Strategii. W konsekwencji udział środków finansowych przeznaczonych np. na cel 1. Miasto dla każdego, który jest priorytetem początkowej fazy realizacji Strategii, będzie różny od tego w jej końcowej fazie.

1. Wprowadzenie
2. Proces definiowania kierunku rozwoju miasta w ramach opracowania Strategii
3. Wizja rozwoju miasta
4. Cele strategiczne i operacyjne
5. Model struktury funkcjonalno – przestrzennej
6. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej
7. Obszary strategicznej interwencji
8. System wdrażania
9. System monitoringu
10. System ewaluacji
11. System finansowania

□ 12. Załączniki

WYKAZ ZAŁĄCZNIKÓW

Numer załącznika	Nazwa załącznika	Forma załącznika
Załączniki będące uzupełnieniem dokumentu głównego Strategii		
Załącznik 1	Wykaz Źródeł	Integralna część dokumentu Strategii
Załącznik 2	Słownik Pojęć i Słownik Skrótów	Integralna część dokumentu Strategii
Załączniki będące narzędziami w ramach systemu wdrażania Strategii		
Załącznik 3	Karta Wdrożenia Strategii	Dodatkowy plik – arkusz kalkulacyjny
Załącznik 4	Narzędzie do Zarządzania Strategią	Dodatkowy plik – dokument tekstowy
Załącznik 5	Fiszka Projektowa	Dodatkowy plik – dokument tekstowy
Załącznik 6	Karta Oceny Projektu	Dodatkowy plik – dokument tekstowy
Załącznik 7	Raport Cykliczny z Realizacji Projektu	Dodatkowy plik – dokument tekstowy
Załącznik 8	Raport Zamknięcia Projektu	Dodatkowy plik – dokument tekstowy
Załącznik 9	Roczny Raport z Realizacji Strategii	Dodatkowy plik – dokument tekstowy
Załącznik 10	Lista Projektów Priorytetowych (przykłady)	Dodatkowy plik – dokument tekstowy
Załączniki techniczne związane z modelem struktury funkcjonalno – przestrzennej		
Załącznik 11	Informacje dotyczące studium uwarunkowań	Dodatkowy plik – dokument tekstowy

ZAŁĄCZNIK 2 - WYKAZ ŹRÓDEŁ

Wykaz literatury

- Aktualizacja Lokalnego Programu Rewitalizacji obszarów miejskich, przemysłowych i powojkowych w mieście Kielce na lata 2014 – 2020
- Analiza i diagnoza stanu zastanego wraz z analizą SWOT, rekomendacjami strategicznymi dla miasta Kielce oraz badaniem ankietowym w związku z pracami nad stworzeniem „Strategii rozwoju Miasta Kielce 2030+ w kierunku Smart City”
- Kompleksowa diagnoza miasta Kielce pod kątem transformacji w miasto inteligentne
- Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030
- Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (zwana KPZK 2030), uchwała nr 239 Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 2011 r.
- Krajowa Polityka Miejska 2023
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030, Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony, Uchwała Rady Ministrów z dnia 17 września 2019 r.
- Krajowy Program Odbudowy
- Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2023 roku. Ekonomia Solidarności Społecznej (Monitor Polski z 2019 r. poz. 214).
- Plan adaptacji do zmian klimatu Miasta Kielce
- Plan Adaptacji do zmian klimatu Miasta Kielce do roku 2030
- Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Miasta Kielce
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego
- Plan Zrównoważonego Rozwoju Publicznego Transportu Zbiorowego Województwa Świętokrzyskiego
- Plany miejscowe
- Polityka Parkingowa w śródmieściu Kielc wraz z analizą Strefy Płatnego Parkowania
- Program “Peryferia”
- Program ochrony środowiska dla miasta Kielce na lata 2018 – 2022 z perspektywą do 2026 roku
- Program ochrony środowiska przed hałasem dla Miasta Kielce na lata 2020 – 2024
- Program Ograniczenia Niskiej Emisji dla miasta Kielce uchwalony dnia 21 stycznia 2021 r.
- Program Operacyjny Polska Wschodnia 2014–2020
- Program Rozwoju Infrastruktury Transportowej Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014 – 2020
- Program wspierania przedsiębiorczości
- Projekty programów operacyjnych dot. polityki spójności

- Raport zrównoważonego rozwoju miasta Kielce 2017 na potrzeby opracowania Ramowej Strategii Kielce Smart City 2030+
- Regionalna Strategia Innowacji Województwa Świętokrzyskiego 2030+
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1315/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. w sprawie unijnych wytycznych dotyczących rozwoju transeuropejskiej sieci transportowej i uchylające decyzję nr 661/2010/UE
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 29 kwietnia 2019 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wykazu linii kolejowych o znaczeniu państwowym
- RPO dla Województwa Świętokrzyskiego na lata 2021-2027
- Strategia Europa 2020
- Strategia rozwoju elektromobilności i infrastruktury paliw alternatywnych na terenie Miasta Kielce (z uwzględnieniem Kieleckiego Obszaru Funkcjonalnego)
- Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+
- Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Kieleckiego Obszaru Funkcjonalnego na lata 2014-2020
- Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do roku 2030
- Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Kielce uchwalone uchwałą Nr 580/2000 Rady Miejskiej w Kielcach z dnia 26 października 2000 r. wraz ze zmianami
- Umowy Partnerstwa 2021-2027
- Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz.U. z 2018 r. poz. 1398 ze zm.)
- Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 226)
- Zrównoważona Europa do 2030 roku

Wykaz stron internetowych

- GDDKiA (https://www.gddkia.gov.pl/mapa-stanu-budowy-drog_swietokrzyskie)
- Google Maps (<https://www.google.com/maps/>)
- GUS – Bank danych lokalnych (<https://bdl.stat.gov.pl/>)
- Powiat Kielecki - SIP (<https://kielecki.e-mapa.net>)
- UM Kielce (<http://www.um.kielce.pl>)

ZAŁĄCZNIK 3 – SŁOWNIK POJĘĆ I SŁOWNIK SKRÓTÓW

SŁOWNIK POJĘĆ

- **Aglomeracja** – obszar charakteryzujący się wysokim poziomem zabudowy oraz dużym zagęszczeniem ludności. W większości przypadków składa się on z kilku jednostek administracyjnych, które wspólnie tworzą zintegrowany pod wieloma aspektami obszar (np. w zakresie komunikacji miejskiej)
- **Analiza SWOT** – (ang. strengths, weaknesses, opportunities, threats) Analiza polegająca na analizie silnych i słabych stron organizacji oraz szans i zagrożeń, które się przed nią pojawiają
- **Digitalizacja** – proces polegający na przekształceniu analogowych procesów i obiektów fizycznych w ich cyfrowe odpowiedniki.
- **Ewaluacja ex-ante** – analiza mająca na celu ocenę zapotrzebowania na konkretne działanie przeprowadzone przed jego wdrożeniem
- **Finansowanie społecznościowe** – pozyskiwanie środków finansowych na realizację inwestycji od wielu małych inwestorów w postaci wpłat przeważnie symbolicznej wartości
- **Gospodarka Obiegu Zamkniętego** – koncepcja, według której produkty, materiały oraz surowce powinny pozostawać w gospodarce tak długo, jak jest to możliwe, a wytwarzanie odpadów powinno być jak najbardziej zminimalizowane. Dotyczy to wszystkich etapów cyklu życia produktu, począwszy od jego zaprojektowania, poprzez produkcję, konsumpcję, zbieranie odpadów, aż do ich zagospodarowania.
- **Indywidualne wywiady pogłębione** – pogłębiony wywiad indywidualny, technika badań jakościowych polegająca na bezpośredniej rozmowie badacza (moderatora) z respondentem prowadzonej na podstawie scenariusza
- **Instytucje Otoczenia Biznesu** - podmioty prowadzące działalność na rzecz rozwoju przedsiębiorczości i innowacyjności, bez względu na formę prawną, nie działające dla zysku lub przeznaczające zysk na cele statutowe zgodnie z zapisami w statucie lub innym równoważnym dokumencie założycielskim
- **Internacjonalizacja** – podejmowanie działalności przez podmiot gospodarczy poza granicami kraju macierzystego
- **Konsultacje społeczne** – proces opiniowania przez określoną grupę osób w zakresie skutków planowanych do podjęcia przez administrację działań, które bezpośrednio lub pośrednio ich dotyczą
- **Miasto inteligentne (z ang. „smart city”)** – miasto o strategii rozwoju stawiającej na kreatywność, otwartość na innowacje i elastyczność, rozumianą jako umiejętność szybkiego dostosowywania się do uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych. „Inteligentne” miasta opierają swoją strategię na zastosowaniu technologii informacyjnych i komunikacyjnych (ICT) w obszarach takich jak: gospodarka, środowisko, mobilność i zarządzanie - myślą o poprawie standardu życia mieszkańców i zwiększeniu ich udziału w podejmowaniu istotnych decyzji.
- **Program Erasmus** – program mający na celu finansowanie wyjazdów studentów na studia w innym kraju europejskim przez okres jednego roku oraz wspieranie współpracy uczelni wyższych
- **Sieciovanie** – proces wymiany informacji, zasobów, wzajemnego poparcia i możliwości, prowadzony dzięki korzystnej sieci wzajemnych kontaktów
- **Suburbanizacja** – zjawisko polegające na zmianie miejsca zamieszkania ludności z centrum miasta na jego obrzeża.
- **Warunki arosanitarne** – warunki dotyczące jakości powietrza atmosferycznego uwzględniając jego ewentualne zanieczyszczenia
- **Współpraca międzysektorowa** – działania podejmowane wspólnie przez podmioty z różnych sektorów według następującej klasyfikacji: biznes, nauka, kultura, Instytucje Otoczenia Biznesu

SŁOWNIK SKRÓTÓW

- **CATI** – (ang. Computer-Assisted Telephone Interview) – wspomagany komputerowo wywiad telefoniczny
- **CAWI** – (ang. Computer-Assisted Web Interview) – wspomagany komputerowo wywiad przy pomocy strony WWW
- **IOB** – Instytucja Otoczenia Biznesu
- **JST** – jednostka samorządu terytorialnego
- **KOF** – Kielecki Obszar Funkcjonalny
- **KSRR 2030** – Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030
- **LICP** – decyzja o lokalizacji celu publicznego
- **MOF** – miejski obszar funkcjonalny
- **MPK** – Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacji
- **MPZP** – plan miejscowy - Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego
- **MŚP** – małe oraz średnie przedsiębiorstwa
- **MZD** - Miejski Zarząd Dróg w Kielcach
- **NGO** – organizacja pozarządowa
- **ONZ** – Organizacja Narodów Zjednoczonych
- **OSI** – obszary strategicznej interwencji
- **OZE** – odnawialne źródła energii
- **SPP** - Strefa Płatnego Parkowania
- **SRWŚ 2030+** – Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego
- **SUIKZP** - Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego
- **UE** – Unia Europejska
- **WZ** – decyzja o warunkach zabudowy
- **ZIT** – Zintegrowane Inwestycje Terytorialne
- **ZTM** - Zarząd Transportu Miejskiego w Kielcach